

OBEC OSTROVANY

OSTROVANY

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE

Apríl 2005

Zostavil autorský kolektív pod vedením Ing. Ľubomíra Maciaka

Obálka: Helena Novotná

Grafická úprava: Ing. Martina Jendreková, PhD.

Fotografie: Archív Obecného úradu Ostrovany, občanov obce, Ing. Ľubomír Maciak

Kresba: Žiaci Špeciálnej základnej školy Ostrovany, Základná škola Šarišské Michaľany

Tlač: Polypress Levoča, spol. s r.o., Mäsiarska 28, 054 01 Levoča

ETP Slovensko

ETP Slovakia

*Tento dokument vznikol v spolupráci s **ETP Slovensko – Centrum pre udržateľný rozvoj** s podporou **obce Ostrovany**.*

**Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Ostrovany,
Apríl 2005**

Ing. Ľubomír Maciak, koordinátor prípravy a spracovania

ETP Slovensko – Centrum pre udržateľný rozvoj

Špitálska 19, Levoča

OBSAH

ZOZNAM SKRATIEK

Príhovor starostu obce	1
Z histórie obce	2
Profil obce	9
Programový dokument	11
Priebeh spracovania	14
Budúcnosť očami detí	18
Vízia obce	22
Vízia, problémy	24
Rozvojové oblasti	25
SWOT analýzy	27
Sociálna infraštruktúra	27
Technická infraštruktúra	28
Ekonomika a zamestnanosť	29
Informácie a komunikácie	30
Šport	31
Kultúra	32
Životné prostredie	33
Cestovný ruch	34
Akčné plány	35
Sociálna infraštruktúra	35
Technická infraštruktúra	42
Ekonomika a zamestnanosť	46
Informácie a komunikácie	51
Šport	55
Kultúra	60
Životné prostredie	64
Cestovný ruch	68
Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu	73
Sociálno-ekonomický prieskum	78
Návrh finančného plnenia	79
Pracovný tím	82

Súlad PhaSR s Prešovským samosprávnym krajom	83
Postreh: mojimi očami	92
Fotodokumentácia	93
Prílohy	103
METODIKA SPRACOVANIA PhaSR	104
UDRŽATEĽNÉ ŽIVOBÝTIE OBCE OSTROVANY – PRIESKUM	105
Úvod	105
Základná charakteristika respondentov a domácností	
Obec a bývanie	107
Obec ako sociálny priestor	111
Zamestnanosť, príjem a kvalita života	113
Životné prostredie	114
Obec a jej rozvoj	117
Využitie pôdy	118
Záver	120
SWOT ANALÝZY	121
Súhrn	122
DOTAZNÍK	126

ZOZNAM SKRATIEK

ETP	Environmental Training Project
EÚ	Európska Únia
IBV	Individuálna Bytová Výstavba
KC	Komunitné Centrum
MSP	Malé a Stredné Podnikanie
MVaRR	Ministerstvo Výstavby a Regionálneho Rozvoja
NARMSP	Národná Agentúra Rozvoja Malého a Stredného Podnikania
OcÚ	Obecný Úrad
OZ	Obecné Zastupiteľstvo
PhaSR	Program Hospodárskeho a Sociálneho Rozvoja
ÚPN	Územný Plán
VÚC	Vyšší Územný Celok
ZŠ	Základná Škola

Príhovor starostu obce

V októbri 2001 vstúpil do platnosti zákon o podpore regionálneho rozvoja, ktorý ustanovil podmienky podpory regionálneho rozvoja a pôsobnosť orgánov štátnej správy, obcí a vyšších územných celkov pri poskytovaní tejto podpory. Táto podpora regionálneho rozvoja pre obec sa uskutočňuje v súlade s programovaním na základe programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce (PHaSR). Je to programový dokument, ktorý obsahuje analýzu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, hlavné smery jej vývoja, ustanovenie cieľov a prvoradých potrieb. Tiež obsahuje úlohy a prvoradé potreby v rozvoji sociálnej a technickej infraštruktúry, starostlivosti o životné prostredie, vo vzdelávaní a kultúre, v športe, v cestovnom ruchu, v informáciách a komunikácii a v ekonomike. Súčasťou je aj návrh finančného a administratívneho zabezpečenia programu. Osem oblastí rozvoja obce nebolo navrhnutých a rozpracovaných do konečnej podoby „od stola“ ako výmysel starostu alebo poslancov obecného zastupiteľstva, ale navrhli ich a rozpracovali členovia pracovnej skupiny z radov obyvateľov obce (pracovný tím), ktorí od októbra 2003 v pravidelných 14-dňových intervaloch krok za krokom pripravili tento PHaSR pod odborným vedením Ing. Ľubomíra Maciaka, pracovníka ETP Slovensko Košice.

PHaSR schválený obecným zastupiteľstvom je víziou rozvoja obce a na jeho základe bude obec pripravovať a realizovať rozvojové projekty zamerané na skvalitnenie života v našej obci a s tým spojené aj možnosti čerpania finančných prostriedkov zo zdrojov EÚ.

Do rúk obyvateľov obce sa dostáva ucelené dielo nadšencov pracovného tímu, podľa ktorého môžu sledovať plnenie schválených cieľov akčných plánov rozvoja obce.

Ďakujem všetkým, ktorí sa podieľali na príprave a spracovaní tohto programového dokumentu.

Ing. Cyril Revák

Z histórie obce

Ostrovany ležia v šarišskom podolí na terase rieky Torysa v blízkosti okresného mesta Sabinov. Je to archeologická lokalita európskeho významu.

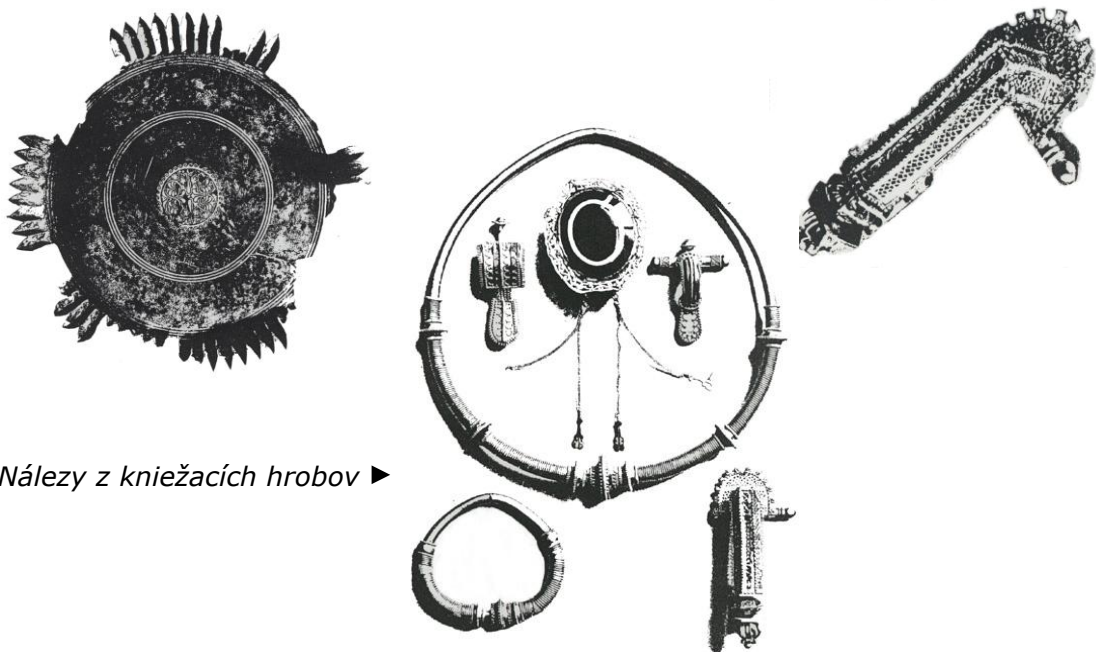
Prvá písomná zmienka o obci je z roku 1248 ako časť panstva hradu Šariš. Miestni obyvatelia sa zaoberali predovšetkým poľnohospodárstvom a ovocinárstvom. Od roku 1399 sa obec stala zemianskym majetkom, keď kráľ Žigmund daroval obec Petrovi zo Stretavy. Ostrovany vlastnili jeho potomkovia ešte aj v prvej polovici 16. storočia. V druhej polovici tohto storočia boli vlastníkami obce najmä zemanovia z Bertotoviec, Kalnišťa a Šemše. Poslednými zemanmi boli Bánóovci, ktorí okrem pozemkov vlastnili aj kaštieľ v rokokovom slohu z polovice 18. storočia a kuriálny dom (kúria). Kaštieľ bol upravovaný v prvej tretine 19. storočia. Zaujímavosťou je aj dendrologický park (10ha) so vzácnymi drevinami založený touto rodinou v roku 1858, ktorý je tiež zapísaný v zozname kultúrnych pamiatok. Táto kultúrna pamiatka bola v rámci reštitúcií (ako aj ostatný majetok) roku 1993 vrátená pôvodným majiteľom a v súčasnosti je značne zanedbaná. Chotár obce bol nepretržite osídlený od obdobia neolitu, o čom svedčia archeologické nálezy z tejto doby a nálezy z eneolitu, bronzovej a hallštattskej doby, kniežacie hroby z rímskej doby a slovanské sídliskové nálezy.

N Á L E Z Y

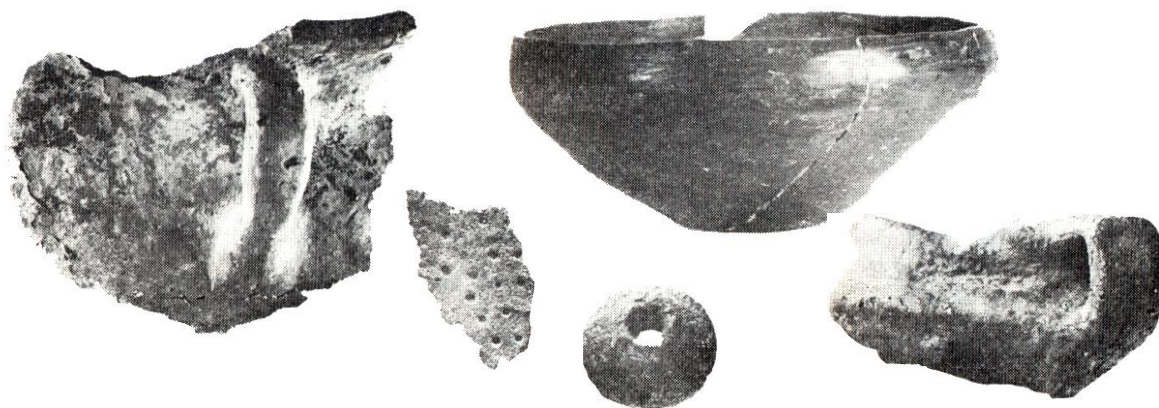
Kniežacie hroby patria k najbohatším hrobom z 3. storočia a poukazujú na existenciu politického a mocenského centra na východe Slovenska v mladšej dobe rímskej. V hrobách sa našli zlaté, strieborné, bronzové, kostené a sklenené predmety i šperky.

Prvý nález pochádza z roku 1790 (zlatá figula a náramky, strieborná misa s reliéfmi a tepaný pohár) a jeho podstatná časť sa dostala do Umelecko-historického múzea vo Viedni, časť do súkromného majetku a dnes už je nezvestná.

Druhý nález pochádza z roku 1865 (zlaté prstene, pozlátené platne, 2 mince z 2. storočia n. l. a jedno 18-dúhové vedro z tisového dreva s pohárom zo skla, spony – na jednej z nich bol nápis **VTERE FELIX** (šťastne užívaj) zhotovený technikou prelamovania) a jeho obsah sa dostal do Maďarského národného múzea v Budapešti. Jedinečne vzácnym nálezom v Európe je pohár zo skla (bol nájdený v našej lokalite vo vedre z tisového dreva), pretože podobné poháre sa produkovali len pod suchým podnebí Egypta. Ostrovany sa v archeologickej literatúre často spomínali, ale k intenzívnejšiemu prieskumu a výskumu sa prišlo až po 2. svetovej vojne. Zisťovacím prieskumom na objavenie pohrebiska z doby rímskej sa podarilo odhaliť objekty sídlisk doby kamennej, doby bronzovej, doby rímskej a stredoveku. Ďalšie archeologické výskumy až do roku 1990 prispeli k objaveniu **hrnčiarskej pece** na vypaľovanie jemnej na hrnčiarskom kruhu vytáčanej a bohato zdobenej luxusnej **sivej keramiky** z doby rímskej, *piecky s bočnými kanálmi* – pravdepodobne na ohrievanie železa pred kovaním, *príbytkov, zlomkov sklenenej nádoby a sklenených náramkov*. Zlomky **terry sigillaty** a nálezy mincí pochádzajúce z druhej polovice 2. storočia n. l. sú dôkazom rozvinutého obchodu a majú najväčšiu dátovaciu hodnotu. Cenný je aj archeobotanický materiál, vďaka ktorému môžeme dokázať, že v prvých storočiach n. l. tunajší roľníci pestovali pšenicu siatu dvojzrnú, pšenicu špadlovú, jačmeň siaty, proso a raž. Z domácich zvierat chovali najmä hovädzí dobytok, ktorý tvoril 90% mäsitej stravy, ovce, kozy, ošípané ale aj kone a osly.

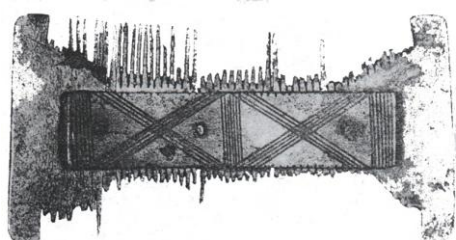
▲ Nálezy z kniežacích hrobov ►

▲ Keramika z mladšej doby bronzovej

▲ Črep TERRA SIGILLATA

▲ Kostený hrebeň z pol. 5. stor.

Bronzová ihla

Hrniec

Fragment kostenej ihlice

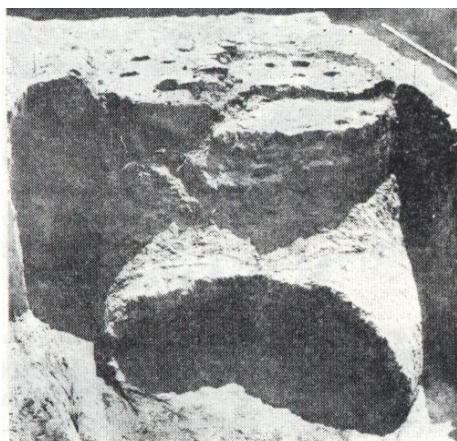
Železné kružidlo

Vázovitá nádoba

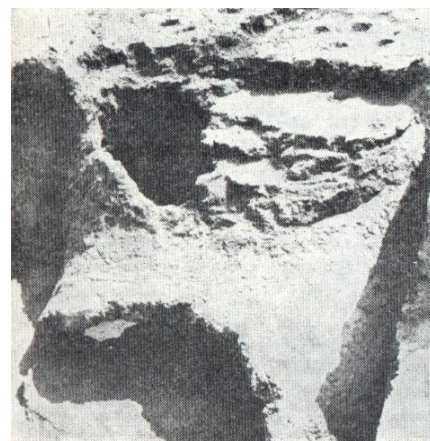
▲ Nálezy z doby rímskej

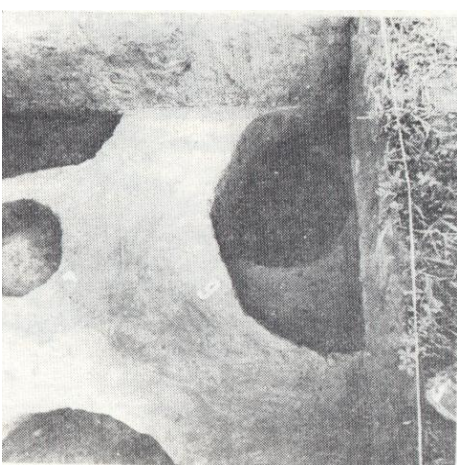
▲ Sivá keramika s včokovanou výzdobou ▲

◀ Hrnčiarska pec

Rozobratá pec ▶

◀ Kultúrna jama
s priemerom 109cmSonda; časť chaty
z doby rímskej ▶

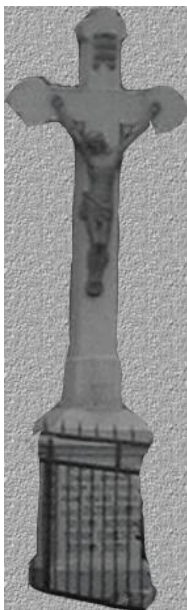
KULTÚRNA PAMIATKA - K O S T O L

Dominantnou stavbou dediny je rímskokatolícky kostol, ktorý bol postavený v románskom slohu už po založení obce. Neskôr v roku 1530 nadobudol aj prvky renesančnej stavby a v roku 1741 aj niektoré barokové znaky kostola. Po požiari v roku 1851 sa výrazne zmenila veža (do takého tvaru, aký je v súčasnej dobe) a kostol dostal aj klasicistické prvky. Dostavba s rozšírením niektorých častí sa udiala v roku 1992. V roku 1920 bol pri kostole postavený pomník venovaný padlým vojakom-občanom prvej svetovej vojny.

Kostol je zasvätený dvom svätcom - **Kozmovi** a **Damiánovi**. Patróni obce a kostola majú sviatok 26. septembra.

V Budapešti v múzeu umeleckých predmetov Szépművészeti sa nachádza **gotická socha Panny Márie** z čias okolo r. 1480 z rímskokatolíckeho kostola z obce.

◀ Pomník

Drevená socha Panny Márie ►

▼ Detail na venovanie

N Á Z O V

Medzi chotárom obce Ostrovany a Ražňany tečie na vodu dosť bohatý potok „Chotár“. Na ostrovianskom chotári priberá vodu zo studne „Pro lipkách“ a na strednom svojom toku ešte z dvoch prameňov. Vyviera na ražňanskom chotári. V roku 1909 podľa toho potoka dostali meno Ostrovjany (Osztropataka = Ostrovpataka) maďarské meno Osztópataka (Ostópataka). Osztó = deliaci, patak = potok ⇒ „deliaci potok“.

Obec Ostrovany mala počas svojho vývoja viacero názvov:

1248 Osztropotoka	1786 Osstrawjani
1399 Ostropotak	1920 Ostrovany
1773 Ostrowjany	1927 Ostroviany
1948 Ostrovany – ostroviansky, Ostrovanec, -ianka	

Z A U J Í M A V O S T I

Zaujímavosťou je, že v našej lokalite žili Vandali. Bol to germánsky kmeň, ktorý sídlil od konca 2. stor. n. l. aj na východnom Slovensku (Zemplín, Cejkov, **Ostrovany**). Začiatkom 5. stor. n. l. prenikli na rímske územie. Roku

534 boli presídlení do oblastí Byzantskej ríše, splynuli s ostatným obyvateľstvom a prestali existovať ako samostatný kmeň.

6. septembra 1939 o 8 hod. a 5 min. preletelo nad Ostrovianami poľské lietadlo hornokrídly jednoplošník s trojčlennou posádkou s poľským označením. Lietadlo bolo zostrelené slovenským strelcom a začalo horieť už v povetrí. Spadlo blízko stodoly ostrovianskeho veľkostatkára.

13.8.2000 štyridsať minútová prietrž mračien spôsobila škodu na obecnom majetku vo výške stotisíc korún. Strhlo 50 metrov obecného kanálu, bola podmytá obecná komunikácia o dĺžke 600 metrov a 200 metrov štátnej cesty a zatopila pivnice rodinných domov a zničila základy jednej prístavby k rodinnému domu.

V heslách:

- ❖ od roku 1954 – autobusové spojenie Ostrovany – Sabinov
- ❖ v roku 1954 – založený futbalový klub „Sokol“ (ihrisko na pasienkoch pri Toryse)
- ❖ v roku 1955 – „Sokol“ súťaží s väčšími obcami
- ❖ v roku 1957 – „Sokol“ posilnený futbalistami z Medzian
- ❖ v roku 1957 – zriadená osobitná trieda pre zanedbané cigánske deti
- ❖ koniec roka 1959 – zánik „Sokola“
- ❖ 17. marec 1960 – autobusové spojenie Ostrovany – Prešov (5x za deň tam/späť)
- ❖ v roku 1970 – namontované výbojkové osvetlenie
 - úprava „úvozku“
 - Ostrovany dostali nový premietací stroj MEOPTON 2
- ❖ v roku 1974 – výstavba lávky cez Torysu

ERB

Vznik erbov siaha do ranného stredoveku, do krajín západnej Európy. Erby slúžili na odlíšenie jednotlivých rytierov v boji. Tomuto praktickému účelu bola a dodnes je podriadená aj tvorba a vzhľad erbov. Základom erbu je štít, vychádzajúci zo stredovekých vojenských štítov a na ňom umiestnené znamenie, ktoré má byť jednoduché, dobre viditeľné a ľahko identifikovateľné. Na základe týchto požiadaviek bola vyvinutá náuka o tvorbe a štúdií erbov – heraldika.

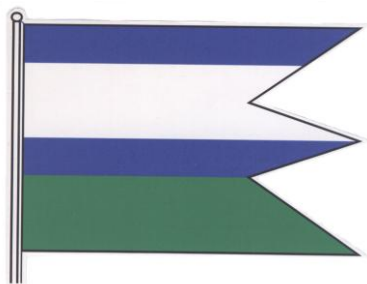
Pri výbere znamenia obce na erb sa má vychádzať zo symboliky života ľudí danej lokality. Ak má obec históriu zachytenú symboliku, musí vychádzať z nej. Návrh novej symboliky by tak neprešiel heraldickou komisiou MV SR. Našej obci sa zachovali dve pečatidlá, a to z roku 1786, ktorého stred vypĺňa symbol obce – kôň a z roku 1868, na ktorom bol symbolom obce stojací vôl na pažiti (obce zvykli meniť svoje znamenie). Znamení obce sa teda stáva stojací kôň na zelenej pažiti.

V súčasnosti sú erb, vlajka a pečať obce najvýznamnejšie symboly obce.

Erb obce – stojací strieborný (biely) kôň v modrom poli na zelenej pažiti.

Vlajka obce – je ukončená tromi cípmi siahajúcimi do tretiny hĺbky vlajky a pomerom strán 2:3. Jej farebnosť: modrá, biela a zelená.

Pečať obce – je okrúhla, uprostred s obecným symbolom a kruhopolisom Obec Ostrovany.

Základná charakteristika

Prvá písomná zmienka:	1248
Nadmorská výška stredu obce:	310m
Rozloha katastra:	650ha
Štruktúra pôdneho fondu	
Poľnohospodárska pôda:	357ha
Nepoľnohospodárska pôda:	243ha
Počet obyvateľov k 31.12.2004:	1587
Podiel muži/ženy:	801/786
Priemerný vek M/Ž:	25,4/26,3

Dlhodobý vývoj počtu obyvateľov

Rok	Počet obyvateľov
1930	413
1940	470
1948	543
1961	774
1970	1002
1980	1064
1991	1166
2001	1500
2004	1587

Pôdny fond v roku 2004

Celková výmera:	600ha
Intravilán:	73ha
Extravilán:	527ha
Orná pôda:	270ha
Lúky:	67ha
Záhrady:	16ha
Ovocné sady:	4ha
Lesy:	166ha
Vodné plochy:	9ha
Zastavaná plocha:	33ha
Ostatná plocha:	35ha

Organizačná štruktúra ekonomiky k 31.12.2004

Subjekty spolu:	3
Právnické osoby:	3
Z toho ziskové:	3
Z toho:	
Spoločnosti s r.o.:	0
Družstvá:	2
Neziskové združenia:	3
Fyzické osoby:	0
Živností:	0
Slobodné zamestnania:	0
Súkromne hospodáriaci roľníci:	0

Veková štruktúra

Stav k 31.12.2004:	
0 – 2 roky	103
3 – 5 rokov	173
6 – 14 rokov	303
15 – 17 rokov ...	112
18 – 85 rokov ...	890
85 a viac rokov ...	6

Národnostná štruktúra

Slovenská	876
Maďarská	7
Rómska	659
Ukrajinská	1
Česká	1
Ostatné	43

Nezamestnanosť

Evidovaní nezamestnaní k 31.12.2004:	387
Z toho M/Ž:	228/159
Z toho Rómovia:	321

Občianska a technická vybavenosť

Počet domov:	203
Obývané:	168
Neobývané:	35
Počet bytov:	2
Z toho vo vlastníctve obce:	2
Verejný vodovod - dĺžka:	0
Podiel % zásob. Vodou:	0
Kanalizačná sieť – dĺžka:	3200m
Podiel obyvateľov napojených na kanalizačnú sieť:	22%
Rozvodná sieť plynu – dĺžka:	4200m
Podiel obyvateľov napojených na rozvodnú sieť:	38%
Telefónne stanice:	ST, Eurotel, Orange
Miestne komunikácie – dĺžka:	2800m
Chodníky - dĺžka:	2270m
Mosty:	1
Verejná zeleň:	1,5ha
Z toho parková:	1,2ha
Dopravná dostupnosť	
Počet zastávok:	2
Verejné osvetlenie - počet:	52

Kultúra, náboženstvo, šport

Knižnica:	1
Počet členov:	
Kostol:	1
Pamiatkové objekty:	2
Architektonické zvláštnosti:	0
Ihriská:	3
Volejbalové:	1
Futbalové:	2
Štadióny:	0
Tenisový kurt:	1

Školy, kluby, zariadenia

Materské školy:	1
Počet tried:	2
Počet detí:	41
Počet učiteľov:	4
Špeciálna základná škola:	
Počet tried:	6
Počet detí:	105
Počet učiteľov:	14
Kluby:	0

Cestovný ruch

Cyklotrasy:	0
Značkové chodníky:	0

Tradičné podujatia a aktivity

Karneval	
Deň matiek, Deň detí	

Maloobchodná sieť

Predajne:	4
Z toho rozličný tovar:	3
Mäsiareň:	1
Pohostinstvá:	1

Kontaktné údaje

Adresa:	Obecný úrad Ostrovany
Tel./fax:	051 4521 508
Mobil:	
E-mail:	obec.ostrovany@stonline.sk

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja je strednodobý plánovací dokument koncipovaný podľa Zákona č. 503/2001 z. z. o podpore regionálneho rozvoja, ktorý detailne popisuje aktivity a rozvojové zámery obce v horizonte 5-7 rokov v súlade s programovými dokumentmi VÚC a Národným rozvojovým plánom SR. Jeho spracovanie je podmienkou možného získavania finančných prostriedkov zo zdrojov EÚ. Podľa doporučenia ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja, vidieckeho parlamentu a viacerých mimovládnych organizácií je úspešné vypracovanie tohto programového dokumentu možné len na princípe multisektorálneho zastúpenia všetkých zložiek komunity a s otvorenou účasťou verejnosti.

ETP Slovensko – Centrum pre udržateľný život je nezisková konzultačno-vzdelávacia organizácia, ktorá sa zameriava na podporu rozvoja regiónov, ochranu životného prostredia, posilnenie sociálnej, ekonomickej, vzdelanostnej a kultúrnej úrovne obyvateľov predovšetkým v znevýhodnených regiónoch Slovenska. Na strednom Spiši realizuje viaceré projekty v spolupráci s medzinárodnými donormi a partnermi a získané skúsenosti boli aplikované v špeciálnej metodike prípravy a spracovania PHaSR na princípe regionálneho rozvoja postupom zdola nahor.

Použitá metodika prípravy a spracovania PHaSR, ktorá je v schematickej forme uvedená v prílohe č.1, je tvorená viacerými, vzájomne kontrolovateľnými líniami.

Prvou je línia pracovného tímu, ktorý je zostavený na občianskom princípe za účasti zástupcov všetkých zložiek a skupín komunity a ktorý sa schádza v pravidelných dvojtýždenných intervaloch na pracovných stretnutiach pod vedením nestranného odborného koordinátora a facilitátora a ktorý postupuje po jednotlivých krokoch podľa odskúšanej metodiky strategického plánovania. Základnou myšlienkou činnosti tohto tímu je presvedčenie, že občan je najlepším odborníkom svojho života. Každé stretnutie je vopred oznamované

v obci obvyklým spôsobom a otvorené prítomnosti a aktívnej účasti každého obyvateľa obce.

Druhou líniou je línia expertného skúmania socio-ekonomického prostredia v obci formou štruktúrovaných rozhovorov s vybranou vzorkou respondentov za účelom zistenia potrieb a názorov na rozvoj a smerovanie obce nezávisle od činnosti pracovného tímu. Výsledky správy sa porovnávajú s formuláciou problémov a s definovaním strategických i akčných cieľov a v prípade potreby aktivujú nevyhnutné korekcie a zmeny.

Treťou líniou sú samotní obyvatelia obce vo všetkých vekových kategóriách. Najmladší občania sa formou výtvarných a slohových prác pokúšajú načrtnúť víziu obce v roku 2010; fotodokumentácia obce z pohľadu nestranného pozorovateľa ponúka pozitívne i menej priaznivé pohľady na súčasný stav objektov, životného prostredia i atmosféry obce; verejné stretnutia s obyvateľmi a konkrétne otázky v rámci dotazníkového prieskumu poskytujú obyvateľom platformu na vyjadrenie svojho názoru.

Celý proces začína rozhodnutím orgánov obce a vytypovaním pracovného tímu. Jeho završením v čase, podľa množstva rozvojových oblastí a zložitosti problematiky, je verejné i odborné pripomienkovanie akčných plánov. Schválené uznesenie poslancov obecného zastupiteľstva sa programový dokument stáva záväzným pre činnosť samotných orgánov miestnej samosprávy, ktorý je kontrolovateľný občanmi obce.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je preto programom a nie plánom, pretože jeho realizácia je viazaná na vstupné dáta, ktorými sú:

- čas realizácie so všetkými špecifickými legislatívnymi a finančnými podmienkami,
- individuálne i spoločenské aspekty ľudských zdrojov,
- aktuálna dostupnosť doplnkového financovania formou grantov z externých zdrojov,
- možnosť výhodného úverového financovania z bankových inštitúcií,
- priority a stav rozpočtu obce v okamihu rozhodovania,
- vôľa a potreba obyvateľov obce, združení a spolkov,
- určenie konečného termínu pre realizáciu danej úlohy.

Programový dokument je tvorený vždy na základe reálnych možností a zdrojov obce s maximalistickými ambíciami, ktoré by mali byť motivačné pre všetkých aktérov na ich dosiahnutie.

▲ *Kaštieľ*

Kanál pri kaštieli ►

▼ *Dendrologický park*

▲ *Pohľad na kostol zo zastávky*

▼ *Špeciálna základná škola*

Úvodné stretnutie starostu obce so zástupcom ETP Slovensko sa uskutočnilo 10. septembra 2003 na OcÚ v Ostrovanoch, kde bola prezentovaná potrebnosť spracovania programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce v zmysle platného zákona a metodiky jeho spracovania za účasti verejnosti podľa princípu, že **občan je najlepším odborníkom svojho života**.

Prvé stretnutie s pozvanými občanmi sa uskutočnilo 3.10.2004 o 17.00 hod. v zasadačke OcÚ. Účastníkom bola predstavená metodika prípravy a spracovania PHaSR a poskytnutá možnosť osobne sa zapojiť do prípravy základného programového dokumentu rozvoja obce.

Hneď na začiatok je potrebné povedať, že jednoznačným lídrom celého procesu spracovania PHaSR obce Ostrovany bol starosta obce, ktorý nevynechal jediné stretnutie pracovného tímu a svojím prehľadom a aktívnym prístupom motivoval aj ostatných členov tímu. Na stretnutiach vystupoval ako radový obyvateľ obce a umožňoval svojim spoluobčanom otvorenú výmenu názorov a postrehov pre dosiahnutie spoločného dobra. Musím však priznať, že takýto prístup štatutárneho zástupcu miestnej samosprávy nie je zďaleka až takou samozrejmosťou, a vôbec transparentné spracovanie programového dokumentu rozvoja obce, ako to bolo realizované v tejto obci, je na Slovensku ešte stále výnimočné.

Programový dokument je možné spracovať tromi spôsobmi:

- 1. Administratívny spôsob** – spočíva v jednoduchom prekopírovaní vyššieho programového dokumentu (ciele a priority VÚC), ktorý sa doplní súhrnom analytických údajov o obci, resp jeden dokument sa prekopíruje pre viaceré obce naraz bez akceptácie akýchkoľvek špecifik a odlišností komunity – výstupom je formálny dokument, o ktorom často nevedia ani poslanci OZ a nie ešte obyvatelia obce a je výsmechom základných princípov fungovania miestnej samosprávy. Žiaľ, takýchto dokumentov je v obehu najviac.

- 2. Expertný spôsob** – je postavený na striktnom **výbere osôb** pracovného tímu, ktorý spravidla určí jediná osoba; každý expert zastupuje jedinú oblasť, v ktorej je neomylný, stretnutia sú uzavreté, obsah utajený, pripomienky prakticky nulové, výstupy sú spravidla názorom jednotlivcov, ktorí často ani nemajú existenčnú väzbu na obec, absentuje mechanizmus realizácie dosiahnutia cieľov. Stretnutia s verejnosťou sú formálne, realizované prieskumy štandardnými metódami zmanipulovateľné. Na vrchole pyramídy je spravidla expert komerčnej agentúry alebo inštitúcie, výška kontaktu je predmetom obchodného tajomstva, nezriedka sa očakáva reciprocita služby vo forme získaných finančných grantov. Klientelizmus a korupcia obalujú obsiahly profesionálny dokument so všeobecnými výstupmi.
- 3. Občiansky spôsob** – stojí a padá na vôli obyvateľov, a preto sa oponentmi často podáva ako nerealizovateľný. V skutočnosti sa tým ale zastiera určité podceňovanie občana ako nositeľa moci v systéme miestnej samosprávy a že takéto spracovanie naozaj nie je priamočiare a jednoduché. Dokonca jeden ministerský úradník na margo tejto snahy podotkol, že *občan to všetko iba skomplikuje ...*

Predstavitelia obce sa rozhodli pre tretí spôsob spracovania a to, čo nasleduje, je výstupom spoločnej práce mnohých obyvateľov obce pod vedením nestranného facilitátora a koordinátora celého procesu. Výstupy dokumentu sú úplne autentické a vlastné samotnej komunite. Účastníkom pracovného tímu mohol byť každý obyvateľ obce na princípe rovnosti. Stretnutia boli vždy zverejňované vopred, boli otvorené aj pre nových účastníkov, počet a dĺžka stretnutí závisela od aktivity samotných členov a od záujmu o rozvoj vlastnej obce. Priebeh spracovania a termíny jednotlivých stretnutí sú len veľmi stručným popisom aktivít, pričom najmä v etape pripomienkovania a schvaľovania a v etape finalizácie bol pre spracovateľov veľmi náročný.

KALENDÁR STRETNUTÍ

1. 09.10.2003 prvé stretnutie pracovného tímu (cca 15 osôb), formulovanie spoločnej vízie, spracovanie do 8 rozvojových oblastí
2. 23.10.2003 dopracovanie vízie podľa oblasti, spracovanie dvoch SWOT analýz
3. 06.11.2003 spracovanie ďalších SWOT analýz v troch pracovných skupinách
4. 20.11.2003 stretnutie so starostom obce – príprava spoločného projektu do grantovej schémy na miestny a regionálny rozvoj ako súčasť procesu spracovania PHaSR
5. 25.11.2003 ETP Levoča, dopracovanie projektového zámeru a podpis formulárov žiadosti o grant
6. 04.12.2003 12 členov tímu – formulácia problémov v jednotlivých oblastiach
7. 23.01.2004 rokovanie iba so starostom obce, na stretnutie neprišiel ani jeden člen tímu, hoci termín bol dohodnutý a zverejnený – je to ale úplne prirodzené a v tej chvíli sme mali útlmovú etapu za sebou
8. 05.02.2004 definovanie strategických cieľov pre rozvojové oblasti, návrh akčných cieľov pre oblasť technickej a sociálnej infraštruktúry
9. 19.02.2004 12 členov tímu s výrazným zastúpením mládeže – rozpracovanie ďalších 4 oblastí rozvoja obce
10. 01.03.2004 najpočetnejšia účasť občanov – zapojilo sa 17 osôb, dokončené oblasti cestovného ruchu a ekonomiky spracovania
11. 11.03.2004 **prezentácia dosiahnutých výsledkov pred verejnosťou** – prítomných 25 obyvateľov obce, živá diskusia a podnetné návrhy, konkretizácia priorít – napr. klub pre mladých ľudí v obci, dotazníkový prieskum verejnej mienky

- 12.** 23.03.2004 stretnutia mladých ľudí a starostu obce k zriadeniu klubovne mladých
- 13.** 01.04.2004 prevzatie vyplnených dotazníkov a ich vyhodnotenie
- 14.** 06.04.2004 rokovanie so starostom a prehliadka obce spracovateľom a odborným garantom socio-ekonomického prieskumu udržateľného živobytia v obci zo SAV Bratislava
- 15.** 13.04.2004 zaškolenie anketárov prieskumu, začiatok prieskumu formou štruktúrovaných rozhovorov v domácnostiach obyvateľov obce stretnutie tímu – analýza správy z prieskumu verejnej mienky v rámci stretnutia s verejnosťou
- 16.** 22.04.2004 analýza pokračovania socio - prieskumu, rozpracovanie cieľov do aktivít a úloh
- 17.** 05.05.2004 rozpracovanie cieľov v tíme, návrh obsahu, predbežné rozdelenie úloh k finalizácii dokumentu
- 18.** jún 2004 rozpracovanie akčných plánov pre všetkých 8 rozvojových oblastí, e-mailová komunikácia s tímom, pripomienkovanie AP
- 19.** 06.07.2004 predloženie správy o výsledku socio-ekonomického prieskumu v obci, príprava na schvaľovanie PHaSR v orgánoch obce
- 20.** 15.07.2004 **schválenie PHaSR** poslancami obecného zastupiteľstva
- 21.** okt. 2004 dopracovanie sprievodných dokumentov a príloh, konzultácie k príprave projektového zámeru obce pre fond sociálneho rozvoja
- 22.** 04.11.2004 postup a koordinácia úloh pri finalizácii a vydaní PHaSR obce

Moja obec v roku 2010

Volam sa Anna Duždová budem mať 18 rokov a chcela by som aby bola moja osada krajšia a čistejšia. Chcela by som aby bola väčšia viacej stromov a krikov, kvetov, zahrad, strede osady by mohla byť krásna sochy - fontana. V blízkosti by mohla byť lekareň spolu s doktorkou vedľa toho, kino klub pre mladých. Nebolo by zle mať ihrisko na beingbinton, basketbal, futbal. V zime na miesto toho by bolo hokejové ihrisko. Bola by som rada ak by v osade mali cukrareň a obchody. Vtedy by sa nám lepšie žilo.

ŠZŠ Ostrovany

Volám sa Zdenka Kalejová. V roku 2010 budem mať 20 rokov. Chcela by som aby moja škola bola čistá a aby bol v nej poriadok. Chcela by som aby to bolo v roku 2010 postavené - cukrarné, kino, šatne a aby moje deti mali kam sa ísť hrať. Aby tam boli aj diskotéky. Chcela by som aby to boli doktorky lebo keď sú choré aby som nemusela ísť peši. Chcela by som aby sa zmenila naša osada, lebo keď naprší tak je veľa blata aby tam bol chodník. Teším sa na rok 2010.

ŠZŠ Ostrovany

Volám sa Miroslav Kaleja. V roku 2010 už budem mať dvätnásť rokov. Chcel by som aby sme mali novú školu, do ktorej by už chodili moje deti. V škole by bola jedáleň a veľká telocvičňa. Chcel by som aby sme mali nové ihrisko i šatne a tribúnu a pri ihrisku tenisový kurt. Chcel by som aby sme mali zdravotné stredisko kde by som chodil so svojimi deťmi keď budú choré. A chcel by som aby postavili reštauráciu a cukrarnú i kultúrny dom kde by som chodil smojimi deťmi pozerat' rozprávky. Už keby bol rok 2010!

7.A, ŠZŠ Ostrovany

* * * * *

Moju obec v roku 2010 by som si predstavoval takto.

Najprv by som bol rád, aby sa opravila cesta a chodníky, potom ostrovianský park, v ktorom je práce viac než dost'. Treba vyčistiť rybník, vyrezať staré stromy, vysadiť mladé stromčeky, oplotiť priestor a opäť sprístupniť pre turistov. V parku by mohli byť aj lavičky pre starých ľudí. V obci by som ďalej opravil autobusové

zastávky a zakúpil nové telefónne búdky. Pre deti by som dal postaviť dom hier a pre dospelujúcu mládež nejakú miestnosť, kde by sa každý týždeň usporadúvali diskotéky. V našej obci by som d'alej chcel, aby sa postavila požiarna a policajna stanica. Pre malé deti by som dal vybudovať materskú školu, pre školákov základnú deväťročnú školu. Okolo kostola by som dal zhotoviť nový plot. Na futbalovom ihrisku by som zmenil všetko. Vybuďoval by som nový štadión so šatňami, umelý trávnik, zavlažovacie zariadenie a tréningové ihrisko. Ďalej by som zriadil hokejový štadión a tenisový kurt. Obchod Jednota by som dal prestaviť na samoobsluhu. Zrekonštruoval by som kaštieľ a postavil zdravotné stredisko. Pre verejnosť by som postavil internetovú kaviareň a KINO. Cez majstrovstvá sveta vo futbale a hokeji by som dal na námestie veľkoplošnú obrazovku.

Dôchodcom by som postavil Dom dôchodcov, turistom hotel a ľuďom kúpalisko. Vybuďoval by som aj Dom smútku a poštu. Ďalej by bolo dobre zabrániť vzniku divokých skládok. Na poľnohospodárske družstvo by som zakúpil nové stroje. Pre občanov by som dal ponuku, či by nechceli každý deň dostávať noviny do domu. Nosili by ich deti a po vykonaní práce by sa im dala odmena. V dedine by som chcel mať aj reštauráciu a v nej hracie automaty.

Tak takto by mala vyzerat' naša obec v roku 2010. Verím, že sa to stane.

Tomáš Kipikaša, 7.B, ZŠ Šar. Michalány

Ostrovany sú dnes celkom pekná obec, ale sú v nej zničené chodníky, cesty a je tam veľa odpadkov. Okrem toho v nich chýba veľa kultúrnych zariadení. V roku 2010 si predstavujem Ostrovany asi takto:

V obci by boli kvalitné cesty a dobré chodníky, popri ktorých by boli smetné koše. Bola by tam aj pekná autobusová zastávka urobená z kameňov alebo z dreva, pretože to lepšie ukáže ako starý plech. V dedine by bol žiacký futbalový klub. Pri ihrisku by boli lavičky na sedenie, hokejové ihrisko, ktoré by sa užívalo v zime. Mali by sme aj atletickú dráhu a ihrisko pre malé deti s pieskoviskom, šmýkačkou, preliezačkami a hojdačkami. Nesmelo by tam chýbať kúpalisko. Na obecnom úrade by bolo niekoľko počítačov s internetom pre verejnosť. Okrem obchodov s potravinami by tam boli aj obchody s drogériou a novinový stánok. Bola by ta herňa pre mládež, reštaurácia s veľkoplošnou obrazovkou, pošta, dom smútku a pre rybárov menší umelý rybník. V roku 2010 by mali Ostrovany aj svoju vlastnú požiarnú zbrojnicu a policajnú stanicu. Obec by mohla vlastniť aj autobus, ktorý by vozil deti do školy, futbalistov na zápasy a organizovali by sa aj výlety. Obec by nemala zabúdať na starších ľuďí, a preto by mala zamestnať niekoho kto by ich navštevoval a pomáhal im. Bolo by tam aj nové družstvo, najnovšími poľnohospodárskymi strojmi. Takto by mala vyzerat' moja dedina v roku 2010.

Juraj Hudák, 7.B, ZŠ Šar. Michalány

a zavedený vodovod. Ľudia budú mať prístup do internetovej kaviarne, ktorá sa nebude využívať len na internet, ale aj na inú prácu s počítačom. Futbalové ihrisko nebude také hrboľaté ako teraz, ale bude mať dobrý povrch s kvalitnou trávou, elektrickým osvetlením a tribúnou. Budú mať signál na všetky naše televízie a po obci budú satelity na zahraničné televízne stanice. V obci bude obchod vo forme samoobsluhy a budeme mať aj bar. Viac príležitosti pre mladých ľudí na kultúrne podujatia v novom kultúrnom dome. U nás v dedine sa postaví zdravotné stredisko a novinový stánok. Obec bude mať vyriešenú rómsku problematiku. Bude propagovať sa pomocou internetovej stránky. Treba tu zriadiť poštu. Naša obec by mohla čerpať peniaze z eurofondov a od sponzorov. Deti si budú môcť privyrábať rozdávaním novín. Určite by niečo privítali aj starí ľudia. Mohla by u nás byť zriadená pre nich vývarovňa. V našej obci je problém, že mladí ľudia „utekajú“ z dediny a tomu treba zabrániť. Svoju obec mám rád, ale aby som z nej neodišiel, musí sa tu veľa zmeniť. Aby sa to všetko mohlo uskutočniť, musia sa o to pričiniť všetci obyvatelia obce.

Pavol Hudák, 8.A, ZŠ Šar. Michalany

Budúcnosť obce vo farbách

▲ Zuzana Kalejová, 5.ročník, ŠZŠ

▲ Adolf Laci, 6.ročník, ŠZŠ

▲ Stanislav Dužda, 6.ročník, ŠZŠ

Vízia obce

Sociálna infraštruktúra	Technická infraštruktúra
<ul style="list-style-type: none"> ▪ má MŠ /2 ▪ dom smútku ▪ telocvičňa + ZŠ ▪ zdravotné stredisko ▪ zlepšenie dopravnej dostupnosti (spoje autobusové) ▪ reštaurácia ▪ cukráreň ▪ domov dôchodcov ▪ bezpečná obec (policačná stanica) ▪ kaderníctvo ▪ služby ▪ prípravka rómskych detí / „0“ ročník ▪ obecné byty / nájomné ▪ odborná škola (stredná) ▪ detské ihriská ▪ dopravné ihrisko ▪ vývarovňa pre starších a sociálne slabších ▪ základná umelecká škola ▪ požiarňa zbrojnica s vybavením + družstvo ▪ centrálné trhovisko ▪ sauna ▪ masáž ▪ solárium ▪ bankomat ▪ stanica pohonných hmôt ▪ lekáreň ▪ pošta ▪ novinový stánok ▪ pastoračné centrum 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vybudovaný vodovod (pitná voda) ▪ elektro + telekomunikačné rozvody v zemi ▪ cesty, cyklotrasy ▪ letisko ▪ prístupové cesty do rómskej osady ▪ námestie pred OcÚ ▪ verejné WC ▪ parkoviská ▪ zrekonštruovaný (nový) OcÚ ▪ spoločenské stredisko ▪ dedinský amfiteáter ▪ chodníky (bezbariérové prechody) ▪ napojenie obecného rozhlasu do domácností
	Kultúra
Životné prostredie	Šport
<ul style="list-style-type: none"> ▪ miestna zeleň, sady, parky (oddych) ▪ upravená rómska osada ▪ zregulovaný breh Torysy ▪ neexistujú čierne skládky odpadu ▪ bioodpad spracovávaný v obci ▪ centrum obce (námestie pred kostolom) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ športové centrum ▪ kúpalisko ▪ zimné stredisko (lyžiarsky vlek) ▪ tenisový kurt + volejbal v rómskej osade ▪ obecná posilňovňa ▪ upravené futbalové ihrisko, štadión ▪ strelnica (športová) ▪ požičovňa športového náradia

Ekonomika a zamestnanosť	Informácie a komunikácia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ firma zamestnávajúca 100 ľudí ▪ priemyselný park ▪ automobilka ▪ agroturistika ▪ zimné stredisko (lyžiarsky vlek) ▪ autoservis ▪ požičovňa poľnohospodárskych strojov a náradia ▪ rozšírená poľnohospodárska výroba ▪ linka na spracovanie drobného ovocia ▪ obecná pálenica ▪ estetické krčmy ▪ rybníky (chov rýb) ▪ fungujúca sieť živnostníkov 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pripojenie na internet v obci (mikrovlné) ▪ komunitné centrum (internetová kaviareň) ▪ účinná propagácia obce ▪ partnerstvo v regióne + EÚ ▪ obecný časopis ▪ webová stránka obce ▪ kábelová televízia ▪ obecné vysielanie ▪ spracovaná história obce ▪ záujmové občianske združenia (na podporu komunitného života) ▪ centrum domácich remesiel ▪ knižnica + čítareň ▪ informačná tabuľa + mapa obce ▪ digitalizácia katastra
Cestovný ruch	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ obecný park (Bánóova záhrada) ▪ múzeum ▪ kópie archeologických nálezov ▪ more ▪ agroturistika ▪ turistické centrum (kemping) ▪ lesné značkové chodníky ▪ zoologická záhrada ▪ zimné stredisko (lyžiarsky vlek) ▪ umelé zasnežovanie + zjazdovka (v lete) ▪ penzión ▪ dendrologický park pre návštevníkov ▪ náučný chodník ▪ škola v prírode ▪ rybárstvo ▪ informačná tabuľa / mapa obce 	

		V Í Z I A	P R O B L É M
1.	Sociálna infraštruktúra	V obci funguje plnotriedna ZŠ a MŠ, občan má prístup k potrebným službám – obchodným, zdravotným, sociálnym a duchovným.	Nižšia atraktivita obce a vysoké percento sociálne neprispôsobivých občanov.
2.	Technická infraštruktúra	Obec má dobudované inžinierske siete, kvalitné komunikácie a realizuje rozvoj občianskej vybavenosti a IBV v súlade so schválenou ÚPN.	Ohrozená dostupnosť a kvalita spodných vôd, nedobudovaná občianska a technická vybavenosť.
3.	Ekonomika a zamestnanosť	Obec efektívne využíva možnosti na ekonomický rozvoj čím prispieva k zvýšeniu zamestnanosti a životnej úrovne obyvateľov.	Strata tradičných foriem zamestnania, chýbajúce zdroje a informácie k rozvoju ekonomických aktivít.
4.	Informácie a komunikácia	Obec má spracovanú svoju históriu na účinnú propagáciu a využíva dostupné prostriedky na podporu komunitného života v obci.	Nezáujem občanov, stereotypný životný štýl, nedostatok priestorov pre stretávanie a záujmové činnosti.
5.	Šport	Obec podporuje športové vyžitie obyvateľov v súťažnej a rekreačnej forme na dobudovaných športoviskách.	Nedostatok a nedostatočné vybavenie športovísk, slabé finančné zabezpečenie, nedocenenie športových a pohybových aktivít pre zdravie.
6.	Kultúra	Obec využíva vhodné priestory na kultúrne podujatia a voľnočasové aktivity obyvateľov.	Chýbajúce priestory na kultúrne a spoločenské aktivity, nedostatok organizátorov, aktivistov, lídrov.
7.	Životné prostredie	Obec má vytvorený účinný systém ochrany a tvorby životného prostredia.	Ľahostajný prístup k ochrane a tvorbe životného prostredia v obci.
8.	Cestovný ruch	Obec využíva prírodný, historický a kultúrny potenciál pre rozvoj cestovného ruchu.	Nedostatočne využívaný potenciál obce na rozvoj aktívneho cestovného ruchu.

Rozvojová oblasť:

- je to problémová oblasť, ktorá najviac obmedzuje budúci rozvoj,
- potrebuje zásah verejnej správy; alokáciu verejných financií.

V procese spracovania spoločnej vízie rozvoja obce do roku 2010 boli pracovným tímom vygenerované tieto špeciálne oblasti rozvoja obce: **sociálna infraštruktúra, technická infraštruktúra, ekonomika a zamestnanosť, informácia a komunikácia, šport, kultúra, životné prostredie, cestovný ruch.**

Výklad ostatných pojmov:

SWOT analýza:

- je ďalšou etapou programovania, v ktorej sa vytvárajú logické štruktúry /SWOT/ z voľne združených faktov v popisnej analýze,
- vymedzuje v každej rozvojovej oblasti slabé a silné stránky, na druhej strane príležitosti a ohrozenia.

Strategický cieľ:

- popísanie stavu, ktorý chceme v určitom časovom horizonte dosiahnuť,
- hierarchický najvyšší druh cieľa, realizáciou ktorého sa rieši široký okruh problémov,
- vyjadruje skôr smerovanie rozvojových aktivít, nie aktivity alebo samotné činnosti.

Akčný plán:

- súbor logicky a hierarchicky prepojených súčastí programu podporujúcich realizáciu strategických cieľov,
- súčasťou akčného plánu sú strategické ciele, akčné ciele a úlohy.

Akčný cieľ:

- popísanie stavu, ktorý chceme v určitom časovom horizonte dosiahnuť,
- vyjadrenie určitého zámeru, ako riešiť časť zo súboru problémov, ktoré rieši strategický cieľ,
- podporuje dosiahnutie strategického cieľa v parciálnych oblastiach,
- formulácia je v konkrétnejšej rovine ako pri strategických cieľoch,
- obsahuje nástroje verejnej ekonómie, ktoré môžu mať charakter: programu; projektu; založenia inštitúcie; regulácie prostredníctvom normy; finančného mechanizmu (grantová alebo pôžičková schéma),
- efektívna alokácia verejných zdrojov,
- neporušuje základné pravidlá hospodárskej súťaže,
- vymedzuje priestor pre spoluprácu všetkých partnerov s dlhodobým záujmom v území.

Úloha:

- hierarchicky najnižšie postavená zložka programu,
- špecifická činnosť vykonávaná v rámci opatrenia,
- najkonkrétnejšie pomenovanie riešenia problému,
- obsahuje zodpovednosť, termíny a financovanie.

Priorita:

- výber a stanovenie dôležitosti v rámci každej úrovne programu,
- kritériom výberu sú realizovateľnosť, ekonomická efektivita a politická priechodnosť.

SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> ▪ MŠ, špeciálna ZŠ (1. – 9.) ▪ 4 obchody ▪ požiarna zbrojnica ▪ nájomné byty ▪ futbalové mužstvá ▪ chodníky ▪ silná populácia obce ▪ občianske združenia (SČK) ▪ park (oddychové zóny) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ hasičský zbor ▪ dopravná dostupnosť ▪ autobusové zastávky ▪ železničná stanica (2 km pešo) ▪ nízky štandard vybavenia nájomných bytov ▪ vysoká nezamestnanosť Rómov ▪ komunitný život (občiansky princíp) ▪ neprístupný parkový priestor ▪ občianska vybavenosť v rómskej osade
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zdravotné stredisko (ambulancie) ▪ alternatívna škola (rodinná a pre talentované deti) ▪ podpora štrukturálnych fondov EÚ ▪ rozvoj služieb ▪ kaderníctvo ▪ starostlivosť o starších spoluobčanov ▪ dom pokojnej staroby ▪ rozvoj bývania ▪ program sociálneho bývania (PHARE) ▪ Deň zdravia ▪ ochrana osôb a majetku ▪ pošta, bankomat 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ demografický vývoj ▪ blízkosť centier s ponukou služieb ▪ sieť hypermarketov ▪ nedostatok financií ▪ odchod mladých za prácou

TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> ▪ súčasné rozvody (elektro, telefón, plyn) ▪ komunikácie ▪ letisko – blízko obce ▪ spracovaná ÚPN ▪ televízny a mobilný signál ▪ retranslačný stožiar (vykrývač) ▪ ČOV ▪ Kanalizácia ▪ peší chodník lávka cez Torysu ▪ verejné osvetlenie ▪ miestny rozhlas ▪ obecný cintorín 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kvalita komunikácií – šírka ▪ letisko – forma vlastníctva ▪ majetkové vysporiadanie verejných priestranstiev ▪ televízny signál iba 1. a 2. program a Markíza ▪ zastávky SAD – odstavný pruh ▪ nie sú parkoviská ▪ obsluha a servis obecných a domácich sietí a vybavenosti ▪ regulácia prívalových vôd ▪ neukončená kanalizácia ▪ neukončený chodník (k Toryse)
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ verejný vodovod ▪ siete – elektro, telekomunikácie v zemi ▪ televízny signál JOJ ▪ dobudovať parkoviská ▪ amfiteáter ▪ spoločenské stredisko (multifunkčné zariadenie) ▪ vybudovať zariadenie kompostoviska ▪ vybudovať cyklotrasu ▪ rozšíriť verejné osvetlenie (peší chodník) ▪ napojenie MR do domácností ▪ rozšírenie cintorína (nové techniky náhrobkov) ▪ zväčšenie priemeru kanalizácie na odvod dažďovej vody cez obec pod MK – odvod prívalových vôd 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ intenzita dopravy – zvyšujúca sa ▪ verejná doprava – znižujúca sa intenzita ▪ financie ▪ prívalové vody

EKONOMIKA a ZAMESTNANOSŤ

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ľudské zdroje – dostatok pracovných síl ▪ priestory na prevádzky (objekty) ▪ geografická poloha ▪ blízkosť letiska, železnice ▪ vybudovaná infraštruktúra ▪ schválená ÚPD ▪ vysoká bonita poľnohospodárskej pôdy ▪ vhodné podmienky na ovocinárstvo ▪ fungujúca poľnohospodárska výroba 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nízka vzdelanostná úroveň ▪ málo pracovných príležitostí ▪ vysoká miera nezamestnanosti ▪ dostupnosť informácií (fondy) ▪ nízka informovanosť o možnostiach po vstupe do EÚ ▪ počet podnikateľských prevádzok
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvoj agroturistiky ▪ živnosti (služby) ▪ firmy ▪ podporné fondy ▪ obnova tradičných remesiel ▪ vstup do EÚ ▪ podpora miestnych podnikateľov a živnostníkov pri rozvoji a výstavbe v obci ▪ partnerstvá obcí ▪ vzdelávanie v oblasti samozamestnanosti ▪ podpora ekonomických činností v obč. združ. ▪ chov rýb ▪ pestovanie okrasných drevín ▪ spracovanie druhotných surovín ▪ aktivizácia v projektovej činnosti (EÚ) ▪ podpora zamestnanosti 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ slabá ekonomická sila (kúpyschopnosť) ▪ dostupnosť finančných zdrojov (úroky) ▪ nestabilita (zákony, dane, politika) ▪ likvidácia podnikateľov (nesplňanie podmienok EÚ) ▪ pasivita obyvateľov ▪ demografický vývoj

INFORMÁCIE a KOMUNIKÁCIE

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> ▪ knižnica ▪ internet ▪ obecný rozhlas ▪ Červený kríž, telovýchovná jednota ▪ obecná kronika ▪ informačná tabuľa ▪ verejné zhromaždenia k dôležitým rozhodnutiam 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ slabý záujem o čítanie ▪ zlepšiť dostupnosť internetu ▪ dopĺňanie kroniky obce ▪ málo dostupných informácií o obci ▪ doplniť informačnú tabuľu (mapa obce, významné udalosti) ▪ nefungujúce mimovládne organizácie ▪ slabá angažovanosť občanov
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ organizácia kurzov, prednášok ▪ komunitné centrum ▪ obecný časopis ▪ internetová stránka obce ▪ stretnutie významných rodákov ▪ partnerstvo v regióne a EÚ ▪ založiť OZ ▪ spracovanie histórie obce ▪ propagačné materiály o obci (letáky, publikácie, ilustrovaný kalendár) ▪ centrum domácich remesiel 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nezáujem občanov, životný štýl ▪ sociálna štruktúra obyvateľov ▪ národnostné zloženie ▪ nedostupnosť historických podkladov ▪ nedostatok vhodných priestorov

ŠPORT

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dve futbalové ihriská – tri mužstvá ▪ záujem mládeže – žiaci ▪ tenisový kurt ▪ volejbalové ihrisko ▪ prírodné podmienky <ul style="list-style-type: none"> ○ bicykle ○ turistické trasy, lesné chodníky ▪ priestory pre nenáročný šport ▪ súťažno-rekreačný beh (imunská pätnástka) ▪ dendrologický park 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vybavenosť ihriska ▪ športové kluby (len futbal) ▪ nevyužívané volejbalové ihrisko ▪ nízka nadmorská výška ▪ dendrologický park v súkromnom vlastníctve ▪ nevybavenosť priestorov pre nenáročný šport ▪ kvalita komunikácií ▪ informovanosť o športových výsledkoch
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ kúpalisko – vodná plocha ▪ dobudovanie turistických chodníkov ▪ vybudovanie klziska ▪ telocvičňa ▪ cyklotrasy ▪ sponzori ▪ propagácia ▪ partnerské väzby ▪ strelnica ▪ posilňovňa, fitnes ▪ požičovňa športového náradia 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nedostatok financií ▪ stav priorít rozvoja obce ▪ nezáujem ▪ nedostatok organizátorov ▪ demografický vývoj ▪ životný štýl (pohodlnosť) ▪ ekonomická situácia obyvateľstva

KULTÚRA

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> ▪ archeologické nálezy ▪ tradičné detské podujatia ▪ Deň matiek ▪ rómski hudobníci ▪ štruktúra obyvateľstva ▪ talenty ▪ knižnica (mládež) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nezáujem ▪ vhodné priestory ▪ ochotnícke divadlo ▪ nálezy sú inde ▪ vysoká miera nezamestnanosti ▪ plnotriedna škola ▪ knižničný fond
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ kultúrny dom ▪ zriadenie panelu, izby, múzea s kópiami exponátov ▪ centrum voľného času ▪ stretnutie rodákov ▪ tradičný jarmok ▪ výstavy vlastnej tvorby a zručnosti ▪ netradičné formy kultúrnych podujatí 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ finančný aspekt jednotlivca ▪ životný štýl (papučová kultúra) ▪ nedostatok financií v rozpočte obce ▪ široká ponuka – konkurencia väčších centier

ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> ▪ geografická poloha, prírodné prostredie (lesný fond, zeleň v obci) ▪ rieka (vodný tok) ▪ nízke exhaláty (emisie) ▪ separovaný zber odpadu ▪ kanalizácia ▪ kvalitná pôda (bonita) ▪ využívanie pôdy ▪ dendrologický park ▪ vhodné lokality na oddych. zóny ▪ schválená ÚPD 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ znečistená rieka ▪ ťažba štrkopieskov v rieke ▪ čierne skládky ▪ zber odpadu v rómskej osade ▪ neprístupný dendrologický park ▪ otvorené kanály ▪ urbárske lesy (173 ha)
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ minimalizácia odpadu ▪ vzdelávanie v oblasti ŽP ▪ kompostovanie ▪ verejné odpadkové koše ▪ zberná vodná nádrž ▪ pestovanie okrasných drevín 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ skládka 3. triedy na hranici katastra (špeciálne kontajnery) ▪ ekologická záťaž z minulosti ▪ privalové vody ▪ nedostatok finančných prostriedkov

CESTOVNÝ RUCH

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> ▪ park ▪ archeologické vykopávky ▪ vodný tok (Torysa) ▪ lesné hospodárstvo (lesy) ▪ blízkosť letiska – využívanie aeroklubu ▪ panoráma obce ▪ zdravé životné prostredie ▪ nenáročnosť pohybu v teréne ▪ vhodné klimatické podmienky ▪ tenisové kurty ▪ blízkosť železničnej stanice ▪ tradícia hrnčiarskej výroby 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ súkromný park ▪ neprístupná, slabá informovanosť ▪ vodný tok znečistený, neregulovaný ▪ slabo udržiavané cestné komunikácie ▪ podpora obce ▪ partnerstvo v regióne
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ubytovanie, stravovanie ▪ oddychová zóna – náučná dendrologická trasa ▪ informačná tabuľa, mapa obce, propagačné materiály ▪ značkové turistické chodníky (les, park) ▪ značkové náučné chodníky ▪ agroturistika – hypoturistika ▪ múzeum – suveníry viazané na obec ▪ ZOO ▪ škola v prírode ▪ detské ihriská ▪ ideálny terén – jazda na koni ▪ budovanie partnerstva ▪ kontakty na cestovné agentúry 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ finančné prostriedky ▪ iné turistické, športové a rekreačné centrá ▪ demografický vývoj ▪ pocit bezpečnosti ▪ priestory ▪ ťažba dreva ▪ nestabilita cenových vstupov

SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA

Komplexnosť služieb zabezpečenia a sociálnej infraštruktúry hovorí o vyspelosti komunity. Oblasť sociálnej asistencie je postavená na **princípe solidarity** – vždy budú existovať v komunite ľudia, ktorí budú potrebovať pomoc iných - raz iba preto, že sú chorí, inokedy preto, že bol k nim osud menej zhovievavý alebo jednoducho preto, že dozreli vekom a strácajú sily a schopnosti sami sa o seba postarať. Problém sociálnej infraštruktúry je formulovaný miestnou komunitou takto:

Problém: Nižšia atraktivita obce a vysoké percento sociálne neprispôsobivých občanov

Strategický cieľ:

Komplexným riešením sociálnej sféry zvýšiť atraktivnosť obce a zlepšiť kvalitu života jej obyvateľov

Cieľ 1.: Zabezpečiť dostupnosť základných služieb pre sociálne odkázaných občanov

<p>1.1 Spracovať prehľad a priebežne aktualizovať databázu starších a hendikepovaných občanov, závislých na vonkajšej pomoci a službách.
T: 06/2005, 1x ročne</p> <p>1.2 Formou dotazníkov a osobnej asistencie monitorovať potreby vybraných cieľových skupín obyvateľ obce.
T: 1x ročne, priebežne</p> <p>1.3 Inicovať a podporiť vytvorenie sociálnej taxislužby pre prevoz do zdravotníckych zariadeniach v okrese a v regióne.
T: 12/2005</p> <p>1.4 Vytvoriť podmienky pre zriadenie klubových priestorov pre starších spoluobčanov s bezbariérovým prístupom.
T: 12/2005</p> <p>1.5 Podporovať aktivity a podujatia pre plnú integráciu starších a sociálne odkázaných občanov do spoločenského života obce.
T: priebežne</p>	Z: Komisia soc. starostlivosti Z: Komisia soc. starostlivosti Z: orgány obce Z: orgány obce Z: orgány obce

Poznámky

Poznámky

- 1.6 Podporovať a organizačne zabezpečiť charitatívne a benefičné podujatia so zámerom materiálnej a finančnej pomoci pre sociálne slabšie skupiny obyvateľov obce.
T: 1x ročne Z: orgány obce
- 1.7 Zabezpečiť zriadenie vývarovne teplého jedla pre starších, osamelých a sociálne slabších obyvateľov obce a hľadať možnosti spolufinancovania prípravy a rozvozu jedla podľa potrieb a záujmu dotknutých osôb.
T: 12/2005 Z: orgány obce
- 1.8 Podporovať na princípe solidarity aktivity jednotlivcov a skupín pre zlepšenie životných, sociálnych a existenčných podmienok života Rómskej komunity v obci.
T: priebežne Z: orgány obce
- 1.9 Spolupracovať s rómskymi lídrami a aktivistami a podporiť zriadenie občianskeho združenia pre zlepšenie života Rómov a rozvoj ich autentickej kultúry a tradícií.
T: 12/2005, priebežne Z: orgány obce
- 1.10 Iniciovať a podporiť zriadenie poradenských a servisných služieb pre sociálne odkázaných občanov a spolupracovať s orgánmi verejnej správy a mimovládnyimi organizáciami na operatívnom riešení aktuálnych problémov.
T: priebežne Z: orgány obce
- 1.11 Aktívne vyhľadávať zdroje a možnosti spolufinancovania aktivít a projektových zámerov na zmierňovanie sociálnych rozdielov a podporu plnej integrácie rómskej komunity do života obce.
T: priebežne Z: orgány obce

Cieľ 2.: Vytvoriť podmienky pre zriadenie lekárskej ambulancie

- 2.1 Vytypovať vhodné objekty a priestory na zriadenie zdravotnej ambulancie a rokovať s vlastníkmi o možnosti podpory projektového zámeru.
T: 12/2005 Z: orgány obce
- 2.2 Na základe verejného plebiscitu rozhodnúť o lokalite pre zriadenie zdravotného strediska/ambulancie.
T: 05/2006 Z: orgány obce
- 2.3 Zverejniť ponuku obce pre začínajúceho alebo atestovaného lekára na možnosť otvorenia súkromnej praxe v obci.
T: 06/2006 Z: orgány obce
- 2.4 Spracovať motivačné kritéria a vytvoriť podmienky pre stabilizáciu odborníka lekára ako obyvateľa obce pri súčasnom poskytovaní odbornej starostlivosti pre občanov.
T: 06/2006 Z: orgány obce
- 2.5 Spolupracovať pri zriaďovaní a vybavení lekárskej ambulancie podľa štandardov EÚ.
T: 12/2006 Z: orgány obce

Poznámky

- 2.6 Priebežne vyhodnocovať efektivitu poskytovaných služieb a propagovať ich dostupnosť pre všetkých obyvateľov obce.
T: 2007, priebežne Z: orgány obce
- 2.7 Podporovať rozširovanie poskytovanej zdravotnej starostlivosti podľa záujmu a potrieb obyvateľov obce.
T: 2007, priebežne Z: orgány obce
- 2.8 Inicovať a podporiť zriadenie rehabilitačného a preventívneho strediska na predchádzanie a zmiernenie civilizačných ochorení, propagovať princípy zdravej životosprávy a životného štýlu.
T: 2008 Z: orgány obce
- 2.9 Monitorovať zdravotný stav obyvateľov obce a podporovať iniciatívy pre pravidelné sledovanie rizikových faktorov a skupín podľa doporučení odborníkov.
T: 2008, 1x ročne Z: zdravotné stredisko
- 2.10 Organizačne zabezpečiť a efektívne propagovať Deň zdravia v obci.
T: 2008, 1x ročne Z: orgány obce
- 2.11 Vytvoriť podmienky pre zriadenie lekárne a predaj zdravotníckych pomôcok a materiálu.
T: 2010 Z: orgány obce

Cieľ 3.: Zabezpečiť zriadenie plnotriednej ZŠ v obci

- 3.1 Spracovať analýzu počtu žiakov v rámci povinnej školskej dochádzky v nadväznosti na demografický vývoj a rozvojové opatrenia miestnej samosprávy.
T: 06/2005 Z: orgány obce
- 3.2 Zabezpečiť vypracovanie odborného posudku o relevantnosti umiestňovania žiakov do špeciálnej ZŠ v obci.
T: 09/2005 Z: orgány obce, riad. ZŠ
- 3.3 Navrhnuť a presadiť realizáciu opatrení na prípravu detí zo sociálne znevýhodneného prostredia na povinnú školskú dochádzku v mieste trvalého bydliska v súlade s antidiskriminačným zákonom SR.
T: 2005, priebežne Z: orgány obce
- 3.4 Pripraviť projektový zámer na realizáciu predškolského zariadenia pre deti so sociálnym zaostávaním.
T: priebežne Z: orgány obce
- 3.5 Podporovať programy pre spoluprácu rodičov a školy v príprave žiakov na vyučovanie a na získavanie potrebných návykov pre zvládnutie základného i nadstavbového vzdelania.
T: priebežne Z: riad. ZŠ
- 3.6 Spracovať koncepčný materiál rozvoja školstva v obci s dôrazom na zabezpečenie úplného základného vzdelania v podmienkach obce.
T: 12/2006 Z: orgány obce, riad. ZŠ

Poznámky

- 3.7 Podporovať zavádzanie alternatívnych a inovatívnych metód vzdelávania a nových inštitucionálnych foriem (napr. rodinná škola) pre zvýšenie efektivity a účinnosti vzdelávacieho procesu v ZŠ.
T: 2007, priebežne Z: orgány obce
- 3.8 Osloviť partnerov, tútorov a osobnosti verejného i politického života na podporu zriadenia plnotriednej ZŠ v obci.
T: 2007, priebežne Z: orgány obce
- 3.9 Podporovať mimoškolské aktivity detí a žiakov ZŠ ako možnosť pozitívnej propagácie obce a úrovne nadania a zručností detí.
T: priebežne Z: orgány obce
- 3.10 Spracovať projektový zámer na získanie finančných prostriedkov na zriadenie, rekonštrukciu a vybavenie plnotriednej ZŠ v obci.
T: priebežne Z: orgány obce
- 3.11 Pripraviť odborné a personálne kapacity pre oblasť vzdelávania v obci spoluprácou so študentmi a odborníkmi v mikroregióne vypracovaním vhodných motivačných kritérií a stimulov.
T: 2006, priebežne Z: orgány obce

Cieľ 4.: Zriadiť multifunkčné zariadenie/klub pre mladých ľudí v obci

- 4.1 Pripraviť stretnutie s mladými ľuďmi a vyhodnotiť súbor ich pripomienok, podnetov a návrhov pre zlepšenie spolupráce s orgánmi miestnej samosprávy.
T: 05/2005 Z: orgány obce
- 4.2 Podporiť vytvorenie a aktivity občianskeho združenia so zameraním na mladých ľudí v obci.
T: 03/2005 Z: orgány obce, aktivisti mladých
- 4.3 Vytypovať vhodný objekt a priestory pre zriadenie centra pre mládež na podporu komunitného života a rozvoj vzájomnej spolupráce.
T: 12/2005 Z: orgány obce, aktivisti mladých
- 4.4 Spracovať projektový zámer na spolufinacovanie rekonštrukcie a vybavenia komunitného centra v obci.
T: priebežne Z: orgány obce
- 4.5 Zabezpečiť úpravu priestorov a ich odovzdanie do správy zmluvnému občianskemu združeniu v obci.
T: 06/2005 Z: orgány obce
- 4.6 Podporovať iniciatívy, aktivity, podujatia a programy komunitného centra pre zvýšenie zapojenia mladých ľudí a špecifických cieľových skupín do rozvojových zámerov obce.
T: 2005, priebežne Z: orgány obce
- 4.7 Vyhodnocovať činnosť a ekonomiku prevádzky komunitného centra a navrhovať opatrenia na zlepšenie stavu v nadväznosti na rozpočet obce.
T: 1x ročne Z: orgány obce

Cieľ 5.: Podporiť rozvoj bývania v obci využitím neobývaných domov a výstavbou nájomných bytov**Poznámky**

- 5.1 Spracovať súpis neobývaných objektov, domov a budov v obci, ich vlastníkov, pôvodné určenie a návrh ich možného využitia pre rozvoj bývania.
T: 10/2005 Z: orgány obce
- 5.2 Vypracovať zásady údržby a starostlivosti o nehnuteľnosti a stavby v obci s dôrazom na estetizáciu prostredia a celkový vzhľad obce.
T: 12/2005 Z: orgány obce
- 5.3 Vytipovať domy a objekty vhodné na rekonštrukciu a zriadenie nájomných bytov a spracovať návrh na ich majetkovo-právne vysporiadanie.
T: 06/2006 Z: orgány obce
- 5.4 Spracovať projektový zámer na spolufinancovanie rekonštrukcie vybraných objektov na rozvoj bývania v obci.
T: 2006, priebežne Z: orgány obce
- 5.5 Vypracovať zásady poskytovania nájomných bytov a kritéria pre uchádzačov o bývanie.
T: 6/2007 Z: orgány obce
- 5.6 Spracovať projektovú dokumentáciu v súlade s ÚPD obce na vybudovanie nízkoštandardných bytov s nezávislým zdrojom energie pre sociálne odkázaných obyvateľov obce.
T: 2006, priebežne Z: orgány obce
- 5.7 Podporovať rozvoj bývania v existujúcej sieti vybudovanej infraštruktúry, podporovať poskytovanie informácií a poradenstva pre zvýšenie kvality bývania a znižovanie celkových nákladov na bývanie.
T: priebežne Z: orgány obce
- 5.8 V súlade s ÚPD obce definovať indikátory a podmienky limitného rozvoja obce v nadväznosti na zvýšený vonkajší záujem o IBV v obci.
T: 12/2005 Z: orgány obce
- 5.9 Podporovať a zvýhodňovať rozvoj bývania mladých a perspektívnych ľudí v obci v rámci celkovej stratégie zvýšenia atraktívnosti obce.
T: priebežne Z: orgány obce

Cieľ 6.: Zlepšiť dopravnú dostupnosť obce a vybavenosť príslušných zariadení pre verejnosť, vrátane ochrany majetku a bezpečnosti osôb

- 6.1 Spracovať koncepčný materiál rozvoja dopravnej infraštruktúry v obci podľa štandardov EÚ a v súlade s ÚPD obce.
T: 12/2006 Z: orgány obce

Poznámky

- 6.2 Vypracovať dokument a návrh riešenia bezpečného pohybu osôb po miestnych komunikáciách (chodníky, prechody pre chodcov, značenia, obmedzenia rýchlosti, osvetlenie, čakárne a pod.).
T: 12/2006 Z: orgány obce
- 6.3 Spracovať prieskum verejnej mienky o využívaní dopravných spojov a o potrebe ich rozšírenia a harmonizácie.
T: 1x ročne Z: orgány obce
- 6.4 Vypracovať návrh a technické riešenie na komplexné riešenie a estetizáciu autobusových zastávok v obci ako prvej vizitky obce a kultúrnej úrovne jej obyvateľov.
T: 12/2005 Z: orgány obce
- 6.5 Zabezpečiť funkčnosť a dostupnosť verejných telefónnych automatov, ich ochranu, osvetlenie a pravidelnú údržbu.
T: 12/2005 Z: orgány obce
- 6.6 Zabezpečiť ochranu verejného majetku a bezpečnosť pohybu obyvateľov i návštevníkov obce realizáciou preventívnych ochranných opatrení, pravidelne monitorovať stav a trendy vo vývoji kriminality a na základe získaných poznatkov prehodnocovať opodstatnenosť zriadenia obecnej polície, resp. vysunutého strediska policajného zboru SR.
T: 1x ročne Z: OZ
- 6.7 Zlepšiť dostupnosť železničnej stanice v Šarišských Michaľanoch vybudovaním bezpečného prístupového chodníka v optimálnom trasovaní.
T: 12/2007 Z: orgány obce
- 6.8 Vybudovať v obci priestor stáleho parkoviska pre osobné motorové vozidlá s možnosťou jeho stráženia a kontroly.
T: 12/2008 Z: orgány obce

Ciel' 7.: Podporiť v obci zriadenie samoobslužnej predajne potravín a rozšírenie sortimentu služieb

- 7.1 Vypracovať podmienky malého grantového kola pre predkladanie projektov na zriadenie samoobslužnej predajne potravín a základného sortimentu v obci.
T: 12/2006 Z: orgány obce
- 7.2 Podporiť rozširovanie služieb predaja potravín a sortimentu dennej potreby formou objednávok, nákupu do tašky a donášky do domu.
T: priebežne Z: orgány obce
- 7.3 Vypracovať motivačné kritériá pre zriadenie chýbajúcich prevádzok servisu a služieb pre obyvateľov obce.
T: 12/2005 Z: orgány obce
- 7.4 Podporiť zriadenie koordinačného servisu pre opravy a služby mimo obce.
T: 12/2005 Z: orgány obce

Ciel' 8.: Vybudovať komunitné centrum na podporu vzdelávania a praktických zručností pre nezamestnaných a osoby s nízkou kvalifikáciou

- 8.1 Podporiť zriadenie a vybavenie komunitného centra ako strediska pre mládež, seniorov, špecifické cieľové skupiny, záujmové združenia a neformálne skupiny obyvateľov obce na podporu komunitného života a záujmu o veci verejné.
T: 06/2005 Z: orgány obce
- 8.2 Podporiť organizovanie rekvalifikačných kurzov a školení v komunitnom centre pre nezamestnaných a osoby s nízkou kvalifikáciou.
T: 2005, priebežne Z: orgány obce
- 8.3 Inicovať a zabezpečovať interné školenia v rámci celoživotného vzdelávania obyvateľov obce.
T: priebežne Z: orgány obce
- 8.4 Podporovať a pripravovať projektové zámery na rozvoj ľudských zdrojov so zameraním na zvýšenie adaptability pracovnej sily a zvyšovanie potrebnej kvalifikácie podľa požiadaviek trhu práce.
T: priebežne Z: orgány obce
- 8.5 Podporovať občianske iniciatívy na prezentáciu zaujímavých výrobných a umeleckých činností obyvateľov obce ako príklad profesného a životného uplatnenia.
T: priebežne Z: orgány obce
- 8.6 Nadviazať efektívnu spoluprácu s inými komunitnými centrami a strediskami v regióne na podporu rozširovania aktivít a foriem pomoci pre jednotlivé cieľové skupiny.
T: priebežne Z: ved. komunitného centra

Poznámky

▲ Lucia Nakatová,
5.ročník, ZŠ

TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Voda je pre život človeka nevyhnutná. Prístup k dostupným vodným zdrojom je čím ďalej náročnejší, a preto centrálny rozvod pitnej vody by pomohol vyriešiť tento problém, vyskytujúci sa vo viacerých domácnostiach. K zvýšeniu spokojnosti občanov by tiež prispelo zrekonštruovanie chodníkov. Dnešná doba ponúka viacero spôsobov modernizácie vo všetkých odvetviach života, aby človek prežil svoj život v krásnom prostredí a pri vynaložení minimálnej námahy pri bežných potrebných činnostiach.

Ako zveľadiť a zlepšiť život v našej obci formulovala miestna komunita do týchto bodov:

Problém: Ohrozená dostupnosť a kvalita spodných vôd, nedobudovaná občianska a technická vybavenosť

Strategický cieľ:

Komplexne dobudovať technickú infraštruktúru v obci a zabezpečiť dostatok vody

Cieľ 1.: Dokončiť kanalizáciu a rozšírenie ČOV

Poznámky

1.1	Dokončiť kanalizáciu v obci v súlade so zámermi ÚPD a zabezpečiť napojenie všetkých objektov a užívateľov na centrálny systém zberu a čistenia odpadových vôd.
T: 12/2005
Z: orgány obce
1.2	Zabezpečiť dobudovanie ČOV a rozšírenie technológie čistenia v súlade s platnými normami EÚ.
T: 12/2008
Z: orgány obce
1.3	Dokončiť terénne a povrchové úpravy po realizácii stavieb a zabezpečiť pravidelné monitorovanie efektívnosti čistenia a spracovania odpadových vôd v obci.
T: 2009, priebežne
Z: orgány obce

Cieľ 2.: Zabezpečiť centrálny rozvod pitnej vody

2.1	Spracovať projektovú dokumentáciu a príslušné stavebné povolenia na vedenie rozvodov pitnej vody v obci z centrálného zdroja.
T: 12/2005
Z: orgány obce |
|-----|---|

Poznámky

- 2.2 V spolupráci s východoslovenskou vodárenskou spoločnosťou zabezpečiť financovanie a realizáciu stavby podľa schválenej dokumentácie a harmonogramu prác.
T: 12/2007 Z: orgány obce
- 2.3 Koordinovať napojenie obyvateľov obce na centrálny rozvod vody a propagovať výhody a dostupnosť vody ako základnej podmienky života.
T: priebežne Z: orgány obce
- 2.4 Monitorovať spotrebu vody v obci a realizovať opatrenia na jej efektívnu spotrebu a minimálne straty.
T: priebežne Z: orgány obce
- 2.5 Zabezpečiť ochranu vodných terminálov pred neoprávneným odberom a plytvaním na zakázané činnosti a aktivity.
T: priebežne Z: orgány obce

Cieľ 3.: Oživiť dostupnosť vodných zdrojov v katastri obce a realizovať účinné opatrenia pred privalovými vodami

- 3.1 Revitalizovať vodné zdroje a pramene v katastri obce s možnosťou ich využívania na doplnkovú spotrebu.
T: priebežne Z: orgány obce
- 3.2 Monitorovať stav a kvalitu spodných vôd v obci a iniciovať opatrenia na ochranu vodných zdrojov zvyšovaním zadržania povrchovej vody na území obce.
T: 1x ročne, priebežne Z: orgány obce
- 3.3 Spracovať geologický prieskum vhodnej lokality na vybudovanie záchytnej nádrže povrchovej vody v obci s možnosťou jej ekonomického využívania.
T: 12/2008 Z: orgány obce
- 3.4 Vypracovať mapu privalových vôd obce a zrealizovať opatrenia na spomalenie prietoku a ich bezpečné odvedenie do koryta rieky.
T: 12/2005 Z: orgány obce
- 3.5 Spracovať štúdiu na využitie hlbokých studní v obci ako zásobárne pitnej vody, resp. možnosti alternatívnych zdrojov energie.
T: 12/2010 Z: orgány obce
- 3.6 Spracovať projektový zámer na vybudovanie prirodzenej zásobárne vody v štrkovom koryte rieky Torysa.
T: 12/2008 Z: orgány obce
- 3.7 Spropagovať húževnatosť a vytrvalosť miestnych ľudí pri získavaní spodnej vody vydaním spoločných tabuliek s uvedením technických parametrov diela (hĺbka, priemer, rok vybudovania, výdatnosť vody, kvalita vody a pod. - možnosť zriadenia náučnej trasy).
T: priebežne Z: orgány obce

Cieľ 4.: Zabezpečiť rekonštrukciu chodníkov a komunikácií v obci**Poznámky**

- 4.1 Zabezpečiť majetkovo-právne vysporiadanie verejných priestranstiev a komunikácií v obci podľa platných právnych predpisov a vypracovaných zásad obce.
T: 12/2006 Z: orgány obce
- 4.2 Spracovať projektovú dokumentáciu rekonštrukcie ciest a chodníkov v obci, s možnosťou priebežnej obnovy do pôvodného stavu.
T: 12/2007 Z: orgány obce
- 4.3 Spracovať projektový zámer na získanie finančných prostriedkov na rekonštrukciu komunikácií a verejných priestranstiev po ukončení stavebnej činnosti.
T: 2007, priebežne Z: orgány obce
- 4.4 Umožniť rozvoj netradičných foriem pohybu a dopravy podporou vybudovania paralelných alebo vyhradených komunikácií pre cyklistov, korčuliarov a iných vyznavačov ekologickej dopravy a pohybu.
T: 12/2008, priebežne Z: orgány obce

Cieľ 5.: Koncepčne riešiť urbanizmus a estetické aspekty jednotlivých objektov a lokalít

- 5.1 Spracovať štúdiu architektonického riešenia centra obce s prepojením na administratívne, relaxačné a servisné potreby obyvateľov obce.
T: 12/2006 Z: orgány obce
- 5.2 Na základe verejného pripomienkovania zadať vypracovanie projektovej dokumentácie na realizáciu vybraného riešenia podľa určených etáp.
T: 12/2007 Z: orgány obce
- 5.3 Spracovať návrhy originálnej drobnej architektúry obce a zabezpečiť jej výrobu v miestnych podmienkach.
T: 12/2007 Z: orgány obce
- 5.4 Spracovať štúdiu detského parku s možnosťou bezpečného pohybu detí a relaxu pre ich doprovod.
T: 12/2007 Z: orgány obce
- 5.5 Vybudovať miestny informačný systém smeroviek a tabúl pre zlepšenie informovanosti a orientácie návštevníkov obce.
T: 12/2008 Z: orgány obce

Cieľ 6.: Znížiť energetickú náročnosť objektov a rozvinúť možnosti využívania alternatívnych zdrojov energie

Poznámky

- 6.1 Vypracovať energetický audit obecných stavieb a obce ako celok a spracovať porovnanie v rámci Slovenska i EÚ.
T: 06/2007 Z: orgány obce
- 6.2 Nadviazať spoluprácu s odbornými inštitúciami s perspektívou koordinácie prípravy a realizácie projektových zámerov na využívanie obnoviteľných a alternatívnych zdrojov energie.
T: 12/2005, priebežne Z: orgány obce
- 6.3 Podporovať a propagovať zateplovanie objektov a výstavbu ekologických objektov a stavieb na území obce.
T: priebežne Z: orgány obce
- 6.4 Podporovať poskytovanie poradenstva a informácií na znižovanie energetickej náročnosti formou jednoduchých a lacných riešení pre širokú verejnosť.
T: priebežne Z: orgány obce
- 6.5 Zabezpečiť efektívne osvetlenie verejných priestranstiev využitím slnečnej energie a netradičných foriem výroby energie (využitím tlaku plynu v centrálnych rozvodoch?).
T: priebežne Z: orgány obce
- 6.6 Rozvíjať spoluprácu s technickými univerzitami v regióne na riešení konkrétnych problémov obce formou diplomových alebo doktorandských prác.
T: priebežne Z: orgány obce
- 6.7 Podporovať kreativitu a nápaditosť obyvateľov obce v oblasti inovatívnych technických riešení a postupov formou so zameraním na úsporu energie formou súťaží a verejných ocenení.
T: 1x ročne Z: orgány obce

▲ Telefónna búdka, poštová schránka

▲ Stĺp s elektrickým vedením a trafom

EKONOMIKA a ZAMESTNANOSŤ

Často je počuť vetu: „Keď sa robilo za našich mladých čias, bolo to kvalitné a dlho to vydržalo“. Prečo sa teda nevrátiť k starým metódam kvality, keď to bolo lepšie? A navyše nebola ani nezamestnanosť. Obnovením remesiel by sa vrátili aj spomienky, čo mnohí ocenia, lebo k dobrému sa každý rád vráti. A práve tu by sa mohla začať nová etapa umenia. Dnešná doba je hektická a duchovne chudobná, možno toto bude štart k obohateniu duchovna, čo patrí k plnosti jedného rozmeru osobností človeka.

Problém: Strata tradičných foriem zamestnania, chýbajúce zdroje a informácie k rozvoju ekonomických aktivít

Strategický cieľ:

Vytvoriť vhodné podmienky pre pracovné aktivity a rozvoj malého a stredného podnikania

Cieľ 1.: Aktívne vyhľadávať možnosti spolufinancovania rozvojových zámerov v oblasti zvyšovania výkonnosti ekonomiky obce

Poznámky

1.1	Nadviazať pravidelný dialóg s výrobnými a podnikateľskými subjektami v obci s cieľom podporovať a napomáhať rozvojovým aktivitám a zámerom s perspektívou vytvárania nových pracovných miest v obci.
T: 10/2005, pravidelne 2x ročne	Z: orgány obce
1.2	Propagovať výrobné a ekonomické aktivity subjektov obce v rámci pracovných rokovaní a ciest zástupcov obce.
T: priebežne	Z: orgány obce
1.3	Podporovať a rozširovať dostupnosť a šírenie informácií o možnostiach financovania rozvojových aktivít ekonomických subjektov v obci prostredníctvom podporných programov a fondov EÚ.
T: priebežne	Z: orgány obce
1.4	Iniciovať a vstupovať do aktívneho partnerstva na multisektorálnom princípe na zvýšenie bonity predkladaných projektových a investičných zámerov.
T: priebežne	Z: orgány obce

Poznámky

- 1.5 Metodicky usmerňovať, viesť a riadiť realizáciu úspešných projektových zámerov v súlade so stratégiou rozvoja obce.
T: priebežne Z: orgány obce
- 1.6 Aktívne vyhľadávať a napomáhať v prieskume získavania strategického investičného partnera pre dominantný výrobný alebo podnikateľský subjekt v obci.
T: priebežne Z: orgány obce
- 1.7 Podporovať zavádzanie moderných technológií a výrobných postupov u výrobcov v obci a vytvárať motivačné podmienky pre certifikáciu výroby a služieb podľa noriem EÚ.
T: priebežne Z: orgány obce
- 1.8 Priebežne vyhodnocovať dopady spolupráce s výrobcami a podnikateľmi v obci na zvyšovanie zamestnanosti a celkovej životnej úrovne obyvateľov obce.
T: priebežne Z: orgány obce
- 1.9 Spolupracovať so špecializovanými agentúrami a inštitúciami na podporu rozvoja ekonomiky v obci a v regióne formou predkladania spoločných projektových zámerov.
T: priebežne Z: orgány obce

Cieľ 2.: Obnoviť a podporiť rozvoj tradičných remesiel v obci

- 2.1 Spracovať zoznam tradičných remesiel a remeselníkov v obci, súčasný stav a možnosti oživenia cez potomkov, resp. nasledovníkov.
T: 06/2005 Z: orgány obce
- 2.2 Vypracovať odbornú štúdiu ako historický podklad tradície remesiel v obci a víziu možného oživenia s pozitívnym ekonomickým a spoločenským prínosom.
T: 06/2005 Z: orgány obce
- 2.3 Zorganizovať stretnutie pôvodných remeselníkov a záujemcov o rozvíjanie tradície s možnosťou výmeny skúseností a návrhom na pokračovanie spolupráce.
T: 09/2005 Z: orgány obce
- 2.4 Podporiť zriadenie občianskeho združenia na podporu a oživenie tradičných remesiel v obci s definovaním dominantného odboru (napr. hrnčiarstvo).
T: 12/2005 Z: orgány obce, remeselníci
- 2.5 Formou tvorivých dielní, pracovných workshopov, výstav a súťaží podporovať propagáciu tradičných remesiel a remeselných produktov medzi mladými ľuďmi v obci.
T: 2006, priebežne Z: orgány obce, ved. KC
- 2.6 Zozbierať tradičné ľudové predmety, výrobky, výbavu a zariadenie a podporiť zriadenie tradičnej ľudovej izby v obci, ako ukážku pôvodného štýlu života našich predkov.
T: 06/2006 Z: orgány obce, aktivisti

Poznámky

- 2.7 Podporiť a spolupracovať pri príprave projektového zámeru na získanie finančných prostriedkov na podporu oživenia tradičných remesiel v obci.
T: priebežne Z: orgány obce
- 2.8 Podporiť prezentáciu a predaj výrobkov tradičných remesiel v obci, v mikroregióne a na veľtrhoch v rámci regionálneho rozvoja.
T: priebežne Z: orgány obce
- 2.9 Spracovať katalóg domácich produktov a výrobkov a podporovať ich marketing cez existujúce združenia a partnerstvá.
T: priebežne Z: orgány obce

Cieľ 3.: Vytvoriť vhodné podmienky pre rozvoj výrobných činností v obci

- 3.1 Spracovať analýzu existujúcich výrobcov a výrobných činností v obci a podporiť vypracovanie vlastných strategických programov rozvoja výroby v súlade so stratégiou rozvoja obce.
T: 12/2005 Z: orgány obce
- 3.2 Vypracovať a schváliť zásady podpory rozvoja výrobných činností v obci ako formu virtuálneho podnikateľského inkubátora pre začínajúcich i existujúcich živnostníkov a podnikateľov.
T: 12/2005 Z: orgány obce
- 3.3 Pravidelne vyhodnocovať trendy v rozvoji výrobných a servisných činností v obci a aktualizovať motivačné stimuly pre ich progresívny nárast.
T: 1x ročne Z: OZ

Cieľ 4.: Zriadiť infocentrum na podporu malého a stredného podnikania v obci

- 4.1 Podporiť rozšírenie služieb a činnosti zriadeného komunitného centra aj do oblasti rozvoja malého a stredného podnikania v obci.
T: 12/2005 Z: orgány obce
- 4.2 Zabezpečiť vyškolenie pracovníka a priebežnú aktualizáciu informácií o podporných programoch NARMSP a fondoch EÚ.
T: 12/2005, priebežne Z: orgány obce

Poznámky

- 4.3 Podporiť organizovanie školení a seminárov pre miestnych živnostníkov, podnikateľov a manažérov so zameraním na aktívne vyhľadávanie finančných zdrojov a projektovú činnosť.
T: 2006, priebežne Z: orgány obce
- 4.4 Rozšíriť aktivity infocentra ja do oblasti interaktívnej spolupráce na trhu práce.
T: 2006, priebežne Z: orgány obce
- 4.5 Podporovať výmenu skúseností cez pozvaných expertov a propagovať pozitívne výsledky v rozvoji samozamestnanosti účasťou obyvateľov obce na študijných pobytoch a odborných stážach doma i v zahraničí.
T: 2006, priebežne Z: orgány obce
- 4.6 Zabezpečiť udržateľnosť poskytovaných služieb infocentra cez spoluprácu so sieťou agentúr MV a RR SR.
T: 2007 a priebežne Z: orgány obce
- 4.7 Iniciovať a podporovať prípravu a spracovanie projektov na získanie finančných prostriedkov pre rozvoj MSP v obci.
T: priebežne Z: orgány obce

Cieľ 5.: Efektívne využívať pracovné aktivity a zručnosti nezamestnaných občanov a podporiť vyhľadávanie prvého zamestnania pre absolventov škôl

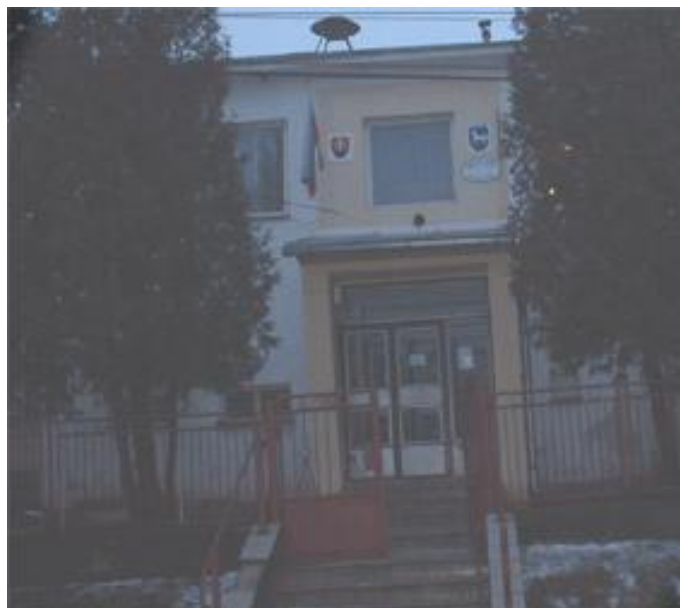
- 5.1 Spracovať databázu dlhodobo nezamestnaných obyvateľov obce, ich vzdelanie, zručnosti a pracovné návyky a motivovať ich k aktívnej účasti na rozvoji obce.
T: 05/2005 Z: orgány obce
- 5.2 Zaviesť interné hodnotenie kvality a pracovnej disciplíny nezamestnaných ako podkladov garancie obce pre pracovné agentúry na trhu práce.
T: 05/2005 Z: orgány obce
- 5.3 Aktivizovať nezamestnaných počas sezónnych prác a podporovať organizovanie výkupu sezónnych produktov ako zdroj príjmov pre sociálne odkázaných obyvateľov obce.
T: priebežne Z: orgány obce
- 5.4 Podporovať úsilie obyvateľov s nízkou kvalifikáciou na zvýšenie odbornej a vzdelanostnej úrovne s perspektívou získania práce, formou zvyšovania osobnej zodpovednosti a zmluvnej garancie.
T: priebežne Z: orgány obce
- 5.5 Oceňovať úsilie a aktivity nezamestnaných občanov pre rozvoj obce formou verejného poďakovania a spoločenského ocenenia.
T: 1x ročne Z: orgány obce

Poznámky

- 5.6 Zaviesť a aktualizovať evidenciu mladých ľudí do 25 rokov po ukončení vzdelávania a podporiť ich zapojenie do aktívneho života formou absolventskej praxe a pomocou pri vyhľadávaní prvého zamestnania.
T: 05/2005, priebežne Z: orgány obce
- 5.7 Podporovať a organizovať školenia a vzdelávacie programy pre mladých ľudí so zameraním na podnikateľské zručnosti, metodickú a právnu pomoc pri začínajúcich ekonomických aktivitách.
T: priebežne Z: orgány obce

▲ Coop – Jednota Ostrovany

▲ Obecný úrad Ostrovany

Poznámky

1.8	Zostaviť výber najdôležitejších kapitol a zaviesť výuku miestnych dejín v rámci povinnej školskej dochádzky.
T: 09/2006	Z: orgány obce, riad. ZŠ
1.9	Podporovať a organizovať podujatia, kvízy, súťaže a semináre so zameraním na poznávanie histórie a vývoja obce, zvyšovať hrdosť obyvateľov obce na svoj pôvod.
T: priebežne	Z: orgány obce

Cieľ 2.: Rozšíriť informovanosť o živote a aktivitách v obci

2.1	Zlepšiť počuteľnosť a dostupnosť vysielania obecného rozhlasu.
T: 06/2005	Z: orgány obce
2.2	Zaviesť pravidelnú formu vysielania obecného rozhlasu s aktuálnymi vstupmi a informáciami o živote v obci.
T: 10/2005	Z: orgány obce
2.3	Zriadiť komisiu OZ pre informácie, medializáciu a propagáciu obce, ktorá by bola súčasne redakčnou radou pre vydávanie tlačového občasníka obce.
T: 06/2005	Z: orgány obce
2.4	Zostaviť štatút tlačového občasníka obce a zabezpečiť sieť dopisovateľov a prispievateľov zo širokej verejnosti.
T: 08/2005	Z: redakčná rada, orgány obce
2.5	Spracovať prieskum verejnej mienky vo veci obsahovej a formálnej stránky vydávania občasníka.
T: 12/2005	Z: redakčná rada
2.6	Zabezpečiť vydanie nultého čísla tlačového občasníka obce a jeho periodické vydávanie podľa záujmu a finančných možností obce.
T: 07/2005, štvrťročne	Z: orgány obce
2.7	Zabezpečiť formou sumáru alebo výnimočného podujatia prezentáciu aktivít obce prostredníctvom tlačovej konferencie a pravidelných vstupov do regionálnych novín a časopisov.
T: 2x ročne	Z: orgány obce

Cieľ 3.: Aktivizovať občana a zvýšiť jeho záujem a zapojenie do riadenia vecí verejných

3.1	V spolupráci s komunitným centrom organizovať neformálne diskusné stretnutia na aktuálne témy života v obci podľa jednotlivých záujmových a vekových skupín.
T: priebežne, 2x ročne	Z: ved. KC, orgány obce
3.2	Podporovať realizáciu projektov na zlepšenie komunikácie a zapojenie občanov do riadenia vecí verejných.
T: priebežne	Z: orgány obce

Poznámky

- 3.3 Organizačne a metodicky pripraviť pravidelné školenia pre poslancov OZ a členov odborných komisií pre zvýšenie informovanosti o právnych úpravách, finančných možnostiach a obmedzeniach obce pri zabezpečovaní príslušných kompetencií.
T: 2x ročne Z: orgány obce
- 3.4 Konkretizovať úlohy a povinnosti poslancov OZ vo vzťahu k obyvateľom obce a zvýšiť adresnosť ich zodpovednosti za prijaté rozhodnutia.
T: priebežne Z: orgány obce
- 3.5 Zapájať občanov, aktivistov a odborných pracovníkov obce do prípravy, spracovania a realizácie projektových zámerov na získanie finančných prostriedkov pre konkrétne rozvojové aktivity obce.
T: priebežne Z: orgány obce
- 3.6 Zabezpečiť verejné zhromaždenie obyvateľov obce a podporovať rozličné formy verejného vypočutia na aktuálne témy rozvoja obce.
T: 1x ročne Z: poslanci OZ
- 3.7 Zabezpečiť výjazdové zasadnutie OZ v konkrétnej lokalite obce alebo regiónu podľa prioritnej témy programu rokovania.
T: 1x ročne Z: orgány obce
- 3.8 Zabezpečiť realizáciu dotazníkových prieskumov verejnej mienky na dôležité otázky rozvoja obce ako podklad pre rozhodnutie jej orgánov.
T: 1x ročne Z: orgány obce
- 3.9 Motivovať občanov k účasti na rokovaní OZ, informovať o záveroch rokovaní a zverejňovať na prístupných miestach program rokovaní OZ podľa koncepcie komunikačnej stratégie.
T: priebežne Z: orgány obce
- 3.10 Umožniť obyvateľom obce komunikáciu so zvolenými predstaviteľmi miestnej samosprávy prostredníctvom moderných informačných technológií (e-mailová stála konferencia, interaktívna komunikácia vo vyhradenom čase a pod.).
T: 07/2005 Z: orgány obce
- 3.11 Zriadiť v obci schránku námetov, podnetov a pripomienok občanov k činnosti orgánov miestnej samosprávy.
T: 03/2005 Z: orgány obce

Cieľ 4.: Budovať a rozvíjať efektívne partnerstvá v obci a v regióne

- 4.1 Zapojiť obec do činnosti združenia na podporu miestneho a regionálneho rozvoja.
T: 05/2005 Z: orgány obce

Poznámky

- 4.2 Spolupracovať so susednými obcami vo vybraných oblastiach rozvoja a podporiť vznik inštitucionálneho regionálneho združenia pre daný mikroregión.
T: 12/2005 Z: orgány obce
- 4.3 Aktivizovať spoluprácu s miestnymi občianskymi a záujmovými združeniami, podnikateľskými a právnymi subjektami a iniciovať vznik spoločného združenia právnických osôb obce na podporu rozvoja v súlade s PHaSR.
T: 06/2005 Z: orgány obce
- 4.4 Nadviazať partnerskú spoluprácu s miestnymi samosprávami v širšom regióne i v krajinách EÚ s cieľom výmeny skúseností, zviditeľňovania obce a podpory vlastných rozvojových zámerov z externých finančných zdrojov.
T: 2005, priebežne Z: orgány obce
- 4.5 Podporovať účasť obce a iných subjektov na podujatiach a prezentáciách v iných obciach, mestách a regiónoch ako formu pozitívnej propagácie obce a zvyšovania jej bonity.
T: priebežne Z: orgány obce
- 4.6 Využívať historické, prírodné a kultúrne danosti a výnimočnosti obce na podporu partnerskej spolupráce a cielených výmen obyvateľov, študentov a záujmových skupín z iných oblastí Slovenska i krajín EÚ.
T: priebežne Z: orgány obce
- 4.7 Verejne prezentovať a medializovať partnerstvá obce pre zvýšenie kreditu obce.
T: priebežne Z: orgány obce
- 4.8 Podporiť a organizačne zabezpečiť stretnutie rodákov a obyvateľov obce pri príležitosti výnimočného podujatia a 760.výročia založenia obce so zámerom nadviazania spolupráce a podpory rozvojových aktivít obce.
T: 2008 Z: orgány obce

ŠPORT

V zdravom tele, zdravý duch.

Športovaním sa odbúrava stres a získava sa sila nielen pre telo, ale aj pre ducha. Aké možnosti ku kolektívnemu športovaniu sa dajú vytvoriť v našej obci, je zhrnuté v nasledujúcich bodoch:

Problém: Nedostatok a nedostatočné vybavenie športovísk, slabé finančné zabezpečenie, nedocenenie športových a pohybových aktivít pre zdravie

Strategický cieľ:

Zabezpečiť dostatok športovísk a objektov, vyhovujúce technické vybavenie a zvýšiť záujem obyvateľov obce o športové a pohybové aktivity

Cieľ 1.: Vybudovať telocvičňu pre halové športy a pohybové aktivity

<p>1.1 Spracovať koncepciu rozvoja športu a športových činností v obci, v nadväznosti na rozvoj školstva a demografický vývoj spracovať analýzu nákladov a využiteľnosti halového objektu v obci.
T: 12/2006</p> <p>1.2 Na základe analýzy podporiť ideu vybudovania multifunkčného centra za primerané náklady podľa cieľa č.4 z rozvojovej oblasti Kultúra.
T: v texte</p> <p>1.3 Vytypovať vhodný objekt na prechodné využitie a dobudovanie pre účely telocvične v centre obce, resp. v blízkosti ZŠ.
T: 12/2005</p> <p>1.4 Monitorovať využiteľnosť objektu a efektívnosť prevádzkových nákladov, realizovať opatrenia na maximálne využívanie dostupných priestorov.
T: 1x ročne, priebežne</p> <p>1.5 Spracovať projektový zámer na získanie finančných prostriedkov z externých zdrojov na dovybavenie objektu v prípade nerealizácie multifunkčného centra.
T: priebežne</p>	Z: orgány obce Z: orgány obce Z: orgány obce Z: orgány obce Z: orgány obce

Poznámky

Cieľ 2.: Zlepšiť podmienky v obci na celoročné športové a pohybové aktivity

Poznámky

2.1	Zabezpečiť opravu a pravidelnú údržbu športových ihrísk a príslušného vybavenia.
T: priebežne	Z: orgány obce
2.2	Spropagovať možnosti využívania volejbalového a basketbalového ihriska pre verejnosť.
T: priebežne	Z: orgány obce
2.3	Spevniť povrch basketbalového ihriska vhodným materiálom s celoročnou odolnosťou a minimálnymi nárokmi na údržbu.
T: 05/2005	Z: orgány obce
2.4	Rozšíriť možnosti tenisového kurtu vybudovaním tenisovej steny pre nácvik úderov.
T: 07/2005	Z: orgány obce
2.5	Využiť vhodné klimatické podmienky na zriadenie centrálneho klziska pre verejnosť.
T: každoročne	Z: orgány obce
2.6	Zvýšiť využiteľnosť futbalových ihrísk a dobudovať zariadenia pre cvičenie v prírode.
T: 05/2006	Z: orgány obce, FO
2.7	Dobudovať technické a sociálne zariadenia na štadióne s minimálnym štandardom.
T: 10/2006	Z: orgány obce
2.8	Prepojiť športoviská v obci vhodným prístupovým chodníkom s možnosťou behu, bicyklovania a doplnkového cvičenia.
T: 12/2007	Z: orgány obce
2.9	Označiť ihriská a športové priestory jednotným značením a informáciami o možnosti využívania.
T: 12/2008	Z: orgány obce
2.10	Podporiť vybudovanie fitnesscentra, posilovne a zariadenia pre regeneráciu a relaxačné cvičenia.
T: 12/2006	Z: orgány obce

Cieľ 3.: Aktivizovať záujem a podporovať rozvoj športových a pohybových činností obyvateľov obce

3.1	Spracovať zoznam všetkých športových klubov, odvetví a aktivít súťažného i nesúťažného charakteru, zoznam osôb, členov klubov a združení, aktivistov, trénerov a technický personál.
T: 05/2005	Z: orgány obce
3.2	Spracovať kalendár existujúcich športových súťaží, termíny zápasov, turnajov a príležitostných podujatí v obci.
T: 05/2005	Z: orgány obce

Poznámky

- 3.3 Zostaviť návrh kalendára športových a relaxačných podujatí pre záujmové skupiny a obyvateľov obce podľa vekových skupín.
T: 05/2005 Z: komisia pre šport
- 3.4 Podporiť organizovanie uličných a medzitriednych turnajov v kolektívnych športoch so zámerom posilňovania tímovej spolupráce, v zimnom i v letnom období.
T: každoročne Z: komisia pre šport
- 3.5 Aktivizovať starších obyvateľov obce k nenáročným pohybovým aktivitám bez stresujúcich faktorov a motivovať ich k účasti na športových podujatiach mladších vekových skupín ako garantov dodržiavania pravidiel a etiky súťaženia.
T: priebežne Z: komisia pre šport
- 3.6 Podporovať a účinne propagovať súťaže pohybovej a fyzickej zdatnosti pre všetky vekové skupiny so zameraním na výkonnosť celej rodiny.
T: 1x ročne Z: komisia pre šport
- 3.7 Podporovať netradičné a nenárodné športové a pohybové aktivity podľa záujmu jednotlivých skupín.
T: priebežne Z: komisia pre šport
- 3.8 Zostaviť kritéria o určití ocenenia obce pre športovcov, ktorí dosiahli mimoriadne športové úspechy a pozitívne reprezentovali svoju obec.
T: 1x ročne Z: orgány obce
- 3.9 Pravidelne zverejňovať výsledky a dosiahnuté športové výkony obyvateľov obce.
T: priebežne Z: redakčná rada občasníka
- 3.10 Podporovať vzdelávanie, etické princípy a ducha fair-play prostredníctvom zaujímavých športových podujatí v obci.
T: priebežne Z: orgány obce

Cieľ 4.: Zvýšiť propagáciu zdravých pohybových aktivít a nenáročného športovania organizovaním Dní športu v obci

- 4.1 Sledovať výzvy a zapojiť sa do národných i medzinárodných vyzývacích dní na podporu masového športovania miestnych obyvateľov.
T.: priebežne, 1x ročne Z: orgány obce
- 4.2 Podporovať spoločné podujatia turistického, cykloturistického a relaxačného charakteru na podporu integrácie obyvateľov obce pri upevňovaní zdravého životného štýlu.
T: priebežne Z: orgány obce
- 4.3 Zorganizovať spoločný výstup mládeže na Šarišský hrad.
T: 1x ročne Z: OZ, orgány obce, aktivisti

Poznámky

- 4.4 Iniciovať a podporiť organizovanie pravidelných športových dní v obci so zapojením všetkých vekových skupín do rôznych foriem súťaženía a pohybových aktivít.
T: 1x ročne Z: orgány obce, OZ, KC, FO
- 4.5 Podporovať a rozvíjať športové a súťažné aktivity sociálne znevýhodnených skupín obyvateľov ako formu zmysluplného využívania voľného času a prostriedok formovania osobnostného rastu jednotlivcov i skupín.
T: priebežne Z: orgány obce
- 4.6 Aktívne vyhľadávať možnosti a zdroje financovania športu a športových klubov v obci formou sponzorstva, príspevkov a vlastnej dobrovoľníckej práce členov klubov a oddielov.
T: priebežne Z: orgány obce
- 4.7 Spracovať zásady financovania športu a športových klubov v obci s primeranou podporou aj rekreačných foriem pohybu a relaxu.
T: 12/2005 Z: orgány obce

Cieľ 5.: Vybudovať športovo-rekreačný areál na „Zadnej hure“

- 5.1 Spracovať štúdiu na vybudovanie jednoduchých prístreškov a vybavenia pre oddychovú zónu v lokalite na Zadnej Hure.
T: 06/2006 Z: orgány obce
- 5.2 Zabezpečiť svojpomocnú výrobu a osadenie prvkov drobnej architektúry a príslušenstva v uvedenej lokalite.
T: 07/2006 Z: orgány obce, OZ
- 5.3 Zabezpečiť úpravu prístupovej komunikácie pre bezpečný pohyb cyklistov a chodcov.
T: 07/2006 Z: orgány obce
- 5.4 Osadiť smerovacie a informačné tabule s pokynmi pre návštevníkov a užívateľov.
T: 08/2006 Z: orgány obce
- 5.5 Monitorovať využívanie oddychovej zóny a správanie sa užívateľov a návštevníkov.
T: priebežne Z: orgány obce, správa lesa
- 5.6 Zabezpečiť sezónnu úpravu priestorov a zariadení, čistenie a odvoz odpadkov.
T: priebežne Z: orgány obce
- 5.7 Propagovať využívanie oddychovej zóny usporiadaním podujatí a akcií pre rodiny a všetkých obyvateľov obce.
T: 2x ročne Z: orgány obce
- 5.8 Podporiť iniciatívu a aktivity skautingu v obci s využitím danej lokality na letné tábory detí a mládeže z obce a blízkeho okolia.
T: 2006, priebežne Z: orgány obce, KC, OZ
- 5.9 Podporiť a zabezpečiť vybudovanie jednoduchého dreveného zrubu na možnosť prechodného úkrytu v prípade nepriaznivého počasia.
T: 2007-8 Z: orgány obce

Poznámky

- 5.10 Prepojiť lokalitu na existujúcu sieť cykloturistických trás v regióne a podporiť vydanie orientačnej mapy pre záujemcov a návštevníkov s popisom prírodných osobitostí.
T: 2008 Z: orgány obce
- 5.11 Využívať lokalitu pre praktickú výuku žiakov ZŠ formou školy v prírode.
T: 2008 Z: orgány obce, ZŠ
- 5.12 Propagovať lokalitu ako možnosť prímestskej víkendovej rekreácie pre záujemcov z blízkeho i vzdialenejšieho okolia.
T: priebežne Z: orgány obce
- 5.13 Zostaviť cenník využívania zariadení a služieb pre návštevníkov a podporovať rozširovanie poskytovaných služieb na komerčnom princípe a pri dodržiavaní schválených zásad.
T: 2008 Z: orgány obce

▲ Futbalové ihrisko

KULTÚRA

Z možností stretávania sa občanov obce je okrem futbalových zápasov aj spoločné si pozretie filmu alebo divadelného predstavenia,... Pri takýchto akciách sa ľudia nielen stretnú, ale sa aj porozprávajú, vzájomne sa môžu obohatiť,... Lenže miesto, kde by mohli byť realizované spoločné aktivity v duchu kultúry, našej obci chýba.

Čo je možné urobiť preto, aby to bolo ináč? Jednotlivé ciele hovoria práve o tom.

Problém: Chýbajúce priestory na kultúrne a spoločenské aktivity, nedostatok organizátorov, aktivistov, lídrov

Strategický cieľ:

Zabezpečiť zriadenie a vybudovanie vhodných priestorov na kultúrne podujatia a vrátiť kultúru do života obce

Cieľ 1.: Zriadiť vhodné priestory pre kultúrne a spoločenské podujatia v obci

Poznámky

1.1	Spracovať návrh možností zriadenia, rekonštrukcie alebo výstavby vhodných priestorov pre kultúrne vyžitie obyvateľov obce.
T: 12/2005	Z: orgány obce
1.2	Vybrať optimálne riešenie z hľadiska časovej a finančnej náročnosti realizácie.
T: 12/2005	Z: orgány obce
1.3	Podporiť organizovanie netradičných a menej náročných kultúrnych podujatí v klube mladých, resp. v miestnom komunitnom centre.
T: 2006, priebežne	Z: orgány obce
1.4	Zabezpečiť prípravné práce a vybudovať miestny prírodný areál s možnosťou organizovania sezónnych kultúrnych podujatí priamo v centre obce.
T: 10/2005	Z: orgány obce

Poznámky

- 1.5 Podporovať organizovanie vystúpení a predstavení miestnych žiakov, súborov, záujmových združení a amatérskych hudobných skupín formou pravidelných podujatí v čase prázdnin a voľných dní.
T: 2005, priebežne Z: orgány obce
- 1.6 Zabezpečiť technické vybavenie na možnosť filmových predstavení v obci prostredníctvom CD nosičov.
T: 12/2005 Z: orgány obce
- 1.7 Podporiť a organizačne zabezpečiť vystúpenie menšieho profesionálneho súboru podľa záujmu obyvateľov obce.
T: 2005, 1x ročne Z: orgány obce
- 1.8 Spropagovať a organizačne zabezpečiť spoločnú návštevu kultúrneho podujatia v meste.
T: 1x ročne Z: orgány obce
- 1.9 Zabezpečiť informačné materiály a plagáty o zaujímavých kultúrnych podujatiach v okolí a v regióne.
T: priebežne Z: orgány obce
- 1.10 Zabezpečiť efektívnu propagáciu a dostupnosť informácií o pripravovaných kultúrnych a spoločenských podujatiach v obci.
T: priebežne Z: orgány obce
- 1.11 Spracovať kalendár kultúrnych podujatí a akcií na obdobie jedného roka a určiť zásady na ich financovanie.
T: 07/2005, každoročne Z: orgány obce

Cieľ 2.: Oživiť činnosť ochotníckeho divadla v obci

- 2.1 Osloviť pôvodných aktérov ochotníckej divadelnej činnosti v obci a zozbierať dostupný informačný a dokumentačný materiál.
T: 05/2005 Z: orgány obce
- 2.2 Pripraviť expozíciu dokumentácie, rekvizít a prierez tvorby dedinského ochotníckeho divadla ako uputávku na oživenie a obnovenie činnosti súboru.
T: 04/2006 Z: orgány obce
- 2.3 Zabezpečiť stretnutie aktivistov a záujemcov o obnovenie tradície ochotníckeho divadla a podporiť menovanie organizačného lídra na aktivizáciu činnosti súboru.
T: 05/2005 Z: orgány obce
- 2.4 Zabezpečiť hostovanie popredného herca, režiséra alebo dramaturga pri príprave prvého divadelného predstavenia ochotníckeho súboru obce.
T: 09/2006 Z: orgány obce
- 2.5 Zabezpečiť propagáciu činnosti súboru v okolitých obciach a v regióne a podporiť účasť súboru na prehliadkach a súťažiach dramatickej tvorby.
T: 2006, priebežne Z: orgány obce

Poznámky

- 2.6 Motivovať žiakov a študentov obce v ich záujme o umelecký prednes poézie a prózy a oživiť záujem o tento druh umenia organizovaním podujatí v klube mladých (komunitnom klube).
T: priebežne Z: KC, aktivisti, ZŠ
- 2.7 Podporiť servisné zabezpečenie činnosti ochotníckeho divadla (kostými, kulisy, ozvučenie, osvetlenie a pod.) tak, aby bol pri prezentáciách nezávislý od iných zdrojov.
T: priebežne Z: orgány obce
- 2.8 Vyhodnocovať činnosť súboru a efektívnosť vynaložených nákladov pri dosahovaní určených cieľov (oživenie kultúrneho povedomia obyvateľov obce).
T: 1x ročne Z: orgány obce

Cieľ 3.: Podporovať občianske aktivity, záujmové činnosti a netradičné formy v oblasti kultúrneho života

- 3.1 Spracovať databázu záujmov a koníčkov obyvateľov obce s možnosťou ich zverejnenia a prezentácie pred komunitou.
T: 12/2005 Z: orgány obce
- 3.2 Podporiť autorské výstavy, besedy a stretnutia so zaujímavými osobnosťami obce s možnosťou rozšírenia ich aktivít formou mimoškolských aktivít pre deti a mládež.
T: 2005, priebežne Z: orgány obce, KC
- 3.3 Organizovať prezentácie výtvarných a ručných prác detí ZŠ a podporiť ich činnosť formou benefičného predaja.
T: 1-2 x ročne Z: orgány obce, KC, ZŠ
- 3.4 Podchytiť talentované deti v obci a umožniť im rozvoj talentu a zručností doplnkovou činnosťou a vzdelávaním v miestnom komunitnom centre.
T: priebežne Z: ZŠ, KC, Orgány obce
- 3.5 Oživiť tradičné zvyky, piesne, riekanky, rozprávky a príhody a dokumentačne spracovať spomienky starších obyvateľov obce so zameraním na oblasť kultúrneho života v obci.
T: priebežne Z: KC, aktivisti
- 3.6 Podporiť oživenie folklórnych tradícií a zvykov založením folklórnej skupiny v obci.
T: 2006 Z: orgány obce, KC, aktivisti
- 3.7 Podchytiť kontakty a väzby obyvateľov obce na aktérov kultúrneho života v iných regiónoch Slovenska a podporiť ich alternatívne formy prezentácie v obci s cieľom rozšírenia ponuky kultúrnych podujatí.
T: priebežne Z: orgány obce, KC
- 3.8 Aktivizovať činnosť miestnej knižnice a podporovať aktivity zamerané na prácu s knihou.
T: priebežne Z: orgány obce, ZŠ, KC

Poznámky

- 3.9 Spopularizovať významné archeologické objavy v katastri obce a sprístupniť verejnosti jednotlivé nálezy formou stálej expozície mapových a fotografických podkladov, kópií a sprievodných dobových dokumentov.
T: 12/2005 Z: orgány obce
- 3.10 Podporiť spracovanie návrhov a výrobu charakteristických predmetov a suvenírov pre spopularizovanie obce ako významnej archeologickej lokality.
T: 2006, priebežne Z: orgány obce
- 3.11 Pripraviť a zabezpečiť pre záujemcov a obyvateľov obce možnosť spoločnej návštevy budapeštianskeho a wiedenského múzea s prehliadkou skutočných exponátov z nálezov v katastri obce.
T: 2006 Z: orgány obce

Cieľ 4.: Vybudovať v obci nové kultúrne, obchodné, vzdelávacie, športové a administratívne centrum

- 1.1 V súlade s ÚPD určiť lokalitu a spracovať štúdiu nového multifunkčného strediska v obci.
T: 12/2006 Z: orgány obce
- 1.2 Spracovať predprojektovú prípravu stavby a spracovať analýzu možností financovania stavby z dostupných zdrojov.
T: 04/2007 Z: orgány obce
- 1.3 Zabezpečiť projektovú a stavebnú prípravu multifunkčného objektu s použitím progresívnych modulových technológií na variabilnú prestavbu vnútorného priestoru.
T: 10/2007 Z: orgány obce
- 1.4 Zabezpečiť výstavbu objektu a jeho slávnostné odovzdanie do užívania ako dar obyvateľom obce k 760. výročiu prvej písomnej zmienky.
T: 12/ 2008 Z: orgány obce

▲ *Kaštieľ v súčasnosti*

ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Zdravie je pre človeka veľmi dôležité. Pri rôznych príležitostiach si vzájomne prajeme pevné zdravie, žiaľ, častokrát si ho vážime, až keď ho stratíme. Na zdravie má veľký vplyv aj životné prostredie. Preto je dôležité si zachovať zdravé životné prostredie.

Ako sa o to pokúsime v našej obci, je zhrnuté v nasledujúcich bodoch:

Problém: Lahostajný prístup k ochrane a tvorbe životného prostredia v obci

Strategický cieľ:

Zachovať zdravé životné prostredie v obci aj pre ďalšie generácie

Cieľ 1.: Koncepčne riešiť systém minimalizácie, zberu a zhodnocovania odpadu v obci

Poznámky

1.1	Spracovať analýzu nákladov na zber a likvidáciu TKO v obci a porovnať trendy vývoja so situáciou na Slovensku a v EÚ.
T: 1x ročne
Z: orgány obce
1.2	Spracovať koncepčný materiál na riešenie likvidácie a znemožnenie zakladania nelegálnych skládok odpadu v katastri obce s preventívnym i represívnym dopadom na porušovateľov zákona.
T: 07/2005
Z: orgány obce
1.3	V spolupráci s rómskymi poslancami OZ a lídrami komunity riešiť problém navážania a hromadenia odpadu v tejto lokalite obce.
T: 12/2005
Z: orgány obce
1.4	Zabezpečiť vyčistenie a odstránenie skládok odpadov na všetkých verejných i súkromných priestranstvách, pozemkoch a lokalitách v obci.
T: 12/2005
Z: orgány obce
1.5	Zriadiť dobrovoľnícke monitorovacie hliadky s poverením od obce na dodržiavanie predpisov a nariadení v súvislosti s nakladaním a likvidovaním TKO.
T: 06/2005
Z: orgány obce

Poznámky

- 1.6 Zverejňovať mená a subjekty znečisťujúce životné prostredie v obci s uvedením konkrétnych škodlivých dopadov na ŽP a celú komunitu obce.
T: priebežne Z: orgány obce
- 1.7 Inicovať a podporiť zriadenie miestnej prevádzky na triedenie, recykláciu a efektívne zhodnocovanie separovaného odpadu.
T: priebežne Z: orgány obce
- 1.8 Propagovať, informovať a organizovať akcie a podujatia na odporu minimalizácie tvorby odpadov v obci.
T: nepretržite Z: orgány obce, redakčná rada
- 1.9 Podporovať iniciatívy občanov na skrášľovanie a estetizáciu prostredia a verejných priestranstiev ako prejav úrovne a vyspelosti komunity obce.
T: priebežne Z: orgány obce
- 1.10 Priebežne monitorovať a kontrolovať množstvo vyvážaného TKO z obce v porovnaní s predpísanými platbami zmluvného partnera na zber a uloženie odpadu.
T: priebežne Z: orgány obce
- 1.11 Podporovať iniciatívy a zavádzanie progresívnych technológií na ekologické zhodnocovanie a likvidáciu odpadov premenou na doplnkový energetický potenciál.
T: priebežne Z: orgány obce

**Cieľ 2.: Rozvíjať vhodné formy zvyšovania environmentálneho
uvedomenia obyvateľov obce**

- 2.1 Zaviesť pravidelnú rubriku v tlačovom občasníku obce k problematike ochrany a tvorby ŽP v obci.
T: 2005, pravidelne Z: redakčná rada, orgány obce
- 2.2 Podporiť zriadenie ekologického krúžku na miestnej ZŠ a podporovať vzájomnú spoluprácu s odbornými útvarmi a inštitúciami v regióne.
T: 10/2005 Z: orgány obce, riad. ZŠ
- 2.3 Zapájať žiakov a mladých ľudí do rozvojových programov na ochranu a tvorbu zdravého životného prostredia v obci.
T: 2005, priebežne Z: orgány obce
- 2.4 Inicovať a podporiť vznik a registráciu občianskeho združenia so zameraním na ŽP.
T: 06/2005 Z: orgány obce, aktivisti
- 2.5 Organizovať zaujímavé stretnutia a podujatia na rozširovanie poznania a záujmu obyvateľov obce o stav a kvalitu ŽP v obci a v regióne.
T: 2005, priebežne Z: KC, orgány obce, OZ
- 2.6 Podporovať propagačné kampane OZ a MVO na riešenie akútnych problémov v environmentálnej oblasti.
T: priebežne Z: orgány obce

Poznámky

- 2.7 Podporovať alternatívne formy vzdelávania obyvateľov obce v oblasti ekológie a tvorby zdravého životného prostredia na miestnej úrovni.
T: priebežne Z: orgány obce
- 2.8 Medializovať a zvýhodňovať obyvateľov obce, ktorí sa aktívne zapoja do vzdelávacích programov a praktickej ochrany a tvorby zdravého životného prostredia v svojom okolí.
T: priebežne Z: orgány obce
- 2.9 Organizovať výjazdy a výlety obyvateľov a aktivistov v oblasti ŽP do zaujímavých lokalít a regiónov s cieľom získavania námetov a skúseností pre ďalšiu činnosť.
T: 1x ročne Z: OZ, orgány obce

Cieľ 3.: Podporiť vytvorenie parkovej zóny v obci a zvýšiť starostlivosť o verejnú zeleň

- 3.1 Zriadiť v centrálnej časti obce parkovú zónu s možnosťou odpočinku a relaxu pre starších, rodiny s deťmi i návštevníkov obce.
T: 06/2005 Z: orgány obce
- 3.2 Doplniť na verejných priestranstvách v obci lavičky a odpadkové koše a vytvoriť oddychové zóny v každej lokalite obce.
T: 10/2005 Z: orgány obce
- 3.3 Spracovať štúdiu výsadby stromov a okrasných kríkov v jednotlivých lokalitách obce a ozdraviť existujúce porasty.
T: 10/2005 Z: orgány obce
- 3.4 Vyhlásiť malý grantový program na projekty a návrhy riešenia nevyužívaných verejných priestranstiev a lokalít v katastri obce pre zvýšenie ich estetickej a úžitkovej hodnoty.
T: 2006 Z: orgány obce
- 3.5 Zabezpečiť pravidelnú údržbu zelených plôch a čistenie verejných priestranstiev.
T: priebežne Z: orgány obce
- 3.6 Podporovať prezentácie a výstavy kvetov, produktov zeme, polí, lesov a záhrad v rôznych ročných obdobiach, ako motiváciu pre využívanie daností a podmienok vidieckej krajiny.
T: 1x ročne Z: KC, aktivisti
- 3.7 Podporovať výrobu produktov a predmetov z prírodných materiálov a plodín zeme ako špecifickú oblasť rozvoja zručnosti obyvateľov obce.
T: priebežne Z: KC, OZ, aktivisti, orgány obce

Cieľ 4.: Spracovať analýzu možností zadržania vody v katastri obce a zvýšiť hladinu spodných vôd

- 4.1 Monitorovať a pravidelne vyhodnocovať úroveň spodných (podzemných) vôd v katastri obce a stav prietoku vody na rieke Torysa.
T: 2x ročne Z: orgány obce
- 4.2 Monitorovať a dokumentovať nárast ťažby štrkov v koryte rieky a zrealizovať opatrenia na jej kontrolu.
T: priebežne Z: orgány obce
- 4.3 Analyzovať geologickú mapu katastra obce a navrhnúť lokality na zriadenie záchytnej prírodnej vodnej nádrže.
T: 12/2006 Z: orgány obce
- 4.4 Zabezpečiť projektovú dokumentáciu a príslušné povolenia na realizáciu prírodnej nádrže.
T: 2010 Z: orgány obce
- 4.5 Spracovať návrhy alternatívneho využívania vodnej nádrže pre zvýšenie ekonomickej výkonnosti obce.
T: 2010 Z: orgány obce
- 4.6 Spracovať návrh finančného zabezpečenia realizácie stavby.
T: 2010 Z: orgány obce

Poznámky

CESTOVNÝ RUCH

Obec Ostrovany je svojou rozlohou a bohatosťou na zaujímavosť krásna. Je tu čo obdivovať. Aby čaro dedinky neostalo bez povšimnutia, je potrebné nato poukázať a pripojiť sa k rôznym aktivitám susedných dedín, zlepšiť informovanosť,...

Ako zveľadiť a oboznámiť verejnosť s obdivuhodnými hodnotami, ktoré tu sú, miestna komunita spracovala do týchto bodov:

Problém: Nedostatočne využívaný potenciál obce na rozvoj aktívneho cestovného ruchu

Strategický cieľ:

Rozvinúť aktívny cestovný ruch na zvýšenie ekonomického potenciálu obce

Cieľ 1.: Zabezpečiť zriadenie a výstavbu potrebnej infraštruktúry pre rozvoj cestovného ruchu

Poznámka

1.1	Spracovať koncepciu rozvoja cestovného ruchu v obci (zámer, cieľové skupiny, spracovanie ponuky a produktov a pod.), využitím kultúrno-historického a prírodného potenciálu obce so zameraním na doplnenie služieb, nevyhnutných pre návštevníka obce.
T: 12/2005	Z: orgány obce
1.2	Podporiť zriadenie ubytovania na súkromí využitím neobývaných domov v obci a ich rekonštrukciou so zachovaním pôvodného štýlu bývania.
T: 12/2006	Z: orgány obce
1.3	Podporiť zriadenie menšieho miestneho autokempinku v centrálnej časti obce s dobudovaním potrebného sociálneho vybavenia.
T: 12/2006	Z: orgány obce
1.4	Podporiť zriadenie a prevádzkovanie zariadenia s možnosťou poskytovania teplej stravy.
T: 12/2006	Z: orgány obce
1.5	Zabezpečiť vybudovanie parkovacej plochy pre osobné motorové vozidlá s možnosťou jeho stráženia.
T: 12/2006	Z: orgány obce

Poznámky

- 1.6 Zabezpečiť informácie o sieti poskytovaných služieb a možnosti trávenia voľného času v obci na miestach zvýšenej návštevnosti.
T: priebežne Z: orgány obce
- 1.7 Zabezpečiť dostupnosť Internetu a informačných technológií podľa dopytu a záujmu návštevníkov obce.
T: priebežne Z: orgány obce
- 1.8 Zrekonštruovať sieť komunikácií v obci, zabezpečiť pravidelné čistenie verejných priestranstiev a údržbu zelených plôch, zabezpečiť dostupnosť kultúrnohistorických pamiatok v obci, kontrolovať kvalitu poskytovaných služieb v obci, rozširovať sieť služieb a možností aktívneho využívania voľného času a koordinovať aktivity miestnych i regionálnych subjektov v oblasti CR.
T: 2005-2010 Z: orgány obce
- 1.9 Podporovať prípravu a realizáciu projektových zámerov so spolufinacovaním z fondov a programov EÚ v súlade s koncepciou rozvoja CR a PHaSR obce.
T: priebežne Z: orgány obce
- 1.10 Podporiť aktivity a zámery v oblasti hypoturistiky a agroturistiky s ponukou viacdňového putovania po okolitej krajine a jej zvláštnostiach.
T: priebežne Z: orgány obce

Cieľ 2.: Zlepšiť propagáciu obce a dostupnosť informácií o ponuke a službách

- 2.1 Spracovať a vydať základný informačný materiál o obci, kontaktoch, prírodných danostiach, kultúrno-historických pamiatkach, atraktivitách, službách a možnostiach trávenia voľného času v obci a v jej okolí.
T: 10/2005 Z: orgány obce
- 2.2 Zabezpečiť distribúciu propagačného materiálu do TIC v okolitých mestách a centrách turistického ruchu.
T: 2005, priebežne Z: orgány obce
- 2.3 Pripraviť spracovanie a vydanie obsiahlejšieho dokumentu o obci vrátane fotografickej časti a popise súčasného stavu (monografia obce).
T: 2006 Z: orgány obce
- 2.4 Spracovať a vydať orientačnú mapu obce na podporu zvýšenia návštevnosti obce.
T: 2006 Z: orgány obce
- 2.5 Zabezpečiť výrobu a osadenie Informačného panelu v centre obce s popisom obce, schematickou mapou, turistickými trasami v okolí, ponukou služieb a informáciami o servisných službách.
T: 12/2005 Z: orgány obce

Poznámky

- 2.6 Podporiť účasť obce a ďalších subjektov na regionálnych, národných a medzinárodných podujatiach na podporu rozvoja CR.
T: priebežne Z: orgány obce
- 2.7 Zriadiť webovú stránku obce podľa všeobecného štandardu a aktualizovať ponuku podujatí a služieb.
T: 12/2005 Z: orgány obce
- 2.8 Zriadiť na vstupe do obce pútače so základnými informáciami o tom, čo obec ponúka.
T: 12/2006 Z: orgány obce
- 2.9 Poskytnúť základné informácie a ponuku obce na križovatke hlavných ciest a v dohodnutých zariadeniach zvýšeného pohybu návštevníkov v regióne.
T: 12/2006 Z: orgány obce
- 2.10 Podporiť výrobu a predaj typických suvenírov a výrobkov obce s prepojením na významné strediská CR v PSK.
T: 2006, priebežne Z: orgány obce
- 2.11 Nadviazať spoluprácu s agentúrou CR a spracovať ponuku fakultatívnych výletov z významných stredísk CR v PSK s dôrazom na regionálne exkluzivity obce (Šarišský hrad, archeologické nálezisko, dendrologický park).
T: 2007, priebežne Z: orgány obce
- 2.12 V rámci existujúcich partnerstiev s miestnymi samosprávami spracovať ponuku rodinných výmenných rekreácií a dovoleníek v iných zaujímavých lokalitách.
T: priebežne Z: orgány obce

Cieľ 3.: Zriadiť náučný prírodný chodník v dendrologickom parku v obci

- 3.1 Spracovať štúdiu a projektový zámer na oživenie dendrologického parku v obci, v spolupráci s jeho vlastními a dotknutými orgánmi štátnej správy.
T: 12/2005 Z: orgány obce, vlastník
- 3.2 Podporiť ošetrovanie a úpravu drevín v miestnom dendrologickom parku.
T: 2006, priebežne Z: orgány obce, vlastník
- 3.3 Nadviazať spoluprácu so slovenskou agentúrou pre životné prostredie a spracovať projektový zámer na zriadenie náučného prírodného chodníka s prepojením na rieku, výskyt vzácných druhov vtákov a hradný komplex.
T: 2006, priebežne Z: orgány obce, vlastník, SAŽP
- 3.4 Zabezpečiť, spolufinancovať a riadiť zriadenie prírodného náučného chodníka v obci.
T: 12/2006 Z: orgány obce

Poznámky

- 3.5 Zmluvne zabezpečiť prevádzkovanie a dostupnosť parku a náučného chodníka.
T: 2007 Z: orgány obce, vlastník
- 3.6 Inovatívne spracovať informačný materiál o náučnom chodníku, zabezpečiť jeho značenie, údržbu, zóny oddychu, smerové tabule a pod. podľa požiadaviek a pripomienok návštevníkov parku.
T: 2007, priebežne Z: orgány obce
- 3.7 Podporovať rozširovanie aktivít v dendrologickom parku aj do oblasti fauny s perspektívou zriadenia menšieho zooparku (chýbajúca atrakcia v PSK).
T: 2008, priebežne Z: orgány obce
- 3.8 Podporiť v súvislosti s rozvojom CR projektový zámer na zriadenie multifunkčného objektu v bezprostrednej blízkosti dendrologického parku.
T: 2008 Z: orgány obce
- 3.9 Podporiť prepojenie parku na existujúcu sieť turistických a cykloturistických trás v regióne a aktivizovať iniciatívy na oživenie a praktické využívanie letiska v Ražňanoch s možnosťou vyhladkových letov v celej oblasti.
T: 2010 Z: orgány obce
- 3.10 Podporovať odborné, skupinové a študentské podujatia, workshopy a semináre so zameraním na využívanie, ochranu a tvorbu eko - prvkov v nadväznosti na exkluzivity parku.
T: priebežne Z: orgány obce

Cieľ 4.: Napojiť obec na existujúcu sieť cyklotrás

- 4.1 Spracovať analýzu existujúcich cyklotrás v regióne a rozhodnúť o možnom prepojení siete cez kataster obce.
T: 07/2005 Z: orgány obce
- 4.2 Nadviazať kontakt s profesnými organizáciami a príslušnými združeniami v PSK a presadiť prepojenie cyklotrás cez obec.
T: 07/2005 Z: orgány obce
- 4.3 Za účasti partnerov v regióne pripraviť projektový zámer na spolufinancovanie realizácie cyklotrasy cez obec.
T: 2005, priebežne Z: orgány obce
- 4.4 Spracovať mapové podklady pre vydanie mapy cyklotrás v okolí obce a podporiť vydanie cyklomapy regiónu s prepojením na medzinárodné trasy (Poľsko).
T: 12/2005 Z: orgány obce
- 4.5 Zabezpečiť bezpečnú úpravu, značenie a líniu určenej trasy, vrátane značenia a ponuky služieb pre cyklistov.
T: 12/2005 Z: orgány obce

Poznámky

- 4.6 Podporiť organizovanie spoločného cyklopodujatia obyvateľov obce po značených cyklistických trasách v regióne.
T: 1x ročne Z: orgány obce
- 4.7 Zriadiť vo vhodnej lokalite katastra obce cyklotrialový areál pre zdatnejších jazdcov a užívateľov cyklotrasy ako spestrenie ponuky obce pre otestovanie schopností cyklistov.
T: 2007 Z: orgány obce
- 4.8 Podporiť zriadenie servisných služieb pre cyklistov a možnosť rozšírenej ponuky najmä pre zahraničných cykloturistov.
T: 2007, priebežne Z: orgány obce

▲ Kúria

VYHODNOTENIE DOTAZNIKOVÉHO PRIESKUMU

Dňa 11. marca 2004 sa uskutočnilo v priestoroch OcÚ Ostrovany stretnutie s verejnosťou a obyvateľmi obce, na ktorom boli prezentované doterajšie výsledky v príprave a spracovaní programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce na obdobie do roku 2010. Pracovný tím na svojich 8-mich stretnutiach (od 3.10.2003) navrhol a rozpracoval 8 rozvojových oblastí obce s definovaním hlavných problémov, určením strategických cieľov i návrhom akčných cieľov pre naplnenie konkrétnych úloh. Súčasťou stretnutia, na ktorom sa zúčastnilo viac ako 25 obyvateľov obce, bol aj prieskumný dotazník s 11-timi otázkami, ktoré umožňovali občanom vyjadriť sa ku konkrétnym aspektom a prioritám rozvoja obce. Na podnet zhromaždenia boli dotazníky distribuované osobnými kanálmi aj do iných domácností v obci s tým, že do 23.3.2004 budú doručené na OcÚ, bez snahy o ich manipuláciu. Dotazníkový prieskum bol anonymný.

Celkove bolo vyplnených 33 dotazníkov, viacerí respondenti využili aj možnosť reakcie cez otvorené otázky dotazníka.

Vyhodnotenie odpovedí s návrhom doporučená pre spracovanie akčných plánov je nasledujúce:

1. O ktoré sociálne služby v obci by ste mali záujem?

Vyše 45% respondentov sa vyjadrilo za zriadenie klubu dôchodcov, približne 33% má záujem o prepravnú službu do zdravotníckych zariadení, organizáciu príležitostných charitatívnych podujatí a predovšetkým o vývarovňu pre každodenné stravovanie. V otvorenej možnosti sa objavil návrh na rozšírenie služieb a aktivít pre Rómov a požiadavka na vybudovanie *Domu smútku* na miestnom cintoríne.

Doporučenie: Z odpovedí je zrejmé dobré sociálne zázemie odkázaných osôb pravdepodobne v rodinnom prostredí, takže ich potrebu by uspokojila možnosť spoločného posedenia, podujatia, prípadne nenáročná asistencia. Zriadenie klubových priestorov pre verejnosť by bolo určite prínosom i pre iné cieľové skupiny obyvateľov obce.

2. Aké služby v obci by ste doporučili zrealizovať?

Takmer porovnateľné množstvo respondentov (48,5%) sa vyjadrilo súčasne za rozšírenie obchodných služieb, zriadenie kaderníctva a otvorenie fitnescentra. Viac ako 33% opýtaných doporučuje aj rehabilitačné centrum.

V otvorenej možnosti bol prezentovaný návrh na zriadenie čistiarne, resp. zberne šatstva, opravovne motorových vozidiel a rozšírenie vzdelávacích či športových možností.

Doporučenie: V obchodnej sieti chýba samoobslužná predajňa, ktorá by mala byť štandardom v každej komunite, kaderníctvo by výrazne šetrilo čas a pozdvihlo sebavedomie z vlastného vzhľadu, ostatné návrhy smerujú do zdravotnej prevencie a k pohybovým aktivitám, ktoré sa dajú zrealizovať i pri relatívne nízkych finančných vstupoch a v alternatívnych priestoroch. Pri vzájomnom pochopení a spolupráci je možné naštartovať všetky tri aktivity.

3. Aké aktivity pre mládež by ste podporili?

Takmer 85% opýtaných jednoznačne podporilo zriadenie klubových priestorov pre mladých ľudí, vrátane internetového pripojenia. Približne 27% opýtaných podporuje otvorenie diskoklubu, cukrárne a možnosti filmových predstavení.

Doporučenie: Vybudovanie jednej inštitúcie – klubu mladých - obsahuje všetky ďalšie potenciálne uskutočniteľné aktivity a je výzvou pre obec urýchlene riešiť práve túto potrebu komunity, ktorá môže spustiť veľmi výrazný synergický efekt pre rozvoj celej obce a udržateľnosť života v nej.

4. Ako by ste navrhovali znížiť nezamestnanosť v obci?

Takmer 64% opýtaných navrhuje znižovať nezamestnanosť zakladaním obecných firiem a viac ako 42% je za zriadenie miestneho informačného a poradenského centra s priamou väzbou na trh práce.

Doporučenie: Poradenské centrum môže fungovať v tých istých priestoroch, ktoré by využívali obyvatelia obce na voľnočasové aktivity. Mohlo by byť impulzom pre zvýšenie záujmu o samozamestnanosť a nezávislosť na trhu, keďže tradičná forma zamestnávania v tomto regióne je z časového hľadiska určite dlhodobejšia záležitosť, aj keď sa v otvorenej odpovedi objavil zaujímavý návrh na hľadanie silného investora.

5. Ste za vybudovanie obecného vodovodu?

94% respondentov dalo jednoznačnú odpoveď ÁNO; dvaja opýtaní mali opačný názor, z ich odpovedí sa nedal zistiť presný dôvod.

Doporučenie: Dostupnosť a kvalita vody je prioritou rozvoja obce, čo samozrejme nevyklučuje oživenie vlastných zdrojov vody a ich využívanie. Dobudovanie technickej infraštruktúry bude impulzom pre zvýšenie záujmu o obec zo strany podnikateľov i individuálnych stavebníkov.

6. Aké formy komunikácie s občanom vám najviac vyhovujú?

Väčšine – takmer 64% - vyhovuje ako informačný kanál obecný rozhlas, ale takmer 55% by privítalo aj vhodnejšiu formu informovanosti cez tlačový občasník. 30% respondentov sa zastaví pri informačnej tabuli obce, dvom účastníkom prieskumu najviac vyhovuje osobný kontakt so zástupcami samosprávy.

Doporučenie: Informácie o činnosti a aktivitách miestnej samosprávy by mali byť dostupné vtedy, keď to vyhovuje občanovi. Tlačový občasník, napr v dvojmesačnej periodicite je vhodnejší informačný zdroj ako obecný rozhlas, ktorý by mal mať skôr mobilizačnú funkciu. Orgány samosprávy by mali dbať o pravidelnosť osobných kontaktov s občanmi cez verejné zhromaždenia alebo neformálne diskusné stretnutia k aktuálnym témam a problémom, minimálne 1x ročne.

7. O aké kultúrne podujatia by ste mali záujem?

Je potešiteľné, že takmer 70% opýtaných by uprednostnilo jednoduchý prírodný areál pre rôznorodé podujatia s uprednostnením vlastných ochotníckych a tvorivých prezentácií.

Doporučenie: Tento názor dokumentuje silu ľudského potenciálu komunity a snahu nenáročnou formou posilňovať jej integritu. Oživuje pôvodné tradície ochotníckeho divadla v obci a ponúka zmysluplné aktivity pre všetky cieľové skupiny v obci. Do tejto oblasti zapadá aj návrh na tvorivé dielne, spoločenské plesy a podujatia s tancom. Prírodný areál je využiteľný počas celého roka a jeho úprava či údržba je v porovnaní s prevádzkou klasického kultúrneho domu minimálna. Priestor pred obecným úradom je pre daný účel takmer ideálny.

8. Ako by ste zlepšili životné prostredie a stav verejných priestranstiev v obci?

Porovnateľná vzorka respondentov (64%) sa zhodne vyjadrila za kvety a úpravu verejných priestranstiev, osadenie lavičiek a doplnenie odpadkových košov. Viac ako 36% opýtaných je presvedčených, že vzhľad obce narúša neudržiavanie nehnuteľností zo strany vlastníkov.

Doporučenie: Celá problematika spolu súvisí a je potrebné komplexné riešenie, využitím aj legislatívnych možností povinnej úpravy pre znehodnocovanie estetiky prostredia. Treba začať od odpadkov, cez koše, kontajnery na veľkoobjemový odpad, až po pravidelnú údržbu verejných priestranstiev. Je to čitateľné a ovplyvňuje to prvý dojem každého potenciálneho návštevníka obce.

9. Na zvýšenie atraktívnosti obce v oblasti CR by ste privítali:

Takmer 67% navrhuje prepojenie obce na cyklotrasy v regióne, porovnateľný počet je za náučný chodník v lesoparku, takmer 40% by privítalo zriadenie expozície archeologického múzea. V otvorenej možnosti bol prezentovaný návrh na vybudovanie kúpaliska a zlepšenie bývania Rómov, keďže tento fenomén naozaj ovplyvňuje aj rozvoj CR.

Doporučenie: Všetky tri navrhované riešenia sú realizovateľné aj s podporou externých finančných zdrojov. Pre zriadenie letného kúpaliska by bolo zaujímavé využitie šírky koryta a meandrov rieky Torysy, vybagrovaním priehlbiny v štrkovom lôžku pod úroveň hladiny rieky.

10. Čo považujete za potrebné zlepšiť v oblasti športu?

Viac ako 66% respondentov považuje za potrebné vybudovať rekreačno-športový areál, takmer 52% je za vybudovanie telocvične, 42% navrhuje pre zlepšenie stavu celoročné športové aktivity a podujatia. V otvorenej možnosti sú návrhy na podporu talentov, požičovňu športového náradia a vybudovanie klziska v zimných mesiacoch.

Doporučenie: Pohybové aktivity sú veľmi dôležité a návrh PHaSR by mal podporiť rozvoj rekreačného športovania podľa záujmu obyvateľov obce.

11. Do ktorých aktivít počas Dňa športu by ste sa zapojili?

Táto otázka súvisí s predchádzajúcou a dopĺňa jej obsahovú náplň. Odpovede boli takmer proporcionálne rozdelené medzi všetky navrhované aktivity, s výnimkou behu, za ktorý bolo len 18% opýtaných. Cyklotúra, rodinné športovanie, turistický pochod i rôzne športové súťaže poskytujú široký priestor pre osobné uplatnenie i rozvoj komunity s viac ako 45% podporou respondentov.

Doporučenie: Nenáročné formy športových a pohybových aktivít môžu byť základom pre spoločné podujatia a zblíženie komunity mimo všedného stresu a starosti o živobytie. Treba to skúsiť.

Z Á V E R

Odpovede respondentov poukázali na potreby a očakávania, ktoré boli aj predmetom činnosti a analýz pracovného tímu PHaSR. Výsledky prieskumu budú použité pre prípravu konkrétnych úloh v rámci jednotlivých oblastí rozvoja obce a hoci početnosť vzorky respondentov nebola reprezentatívna, otvorenosť diskusie počas stretnutia s verejnosťou a ústretovosť orgánov miestnej samosprávy pre ich riešenie je základným predpokladom pre ďalšiu špecifikáciu prípravy akčných plánov.

Zhromaždené dotazníky ostávajú súčasťou dokumentácie prípravy a spracovania PHaSR obce, výsledky prieskumu budú predmetom diskusie a rozboru v rámci ďalšieho plánovaného stretnutia pracovného tímu.

Ostrovany 8.4.2004

Spracoval: *Ing. Ľubomír Maciak*, koordinátor prípravy a spracovania PHaSR

ETP Slovensko – Centrum pre udržateľný rozvoj

LEVOČA, Špitálska 19

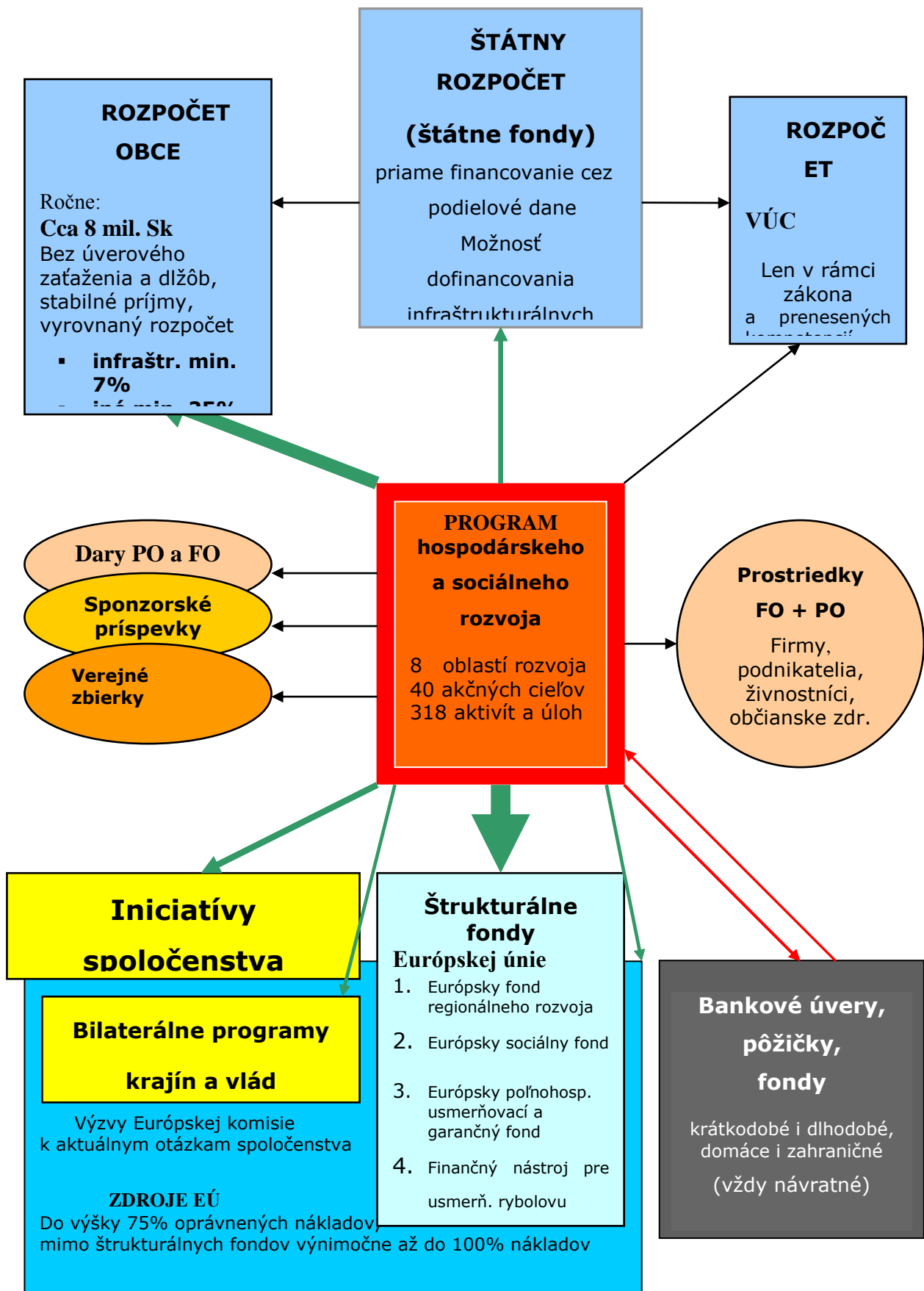
SOCIÁLNO – EKONOMICKÝ PRIESKUM

Súčasťou metodiky prípravy a spracovania programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce bola aj realizácia sociálno – ekonomického prieskumu udržateľného živobytia v obci. Prieskumný dotazník pripravil odborný garant, ktorý spracoval aj záverečnú správu. Prieskum bol anonymný a bol realizovaný tímom vybraných anketárov – obyvateľov obce, ktorí boli zaškolení pracovníkom ETP Slovensko dňa 13.4.2004 a poverení starostom obce na realizáciu tejto úlohy. Samotný prieskum trval v obci tri týždne.

*Prieskumu sa zúčastnilo **41 respondentov*** – obyvateľov obce Ostrovany. Výber respondentov bol priebežne upravovaný tak, aby reprezentoval vzorku a vekové zloženie štruktúry obyvateľov obce. Prieskum sa uskutočnil formou štruktúrovaných rozhovorov s respondentom podľa jednotlivých otázok dotazníka, spravidla v jeho domácnosti, čím sa do spracovania odpovedí mohli zapojiť aj ostatní členovia domácnosti. Dotazník obsahoval 59 otázok, viaceré z nich mali 10 až 11 podskupín s 5 úrovňami odpovedí. Spracovanie jedného dotazníka trvalo v priemere 1 hodinu. Realizácia prieskumu bola obyvateľmi prijímaná ústretovo a pozitívne, viacerí obyvatelia sa vyjadrili aj k otvoreným otázkam, anketári nevedli žiadny výrazný problém v komunikácii.

Výhodou tohto postupu oproti hromadne distribuovaným dotazníkom je jednoznačnosť výsledkov, bez skreslenia zaujatou osobou alebo skupinou osôb, ktorá môže využitím kopírovacej techniky zdôrazniť svoj osobný záujem na úkor všeobecného dobra. Realizátori prieskumu pracovali nezávisle od pracovného tímu PHaSR, spracovateľ správy v Bratislave obdržal dotazníky kuriérskou poštou a nemal žiadne informácie o činnosti a výstupoch v rámci jednotlivých krokov metodiky spracovania PHaSR. Záverečná správa bola spracovaná podľa metodiky štatistických zisťovaní v priebehu 15 dní od doručenia dotazníkov a zaslaná elektronickou poštou starostovi obce dňa 6.7.2004. Predložená správa bola následne analyzovaná členmi pracovného tímu. Výsledky prieskumu poskytli tvorcom základného programového dokumentu obce účinnú spätnú väzbu a porovnanie výsledkov práce tímu s názormi občanov. Pracovný tím mohol konštatovať, že priorita a formulácia problémov, námety a riešenia predložené obyvateľmi obce sa zhodovali s výstupmi spracovateľov PHaSR. Kompletná správa s vyhodnotením prieskumu je uvedená v prílohe tohto programového dokumentu.

NÁVRH FINANČNÉHO PLNENIA PHaSR

NÁVRH FINANČNÉHO PLNENIA

Na zabezpečenie PHaSR je možné okrem rozpočtových prostriedkov obce použiť aj prostriedky štátneho rozpočtu a štátnych fondov jednotlivých rezortov, prostriedky iných FO a PO, finančné prostriedky z darov a z nadácií, bankové úvery a samozrejme finančné prostriedky zo štrukturálnych fondov EÚ a z iných externých zdrojov, fondov a programov EÚ i jednotlivých krajín spoločenstva. Aktuálne využitie zdrojov bude vždy závisieť od okamžitej finančnej i spoločenskej situácie v obci. Obec nie je zaťažaná splácaním municipálneho úveru, jej potenciálne možnosti sú stále otvorené a celkovo priaznivé. Jednoduché grafické zobrazenie možného financovania PHaSR je uvedené na predchádzajúcej strane.

Finančné zabezpečenie PHaSR podmieňuje okrem dostupnosti externých zdrojov a výške disponibilných zdrojov obce predovšetkým existujúce personálne a administratívne zabezpečenie prípravy, spracovania a manažovania projektových zámerov.

Na výkon agendy v oblasti regionálneho rozvoja sa ako najvýhodnejšie ukazuje vybudovanie vlastných personálnych kapacít na miestnej úrovni výberom a vyškolením odborne zdatných a dostatočne motivovaných externých spolupracovníkov, ktorí by sa podieľali na príprave jednotlivých projektových zámerov podľa rozvojových oblastí obce v čase ich aktuálneho predkladania. Pod vedením skúseného projektového manažéra by táto skupina mohla úspešne realizovať projekty v obci formou rozdelenia úloh v rámci realizačného tímu. Základom tohto úzkeho tímu by mohli byť účastníci procesu prípravy a spracovania PHaSR, doplnení o ďalších aktivistov v obci, ktorí by prešli doplnkovým školením v oblasti projektového dizajnu a manažovania, na miestnej úrovni a pri minimálnych nákladoch na jeho realizáciu.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti je veľmi osožné využívať databázu informácií a kontaktov v rámci Fondu Tvoj Spiš, ktorého je obec členom.

1. Sociálna infraštruktúra

Má svoje osobitosti vo viacerých sférach života obce. Finančné zabezpečenie je dostupné v celej šírke potenciálnych zdrojových možností – SOP Ľudské zdroje, OP Základná infraštruktúra. Zabezpečenie sociálnych služieb je možné zo štátneho rozpočtu využitím progresívnej formulácie zákona o prenose kompetencií v tejto oblasti. Záujem o túto sféru bude určite

narastať, obec bude mať možnosť v spolupráci s občianskymi združeniami získavať finančné prostriedky na čiastkové zlepšenie a špecifické cieľové skupiny. Otvorenou ostáva aj možnosť spolupráce s charitatívnymi organizáciami na regionálnej úrovni, ale aj črtajúce sa možnosti na medzinárodnej úrovni.

Akékoľvek doplnkové zdroje v oblasti školstva môžu iba vylepšiť doterajšiu situáciu na vybudovanie základnej školy a materskej školy s dostatočnou kapacitou žiakov priamo v obci.

Dostupnosť a kvalita služieb sú podmienkou trvalej udržateľnosti života. Kvalita ľudského potenciálu obce vytvára priaznivé predpoklady pre zlepšenie situácie a podpora obce môže byť stimulom pre rozširovanie služieb s dôrazom na udržanie mladej generácie. Finančné zabezpečenie a skvalitňovanie služieb plánovaného komunitného centra je výzvou v tejto oblasti pre mladú generáciu. Možným zdrojom financií na zlepšenie kvality služieb sú malé granty od mimovládnych organizácií na zabezpečenie materiálnej a technickej stránky, znovu sa dôležitou stáva spolupráca s OZ v obci, štrukturálne fondy (SOP ľudské zdroje, OP Základná infraštruktúra).

2. Technická infraštruktúra

V tejto oblasti by mali byť dostupné financie v rámci OP základná infraštruktúra a podobných programov pre zlepšenie podmienok bývania a života na vidieku. Prvoradou podmienkou je však majetko-právne vysporiadanie pozemkov, keďže jedným z kritérií čerpania nenávratných prostriedkov zo štrukturálnych fondov je vysporiadanie vlastníckych vzťahov. Nevysporiadané vzťahy znemožňujú a komplikujú rozvoj obce.

3. Ekonomika a zamestnanosť

Podpora podnikateľských aktivít a rozvoj zamestnanosti závisí skôr od vhodných podmienok a dialógu s jednotlivými aktérmi, ako od priamej výrobnjej aktivity obce. V tomto procese bude obec skôr garantom a poskytovateľom informácií v rámci možného získavania finančných zdrojov pre podnikateľov – SOP Priemysel a služby a poskytovateľom pracovnej sily SOP Ľudské zdroje – projekty podporujúce rozvoj zamestnanosti.

4. Informácie a komunikácia

Vyžaduje si najmä kreativitu, ochotu a motiváciu zúčastnených. Potenciálne finančné zdroje sú limitované vhodnou formuláciou a umiestnením predpokladaných aktivít v rámci iných projektových zámerov.

5. Šport

V tejto oblasti je financovanie možné najmä z vlastných zdrojov obce, dotácií ministerstva školstva, resp. iných rezortov, spolupráca s miestnymi OZ, ktoré majú väčšie šance získať prostriedky v rámci malých projektov v oblasti športu. V tejto sfére je potrebná väčšia spolupráca so školou a mládežou v obci, ich väčšia angažovanosť pri zavádzaní nových druhov športu a pri využívaní dostupných finančných prostriedkov na organizovanie rôznych turnajov a akcií. Taktiež je potrebná väčšia iniciatíva pri hľadaní možných sponzorov, čo má aj sekundárny účinok – propagácia obce. Na zriadenie viacúčelového športového objektu (telocvičňa) a športovo-rekreačného areálu je možné využiť prostriedky zo SOP Priemysel a služby.

6. Kultúra

Oblasť kultúry si vyžaduje ochotu a kreativitu dobrovoľníkov, možné sú príspevky FO a PO s dofinancovaním obce. Čiastočné dofinancovanie by mohlo byť zabezpečené aj cez aktivity OZ. Podporované by malo byť hlavne aktivitami staršej generácie v spolupráce s mládežou pre trvalé udržanie tradícií. Realizácia si však vyžaduje väčšie nasadenie, kreativitu a hlavne motiváciou mladých. Ďalšou možnou alternatívou sú sponzorské príspevky FO a PO na tradičné aktivity a možnosti získavania finančných príspevkov z grantov, národných zdrojov i zdrojov EÚ občianskymi združeniami, záujmovými organizáciami a neformálnymi skupinami pôsobiacimi v obci.

7. Životné prostredie

Prvým krokom by malo byť nadviazanie spolupráce so špecializovanými inštitúciami v oblasti životného prostredia. Ďalšou možnosťou je spolupráca s mimovládnyimi organizáciami v rámci regionálnych projektov v oblasti tvorby a ochrany ŽP. Tiež plánovaná zmena prístupu k odpadovým surovinám a možnostiam ich ďalšieho využitia a spracovania je pre obec finančne zaujímavá. Možným zdrojom financovania okrem dotácií sú i štrukturálne fondy (OP Základná infraštruktúra) a malé projekty v oblasti ŽP. Väčšina finančných nástrojov EÚ obsahuje zložku, ktorá sa priamo alebo nepriamo týka ŽP. Jedným špecifickým nástrojom orientovaným na pomoc pri rozvoji a implementácii politiky ŽP je program LIFE.

8. Cestovný ruch

Základom je vypracovanie koncepcie rozvoja CR, možného využitia potenciálu obce v tejto oblasti, čo však predpokladá v prvom rade skvalitnenie ponuky služieb pre potenciálnych návštevníkov. Tu je však nevyhnutný vklad obce ako aj obyvateľov pri vytváraní a skvalitňovaní ponuky služieb v oblasti ubytovania a stravovania. Následným krokom je aj propagácia aktivít a zaujímavostí prostredníctvom propagačných materiálov. Možné externé zdroje financovania sú regionálne projekty, štrukturálne fondy – v rámci SOP Priemysel a služby, projekty cezhraničnej spolupráce.

Najhlavnejšie zdroje financovania môžeme zhrnúť do týchto bodov:

- podporné finančné zdroje Európskej únie – štrukturálne fondy a ďalšie zahraničné zdroje, ktorých využitie bude závisieť najmä od kvality predkladaných projektov, absorpčnej schopnosti regiónu i súladu zamerania predkladaných projektov s prioritami podporovaných EÚ
- podporné finančné zdroje SR
- vlastné zdroje – rozpočet obce
- úvery – komerčné a nekomerčné
- spolufinancovanie mimovládnyimi organizáciami a nadáciami
- štátne dotácie
- sponzorské príspevky FO a PO

Celková finančná náročnosť sa v tejto chvíli nedá jednoznačne určiť, ich výška však bude rádovo v mil. EUR. Nemenej dôležitá je aj participácia verejnosti – obyvateľov obce na jednotlivých úlohách. Realizácia úloh kladie na prvé miesto človeka, jeho ochotu niečo urobiť pre dobro všetkých obyvateľov obce a pre budúce generácie.

Dúfame, že obyvatelia obce a hlavne volení zástupcovia príjmu s poctou túto výzvu.

Ostrovany, 6.4.2005

Martina Lukáčová, členka pracovného tímu

PRACOVNÝ TÍM

Pri tvorbe programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce boli účastní:

Ing. Ľubomír Maciak - ETP Slovensko

Ing. Cyril Revák - starosta obce

Mgr. Emil Kriška

Marián Trišč

Ing. František Kolarčík

Jozef Jaklovský

Martina Lukáčová

Dušan Tarbaj

Ing. Martina Jendreková, PhD.

Jozef Jaco

Viera Bečaverová

Bartolomej Bilý

Vincent Lukáč

Miroslav Lukáč

Katarína Triščová

Viera Štelbaská

Anton Spišák

Helena Reváková

Valéria Slaninková

Jozef Bruzda

Lucia Hurčíková

Bartolomej Roják

Cyryl Kaleja-Januv

Ondrej Trišč

Martin Trišč

Jozef Verešpej

Štefan Pero

Juraj Roják

Dominik Kriška

Ján Miško

Ján Hurčík

Silvia Krišková

Vojtech Bilý

◀ ▲ Pracovný tím

◀ ▼ Tvorba swot analýz a akčných plánov

SÚLAD PROGRAMOVÝCH DOKUMENTOV

PHaSR obce Ostrovany			PHaSR Prešovského samosprávneho kraja		
Rozvojová oblasť	Strategický cieľ	Ciele	Rozvojová oblasť	Strategický cieľ	Ciele
1. Sociálna infraštruktúra	Komplexným riešením sociálnej sféry zvýšiť atraktivnosť obce a zlepšiť kvalitu života jej obyvateľov	1.1 Zabezpečiť dostupnosť základných sociálnych služieb pre sociálne odkázaných občanov	E Sociálna oblasť a zdravotníctvo	E.1 Zvýšenie kvality sociálnych služieb	E.1.4 Rozvoj nových foriem sociálnych služieb pre všetkých odkázaných občanov s cieľom deinštatucionalizácie sociálnej starostlivosti
		1.2 Vytvoriť podmienky pre zriadenie lekárskej ambulancie		E.2 Rozvoj zdravotníctva	E.2 Prispôsobenie kapacít a druhov zdravotnej a sociálnej starostlivosti podľa potrieb populácie
		1.3 Zabezpečiť zriadenie plnotriednej ZŠ v obci	G Vzdelávanie, školsťvo, veda	G.1 Vytvoriť racionálne štruktúrovanú vzdelávaciu sústavu	G.1.2 Uľahčenie prístupu k vzdelávaniu i znevýhodneným skupinám
		1.4 Zriadiť multifunkčné zariadenie/klub pre mladých ľudí v obci	E Sociálna oblasť a zdravotníctvo	E.1 Zvýšenie kvality sociálnych služieb	E.1.3 Podpora spoločenskej integrácie skupín ohrozených sociálnym vylúčením zo spoločnosti a zlepšením ich prístupu k informáciám, poradenským službám, vzdelávaniu a zamestnaniu

			D Poľnohospodárstvo, lesníctvo a vidiecky rozvoj	D.2 Podpora a rozvoj vidieckych oblastí	D.2.7 Obnova spolkového života na vidieku
		1.5 Podporiť rozvoj bývania v obci využitím neobývaných domov a výstavbou nájomných bytov	D Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rozvoj vidieka	D.2 Podpora a rozvoj vidieckych oblastí	D.2.5 Obnova stavebného fondu, zachovanie a udržovanie charakteristického rázu vidieckych sídel
		1.6 Zlepšiť dopravnú dostupnosť obce a vybavenosť príslušných zariadení pre verejnosť, vrátane ochrany majetku a bezpečnosti osôb	A Technická infraštruktúra	A.1 Rozvoj dopravy a dopravnej infraštruktúry	A.1.4 Modernizácia a skvalitnenie regionálnej a miestnej dopravnej infraštruktúry A.1.7 Zvýšenie bezpečnosti dopravy
		1.7 Podporiť zriadenie samoobslužnej predajne potravín a rozšírenie sortimentu služieb	C Podpora a rozvoj podnikania	C.2 Podpora malého a stredného podnikania s regionálnym aspektom	C.2.3 Zvýšenie konkurencieschopnosti a stability sektoru malého a stredného podnikania
		1.8 Vybudovať komunitné centrum na podporu vzdelávania a praktických zručností pre nezamestnaných a osoby s nízkou kvalifikáciou	E Sociálna oblasť a zdravotníctvo	E.1 Zvýšenie kvality sociálnych služieb	E.1.6 Obmedzenie výskytu sociálnych patologických javov, prevencia vzniku a rastu spoločensky marginalizovaných skupín obyvateľstva

<p>2. Technická infraštruktúra</p>	<p>Komplexne dobudovať technickú infraštruktúru v obci a zabezpečiť dostatok vody</p>	<p>2.1 Dokončiť kanalizáciu a rozšírenie ČOV</p>	<p>A Technická infraštruktúra</p>	<p>A.2 Rozvoj vodohospodárskej infraštruktúry</p>	<p>A.2.1 Zlepšenie vybavenosti sídel technickou infraštruktúrou na úroveň štandardu EÚ a zvýšenie atraktivity územia pre podnikateľskú sféru a návštevníkov</p>
		<p>2.2 Zabezpečiť centrálny rozvod pitnej vody</p>			<p>A.2.3 Zvýšenie zabezpečenia zásobovania kraja pitnou vodou</p>
		<p>2.3 Oživiť dostupnosť vodných zdrojov v katastri obce a realizovať účinné opatrenia pred privalovými vodami</p>			<p>A.2.4 Zlepšenie kvality podzemných a povrchových vôd a zníženie potenciálneho ohrozenia vôd</p>
		<p>2.4 Zabezpečiť rekonštrukciu chodníkov a komunikácií v obci</p>		<p>A.1 Rozvoj dopravy a dopravnej infraštruktúry</p>	<p>A.2.5 Zníženie rizika povodní a ich možných následkov</p>
		<p>2.5 Konceptne riešiť urbanizmus a estetické aspekty jednotlivých objektov a lokalít</p>			<p>A.1.7 Zvýšenie bezpečnosti dopravy</p>
					<p>A.1.3 Zvýšenie atraktivity kraja pre turistov, návštevníkova investorov</p>

		2.6 Znížiť energetickú náročnosť objektov a rozvinúť možnosti využívania alternatívnych zdrojov energie		A.3 Zásobovania kraja energiou, využitie obnoviteľných zdrojov energie	A.3.3 Znižovanie spotreby energie a zvyšovanie účinnosti využitia energie A.3.2 Zvyšovanie využitia obnoviteľných zdrojov energie
3. Ekonomika a zamestnanosť	Vytvoriť vhodné podmienky pre pracovné aktivity a rozvoj malého a stredného podnikania	3.1 Aktívne vyhľadávať možnosti spolufinancovania rozvojových zámerov v oblasti zvyšovania výkonnosti ekonomiky obce	C Podpora a rozvoj podnikania	C.1 Vytváranie priaznivého prostredia pre rozvoj podnikania, pracovných príležitostí a pre prílev tuzemských a zahraničných investícií	C.1.4 Diverzifikácia štruktúry a modernizácia ekonomiky regiónu
		3.2 Obnoviť a podporiť rozvoj tradičných remesiel v obci	D Poľnohospodárstvo, lesníctvo a vidiecky rozvoj	D.2 Podpora a rozvoj vidieckych oblastí	D.2.3 Obnova podnikateľského stavu a rozvoj nových odborov a foriem podnikania
		3.3 Vytvoriť vhodné podmienky pre rozvoj výrobných činností v obci			
		3.4 Zriadiť infocentrum na podporu malého a stredného podnikania v obci	C Podpora a rozvoj podnikania	C.2 Podpora malého a stredného podnikania s regionálnym aspektom	C.2.6 Uľahčenie prístupu MSP k finančným zdrojom

		3.5 Efektívne využívať pracovné aktivity a zručnosti nezamestnaných občanov a podporiť vyhľadávanie prvého zamestnania pre absolventov škôl	E Sociálna oblasť a zdravotníctvo	E.1 Zvýšenie kvality sociálnych služieb	E.1.5 Zabrániť vyludňovaniu, nezamestnanosti a nepriaznivému demografickému vývoju v okrajových častiach regiónu
4. Informácie a komunikácia	Aktívny občan – komunikujúca obec – efektívna správa vecí verejných	4.1 Spracovať históriu obce a zabezpečiť zvýšenie propagácie obce	B Cestovný ruch, kultúra a vonkajšie vzťahy	B.3 Podpora a rozvoj tradičných i nových kultúrnych aktivít	B.3.8 Rozvoj aktivít zaoberajúcich sa rozvojom a zachovaním tradícií folklóru, ľudových remesiel
		4.2 Rozšíriť informovanosť o živote a aktivitách v obci			B3.5 Využitie verejných knižníc ako komunikačných a informačných centier obcí
		4.3 Aktivizovať občana a zvýšiť jeho záujem a zapojenie do riadenia vecí verejných			B.3.2 Zachovanie a rozvoj kultúrneho dedičstva kraja
		4.4 Budovať a rozvíjať efektívne partnerstvá v obci a v regióne			B.4.1 Skvalitniť koordináciu existujúcej medzinárodnej spolupráce na úrovni kraja, mikroregiónov, miest a obcí s dôrazom na hospodársky rozmer spolupráce
				B.4 Vonkajšie vzťahy	

5. Kultúra		5.1 Zriadiť vhodné priestory pre kultúrne a spoločenské podujatia v obci			B.3.8 Rozvoj aktivít zaoberajúcich sa rozvojom a zachovaním tradícií folklóru, ľudových remesiel
		5.2 Oživiť činnosť ochotníckeho divadla v obci			B.3.2 Zachovanie a rozvoj kultúrneho dedičstva kraja
	Zabezpečiť zriadenie a vybudovanie vhodných priestorov na kultúrne podujatia a vrátiť kultúru do života obce	5.3 Podporovať občianske aktivity, záujmové činnosti a netradičné formy v oblasti kultúrneho života	B Cestovný ruch, kultúra a vonkajšie vzťahy	B.3 Podpora a rozvoj tradičných i nových kultúrnych aktivít	B.3.9 Podporiť ciele využitie potenciálu kultúrnych zariadení na vytváranie partnerstva a spolupráce s mimovládny sektorom s dôrazom na rozvoj multikultúrneho prostredia
		5.4 Vybudovať v obci nové kultúrne, obchodné, vzdelávacie, športové a administratívne centrum			B.3.2 Zachovanie a rozvoj kultúrneho dedičstva kraja
6. Životné prostredie	Zachovať zdravé životné prostredie v obci aj pre ďalšie generácie	6.1 Konceptne riešiť systém minimalizácie, zberu a zhodnocovania odpadu v obci	F Životné prostredie	F.2 Ochrana ovzdušia a nakladanie s odpadmi	F.2.4 Obmedzovanie vzniku odpadov F.2.5 Znižovanie množstva ukladaných odpadov na skládky

		6.2 Rozvíjať vhodné formy zvyšovania environmentálneho uvedomenia obyvateľov obce			F.3.2 Zvýšenie ekologického povedomia obyvateľov
		6.3 Podporiť vytvorenie parkovej zóny a zvýšiť starostlivosť o verejnú zeleň		F.3 Ochrana a revitalizácia krajiny	F.3.8 Zvýšenie atraktivity krajiny pre cestovný ruch krajiny
		6.4 Spracovať analýzu možností zadržania vody v katastri obce a zvýšiť hladinu spodných vôd			F.3.4 Zvýšenie retenčnej a akumuláčnej schopnosti krajiny z hľadiska vodného režimu
7. Cestovný ruch	Rozvinúť aktívny cestovný ruch na zvýšenie ekonomického potenciálu obce	7.1 Zabezpečiť zariadenia a výstavbu potrebnej infraštruktúry pre rozvoj CR	B Cestovný ruch, kultúra a vonkajšie vzťahy	B.2 Turistická infraštruktúra	B.2.3 Rekonštrukcia, modernizácia a vybudovanie športovísk, kultúrnych a spoločenských zariadení
		7.2 Zlepšiť propagáciu obce a dostupnosť informácií a ponuky a služieb			B.2.4 Rozšírenie a skvalitnenie propagácie regiónu

		7.3 Zriadiť náučný prírodný chodník v dendrologi- ckom parku v obci		B.3 Obnova a rozvoj tradičných i nových kultúrnych aktivít	B.3.6 Obnova a ochrana prírodných a technických atraktivít	
		7.4 Napojiť obe- c na existujú- cu sieť cyklotrás	A Technická infraštruk- túra	A.1 Rozvoj dopravy a dopravnej infraštruktúry	A.1.3 Zvýšenie atraktivity kraja pre turistov, návštevníkov a investorov	
8. Šport	Zabezpečiť dostatok športovísk a objektov, vyhovujúce technické vybavenie a zvýšiť záujem obyvateľov o športové a pohybové aktivity	8.1 Vybudovať telocvičňu pre halové športy a pohybové aktivity	G Vzdelávanie, školenie, veda a šport	G.3 Rozvoj telovýchovy a športových aktivít obyvateľov kraja	G.3.4 Rozšírenie počtu verejne prístupných dobre vybavených športovísk pre rekreačný šport	
		8.2 Zlepšiť podmienky v obci na celoročné športové a pohybové aktivity				
		8.3 Aktivizovať záujem a podporovať rozvoj športových a pohybových činností obyvateľov obce				G.3.5 Zvýšenie miery zapojenia obyvateľov i návštevníkov kraja do nenáročných telovýchovných a športových aktivít
		8.4 Zvýšiť propagáciu zdravých pohybových aktivít a nenáročného športovania organizova- ním Dní športu v obci				

		8.5 Vybudovať športovo- rekreačný areál na „Zadnej hure“.			G.3.4 Rozšírenie počtu verejne prístupných dobre vybavených športovísk pre rekreačný šport
--	--	---	--	--	--

Základnou úlohou samosprávy je zabezpečenie všestranného rozvoja obce a potrieb jej obyvateľov. K naplneniu tejto úlohy smeruje aj vypracovaný a predložený PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA obce OSTROVANY. Okrem tejto úlohy je program hospodárskeho a sociálneho rozvoja kraja základným dokumentom, ktorého najdôležitejšie priority rozvoja sa premietnu do projektov vypracovaných na lokálnej i regionálnej úrovni pre čerpanie finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov EÚ, štátnych fondov a ostatných programov na regionálnej, národnej i medzinárodnej úrovni.

Vypracovanie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja vyplýva zo zákona NR SR č.503/2001 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja. Predložený program rozvoja bol vypracovaný v súlade s programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja prešovského kraja. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Ostrovany obsahuje programovú a analytickú časť. V jednotlivých kritických oblastiach je poukázané na problémy, riešenie ktorých má rozhodujúci vplyv na ďalší úspešný rozvoj obce. Z týchto problémových oblastí bolo sformulovaných 8 strategických cieľov.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce a strategický proces manažovania programu bude pokračovať samotnou implementáciou akčných plánov, ktoré poskytnú obraz o konkrétnych projektoch a ich prínosoch pre realizáciu rozvojového programu. Zodpovednosť za priebežné monitorovanie plnenia jednotlivých opatrení a plnenie úloh majú orgány obce a komisie na to určené. Zodpovedné orgány a termín realizácie úlohy je uvedený pri každej úlohe vo všetkých rozvojových oblastiach v akčných plánoch.

PhaSR je dokumentom, ktorý by mal byť priebežne dopĺňaný podľa potrieb občanov a samosprávy.

..... mojimi očami

Pre každého z nás môže existovať iný svet. Svet snov, svet reality, ..., svet života naplno alebo svet prežívania. Ktorému z nich sa fandí, s takým svetom sa stotožní aj jeho **ž i v o t n ý p o s t o j**.

✿ Keď na lúke vykukuje iba jeden vysoký strom, vôkol ktorého posiate tráva dotvára zelenú vlnitú deku, veľa radostí a živostí tomu nepridá na dôvažok. A čo sa i len ďalší strom pridruží, čaro lúky krásou ožiari. Každým prírastkom sa lúka stáva bohatšia, veselšia. Čas plynie a časom stromy zostarnú. Ak by sa postupne vyrúbali a nenahrádzali, prostredie ostane pusté a smutné ako na začiatku. ... a bola by to škoda.

✿ Ak sa prenesieme do reálneho života nás ľudí, starú generáciu vystrieda mladá a aká bude ona, keď sa nerozvíja jej mladosť?

✿ Ako vidím súčasný stav v rodisku?

... nedá sa ťahať súčasne za viacero koncov. Ak je raz rozhodnutie schválené, nemá sa to meniť, aj keď to akurát nevyhovuje. Ak tomu tak je, dôvera sa oslabuje, vytýčené ciele sú oddialené a nekonečné.

✿ Jedna anekdota, ktorú som pred nedávnom počula, má veľa spoločného so životom u nás. Tu je jej príbeh ...

*V meste bol známy dobrý krajčír. Istého dňa sa jeden umelec rozhodol si dať ušit' u neho sako. Jeho požiadavke bolo vyhovené. Ale výsledok bol trochu prekvapujúci. Keď si umelec prišiel pre hotové dielo, vyskúšal si sako a zistil, že jeden rukáv je kratší, druhý dlhší, jedno plece vypchaté, druhé spadnuté. Umelec bol prekvapený, že si dal ušit' sako u tak známeho krajčíra a výsledok tomu vôbec nenasvedčoval. Svoj bôľ si nechal pre seba a odišiel oblečený v tomto saku do mesta. A aby to dobre vyzeralo, svoje telo **prispôobil** tvaru saka. Cestou do mesta stretol kamaráta. Po prehodení niekoľkých slov sa ho kamarát pýta. Kde si si dal ušit' sako? U toho známeho krajčíra? Áno – znela odpoveď. Vedel som, že vie šit' dobre, ale že dokáže ušit' sako na takú pokrivenú postavu, to som veru nevedel.*

Úprimnosť v živote dokáže toho veľa zmeniť. Neúprimnosťou klameme hlavne seba samých.

Prajem si, aby mladý duch v Ostrovanoch ožil a zveľaďoval tak krásnu a dobre polohovanú dedinku Ostrovany.

Ing. Martina JENDREKOVÁ, PhD.

FOTODOKUMENTÁCIA

DENDROLOGICKÝ PARK KEDYSI:

▲ Plavba po rybníku

▼ Horná časť parku

▲ Altánok

KOSTOL A SVÄTICI

▲ Kostol zasvätený sv. Kozmovi a Damiánovi

▲ Sv. Kozma a Damián

KEDYSI:

▲ *Obecný úrad Ostrovany*

▲ *Rozličný tovar, mäso - údeniny*

▲ *Pohľad na kostol zo severnej strany*

▲ *Zábery na výstavbu OcÚ ▼*

▲ *Oslava jubilea*

POVODEŇ 1997:

POVODEŇ 2003:

▲ Hlavná cesta, povodeň 2003
▼ Ostrovany

▲ ▼ Voda na dvore u Lukáčových

◀ ▲ Ostrovany v zábere od lesa

▲ Pohľad na obecný úrad

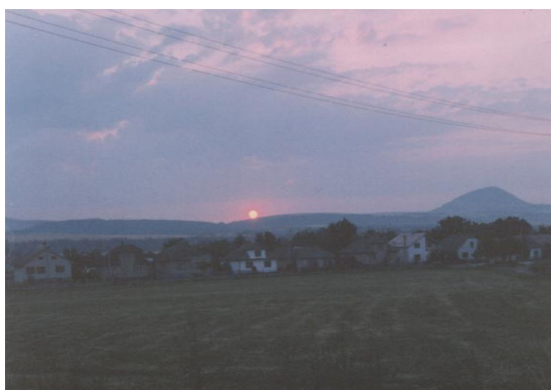

▲ Nová lávka (2005)

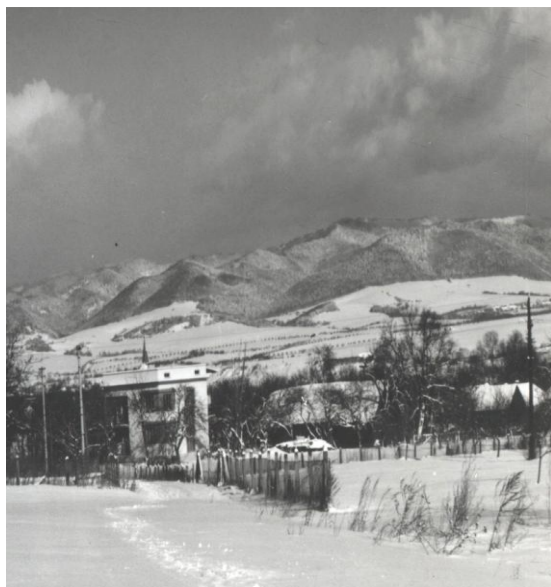

▲ Letisko Ražňany počas leteckých dní

◀ Chodník okolo parku

▲ *Východ a západ slnka nad Ostrovanami* ▲

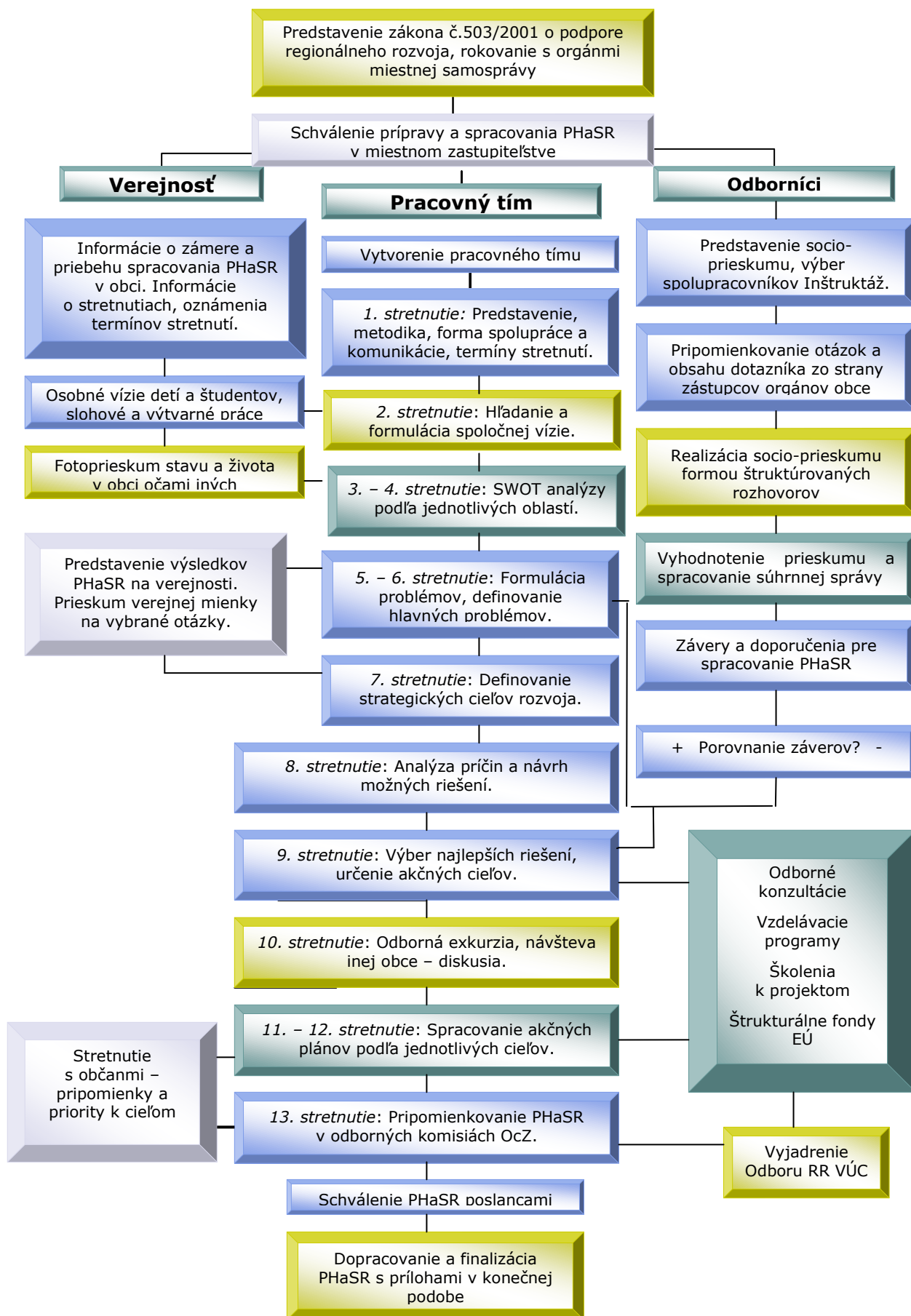
▲ *Presun mračien nad Ostrovanami* ▲

▲ Ostrovany pri pohľade z lietadla

PRÍLOHY

Metodika spracovania programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

UDRŽATEĽNÝ ROZVOJ OBCE OSTROVANY

Prieskum potenciálu pre sociálno-ekonomický rozvoj obce

ÚVOD

Sociálny a ekonomický rozvoj obce a zlepšenie kvality života jej obyvateľov je potrebné riešiť komplexne, teda z hľadiska environmentálneho, sociálno-kultúrneho, ekonomického, ale aj inštitucionálneho.

Súčasnú dobu sa vyznačuje výraznou dynamikou a početnými zmenami. Základné územno-samosprávne jednotky – obce čoraz častejšie dnes stoja pred celým komplexom rozhodovaní. Tieto by sa mali uskutočňovať na základe správneho pochopenia vzťahov medzi obyvateľom a prostredím, v ktorom žije. Pochopenie týchto interakcií sčasti umožňujú analýzy objektívnych merateľných dát, sčasti analýzy výskumov percepcie, prístupov, predstáv obyvateľov ako rozhodujúcich aktérov v prostredí. Výskumu percepcie prostredia, kvality života ako aj predstáv a hodnoteniam v obci Ostrovany je venovaná nasledujúca štúdia.

Úvahy o vzťahu *človek - prostredie* v obci nás viedli k analýze problémov v životnom prostredí, kvality života a k analýze predpokladov pre sociálne, ekonomicky a environmentálne vyvážený, t. j. udržateľný rozvoj. Analýza vychádzala zo subjektívneho hodnotenia miestnych obyvateľov. Pre účely výskumu percepcie, prístupov, predstáv a hodnotení zo strany obyvateľov sme vybrali metódu dotazníka, ktorá efektívne zabezpečuje informácie pre ďalšiu analýzu. Zber dát sa uskutočnil na jar roku 2004. Základný súbor tvorili obyvatelia obce. Opytovanou časťou populácie boli obyvatelia starší ako 15 rokov. Snahou anketárov bolo, aby výberový súbor bol utvorený voľným kvótovým výberom so znáhodnením v poslednom kroku. Medzi kontrolné premenné boli zahrnuté základné štrukturálne charakteristiky (pohlavie, vek, vzdelanie). Napriek snahe anketárov (vzhľadom na obmedzené časové možnosti) nepodarilo sa v dostatočnej miere zabezpečiť reprezentatívny súbor

respondentov. Výsledky sú vyhodnotené na menšom súbore 41 respondentov. Umožňujú však vytvoriť si určitý obraz o vnímaní a hodnotení súčasnej situácie i budúceho rozvoja obce. Otázky obsiahnuté v dotazníku boli zamerané na podmienky bývania v obci, na percepciu sociálnych a environmentálnych problémov obce. Časť otázok bola zameraná na zhodnotenie rozvoja obce a na využitie pôdy. Podstatná časť dotazníka sa v konečnom dôsledku sústredila na zhodnotenie názorov smerujúcich k možnému ekonomicky, sociálne a environmentálne vyváženému (t.j. udržateľnému) rozvoju obce.

ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA RESPONDENTOV A DOMÁCNOSTÍ

Prieskumu sa zúčastnilo 41 respondentov – obyvateľov obce Ostrovany. Väčšiu časť tohto súboru tvorili ženy (65,9%), muži tvorili tretinu (34,1%) opýtaných. Priemerný vek súboru respondentov dosiahol hodnotu 40,46 rokov. Prieskumu sa nezúčastnil ani jeden respondent mladší ako 15 rokov. Z hľadiska rozdelenia súboru respondentov do 10 ročných vekových intervalov sa ukazuje, že najväčší podiel mali respondenti vo veku 30 až 39 rokov (41,5%). Menej, 19,5%, bolo respondentov vo veku 40 až 49 rokov a vo veku od 50 do 59 rokov (14,6%). Podiel respondentov v ostatných vekových kategóriách nepresiahol 10%. Jediný respondent bol starší ako 70 rokov. Z hľadiska rodinného stavu väčšinu respondentov (78%) tvorili ženatí, resp. vydaté. Všetci respondenti deklarovali slovenskú národnosť a všetci sa hlásili k rímsko-katolíckej cirkvi. Z hľadiska najvyššieho dosiahnutého vzdelania najväčší súbor respondentov (31,7%) mal úplné stredné učňovské vzdelanie bez maturity. Pomerne vysoké zastúpenie (26,8%) mali tiež respondenti s úplným stredným odborným vzdelaním. Len so základným vzdelaním bolo 12,2%, naopak iba 4,9% respondentov malo vysokoškolské vzdelanie.

Významnú časť (46,3%) tvorili respondenti, ktorí boli v čase prieskumu zamestnaní. Nezamestnaných bolo 24,4%. Z ekonomicky činných 36,6% pracovalo v súkromnom podniku a 7,3% v štátnom podniku. Z hľadiska miesta pracoviska najväčší podiel spomedzi zamestnaných respondentov tvorili tí, ktorí pracovali v Prešove (66,6%), príp. v Sabinove (22,2%). Len jeden respondent uviedol ako miesto pracoviska obec Ostrovany.

Súbor respondentov je pomerne vyrovnaný z hľadiska uvádzaného počtu osôb mladších ako 18 rokov žijúcich v ich domácnosti - 24,4% respondentov neuvádza žiadnu, 22% jednu, 19,5% dve, 22% tri a 12,2% štyri takéto osoby.

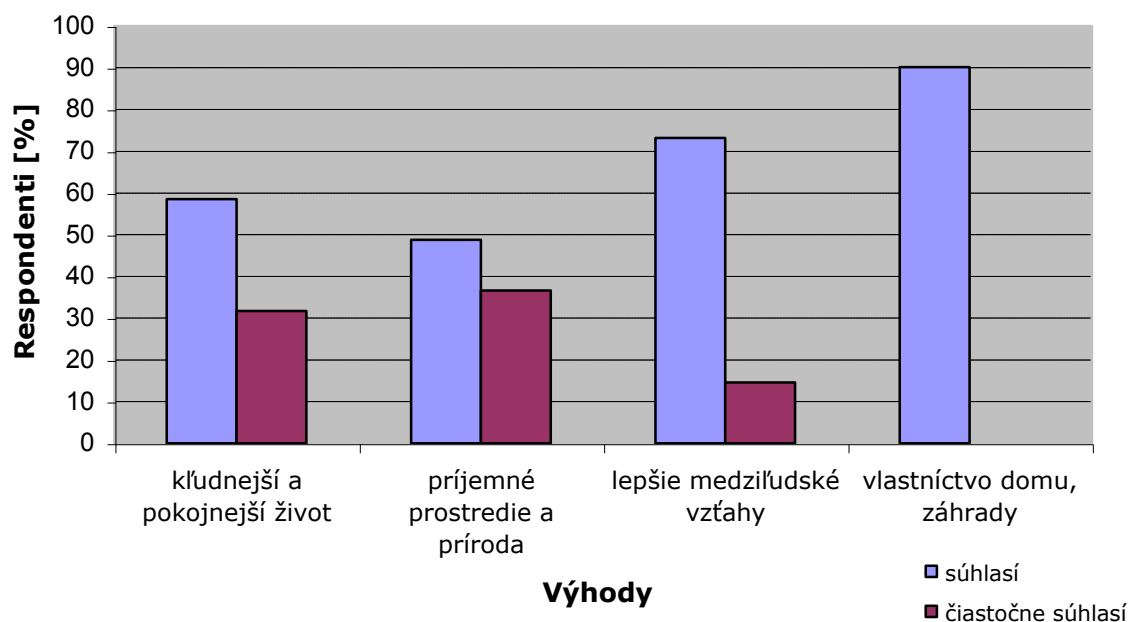
Všetci respondenti uviedli, že žijú v rodinnom dome. Takmer všetci (97,6%) taktiež uviedli, že ich domácnosť je vlastníkom domu. Väčšina (90,2%) respondentov uviedla tiež rok výstavby domu. Podľa uvedených údajov bolo v Ostrovanoch najviac respondentov z domov postavených v období rokov 1960 – 1969 (29,7%) a v nasledujúcom období 1970 – 1979 (24,3%). Pomerne vysoký podiel tvoria tiež respondenti z domov postavených v období 1990 – 1999 (18,9%). V rámci uvedených údajov najstarší dom bol postavený v roku 1950, najnovší v roku 2003. Ani jeden respondent nedeclaroval vlastníctvo rekreačnej chaty alebo chalupy. Viac ako polovica respondentov (51,2%) však uviedla, že sú vlastníkami (resp. ich domácnosť) auta. Podľa údajov tých, ktorí uviedli i vek auta, väčšina áut (61,1%) má 10 – 19 rokov. Vlastníctvo počítača uviedlo 31,7%, a necelá jedna desatina respondentov (9,8%) uvádza pripojenie na internet.

OBEC A BÝVANIE

Prevažná časť respondentov (65,8%) uvádza, že žije v Ostrovanoch od narodenia. Z tých, ktorí sa sem prisťahovali, 35,7% tu žije už viac ako 20 rokov, naopak menej ako 5 rokov tu žije 21,4% z nich.

Takmer tri pätiny respondentov (58,8%) súhlasia s tvrdením, že život v obci je kludnejší a pokojnejší ako v meste, ďalších 31,7% s tým súhlasí čiastočne. Taktiež väčšina respondentov považuje za jednu z výhod bývania v Ostrovanoch príjemné prostredie a možnosť byť v prírode, kedy takmer polovica (48,8%) s tým plne súhlasí, ďalších 36,6% s tým súhlasí čiastočne (obr. 1). Nevyskytol sa dokonca ani jeden respondent, ktorý by s tým nesúhlasil. Až 73,2% respondentov plne súhlasí s tvrdením, že sa ľudia v obci lepšie poznajú a viac zaujímajú jeden o druhého ako v meste. Z hľadiska súhlasu s uvedenými tvrdeniami je však podľa respondentov najväčšou výhodou bývania v obci vlastníctvo domu a záhrady (súhlasí až 90,2%).

SUBJEKTÍVNE HODNOTENIE VÝHOD V OBCI

Obr. 1.: Subjektívne hodnotenie výhod bývania v obci

S tým, že nevýhodou bývania v Ostrovanoch je málo pracovných príležitostí, úplne súhlasí až 92,7% respondentov. Tak isto vysoký podiel respondentov považuje za nevýhodu bývania v obci nedostatočný spoločensko-kultúrny život. Vysoká je tiež miera súhlasu u nevýhod bývania v obci, akými sú zlé možnosti nákupu a využívanie služieb a nutnosť za všetkým ďaleko dochádzať (tab. 1). V uvedených dvoch prípadoch však majú pomerne silné zastúpenie respondenti, ktorí s uvedeným tvrdením súhlasia len čiastočne (39%). Ako ďalšie nevýhody bývania v obci boli uvedené v jednom prípade existencia rómskej osady a v dvoch prípadoch zlé, resp. nevyhovujúce, autobusové spojenie s okolím.

Tab. 1.: Subjektívne hodnotenie nevýhod bývania v obci (podiel odpovedí v %)

Nevýhody bývania v obci	Súhlasím	Čiastočne súhlasím	Nesúhlasím	Neviem posúdiť
Málo pracovných príležitostí	92,7	0	0	2,4
Zlé možnosti nákupu a využívania služieb	58,5	39	0	0
Nedostatočný spoločensko-kultúrny život	92,7	2,4	0	2,4
Za všetkým treba ďaleko dochádzať	46,3	39	7,3	0
Iné: Rómska osada / Zlé autobusové spojenie	2,4/4,9	0/0	0/0	0/0

V ďalšej časti dotazníku mali respondenti možnosť v rámci odpovede na otvorenú otázku uviesť vlastné návrhy na zlepšenie podmienok a kvality bývania v ich obci. Túto možnosť využilo 78% z celkového počtu respondentov a väčšina z nich uviedla viacero návrhov. Z hľadiska frekvencie výskytu odpovedí boli ako najvýznamnejšie určené v tomto poradí:

1. vybudovanie kultúrneho strediska, resp. kultúrneho domu a rozvoj kultúrneho diania v obci,
2. vybudovanie nových detských a športových ihrísk a zariadení,
3. zriadenie materskej, resp. predovšetkým základnej školy v obci,
4. rekonštrukcia dopravnej infraštruktúry (cesty, chodníky),
5. vybudovanie Domu smútku,
6. zriadenie cukrárne v obci,
7. zlepšenie autobusového spojenia s okolím,
8. rozvoj služieb v obci,
9. zriadenie zdravotného strediska,
10. rozšírenie obchodnej siete,
11. zriadenie, resp. posilnenie, policajnej ochrany a dozoru v obci,
12. iné (obecný vodovod, vývarovňa pre starších ľudí, kúpalisko, Klub mladých, bankomaty).

Z hľadiska charakteru bývania väčšia časť respondentov (68,3%) uvádza, že žije vo vlastnom rodinnom dome. Necelá tretina (29,3%) uviedla, že žije

v rodinnom dome s rodičmi, resp. príbuznými. V jednom prípade respondent uviedol, že žije v prenajatom dome. Až 90,2% respondentov uviedlo ako zdroj kúrenia plyn, 7,3% potom tuhé palivo a v jednom prípade elektrické vykurovanie. Iba 41,5% z celkového počtu respondentov uviedlo ročnú spotrebu elektrickej energie v ich domácnosti. Z nich 29,5% uvádzalo spotrebu do 2000kWh, rovnaký podiel uvádzal spotrebu nad 3000kWh. Maximálna uvádzaná spotreba bola 23000kWh (bolo to u respondenta používajúceho elektrické vykurovanie). Na otázku o ročnej spotrebe vody neuviedol ani jeden z respondentov odpoveď (pravdepodobne v dôsledku toho, že nie je vybudovaný obecný vodovod). Takmer polovica (48,8%) z celkového počtu respondentov uviedla údaj o ročnej spotrebe plynu. Najviac z nich (35%) uvádza hodnotu 2001 – 3000m³ plynu ročne, ďalších 30% spotrebu 3001 – 4000m³. Minimálna uvádzaná hodnota bola 1700m³, maximálna 5500m³. Priemerná spotreba plynu bola 1700m³. Na otázku týkajúcej sa ročnej spotreby uhlia/dreva odpovedali traja respondenti (7,3%), ktorí uviedli hodnoty 3m³, 20m³ a 30m³. Z hľadiska dĺžky vykurovacieho obdobia priemer za obec dosiahol hodnotu 7,4 mesiaca. Vyrovnaný bol podiel tých, ktorí uvádzali dĺžku tohto obdobia 7 a 8 mesiacov (v oboch prípadoch 43,9%).

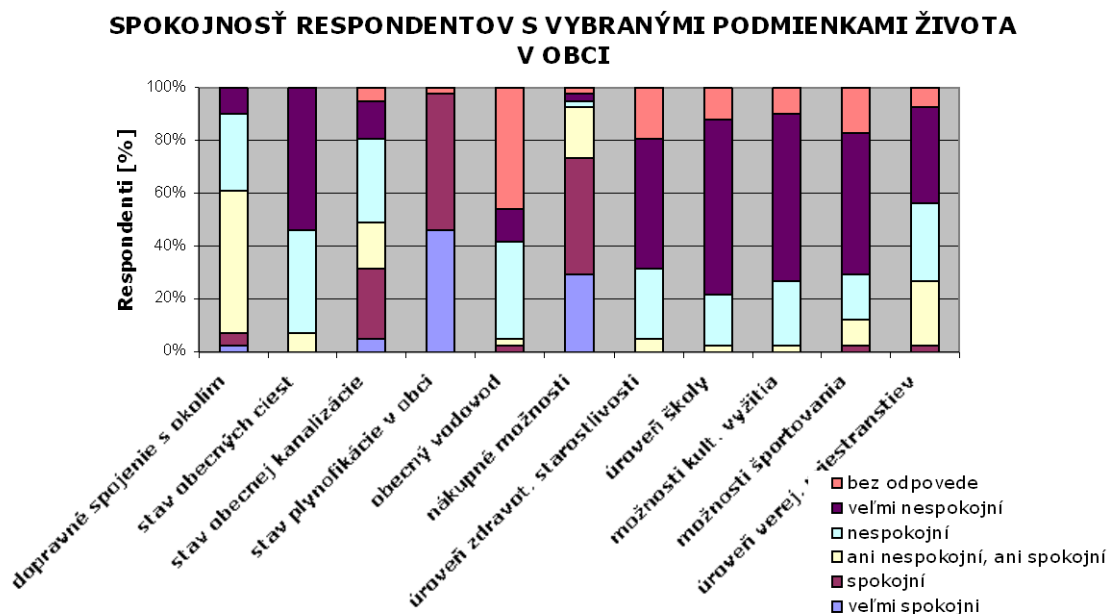
Ani v jednom prípade neboli respondentmi uvedené mesačné náklady na nájom. Čo sa týka mesačných nákladov na energiu, 17 respondentov (41,5%) uviedlo túto sumu v Sk. Z nich najviac (41,2%) vydáva mesačne na energiu 3000 až 4000Sk. Mesačné náklady 4001 až 5000Sk, resp. viac ako 5000Sk uviedlo zhodne po 29,4% z nich. Priemerná hodnota výdavkov na energiu bola 4433,5Sk, pri minimálnej uvádzanej hodnote 3000Sk a maximálnej 5500Sk. Väčší podiel z celkového počtu respondentov (68,3%) vyjadril mesačné náklady na energiu v percentách z mesačného príjmu. Extrémy v tomto prípade tvorili minimálna uvádzaná hodnota 10% a maximálna až 100%. Priemerná hodnota predstavovala 34,9% z príjmu. Najviac respondentov (35,7%), ktorí na danú otázku odpovedali, uviedlo hodnotu výdavkov na energiu 21 až 30% z mesačného príjmu. Len jedna sedmina (14,3%) z relevantného súboru respondentov uvádza danú hodnotu nad 50%.

Z hľadiska spokojnosti so životom v Ostrovanoch takmer tri pätiny respondentov (58,5%) nie sú ani spokojní ani nespokojní, 22% je spokojných

a 19,5% nespokojných. Ani v jednom prípade nebol respondent veľmi spokojný, resp. veľmi nespokojný. Približne 17% respondentov uviedlo, že rozmýšľa o zmene bydliska. Len traja však uviedli, kam by sa chceli prípadne presťahovať. V dvoch prípadoch by to mala byť obec bez rómskej osady, resp. bez Rómov, v jednom prípade obec Ražňany. Zároveň iba dvaja respondenti uviedli dôvod, prečo by sa chceli presťahovať - v jednom prípade to je lepšie životné prostredie, v druhom menší počet Rómov.

OBEC AKO SOCIÁLNY PRIESTOR

V úvode tejto časti dotazníka bola zisťovaná spokojnosť, resp. nespokojnosť, respondentov s vybranými podmienkami života v Ostrovanoch. Najväčšia spokojnosť bola celkom jednoznačne so stavom plynofikácie v obci, s ktorou bolo až 46,3% respondentov veľmi spokojných a zvyšní respondenti s ním boli spokojní (obr. 2.). Pomerne vysokú spokojnosť deklarovali tiež respondenti s nákupnými možnosťami základných potrieb (29,3% veľmi spokojných, 43,9% spokojných). Z hľadiska analýzy odpovedí na ostatné otázky orientované na podmienky života v obci možno konštatovať, že prevládala nespokojnosť nad spokojnosťou. Najväčšia nespokojnosť vládla s úrovňou školy a s možnosťami kultúrneho vyžitia (65,9%, resp. 63,4% veľmi nespokojných respondentov). V ďalších dvoch prípadoch viac ako polovicu respondentov (53,7%) tvorili veľmi nespokojní. Išlo pritom o stav obecných ciest a možností športovania v dedine.

Obr. 2.: Spokojnosť respondentov s vybranými podmienkami života v obci

Vysoká bola tiež nespokojnosť s úrovňou zdravotníckej starostlivosti v obci (48,8% veľmi nespokojných a 26,8 nespokojných), s úrovňou verejných priestranstiev (36,6% veľmi nespokojných a 29,3% nespokojných) a s obecným vodovodom (12,2% veľmi nespokojných a 36,6% nespokojných).

Z hľadiska názorov na prevládajúce vzťahy medzi susedmi v obci, si viac ako 56% respondentov myslí, že tieto sú dobré. Len 7,3% respondentov ich považuje za dôverné vzťahy dobrých priateľov a známych. Rovnaký podiel tvoria tí, ktorí tieto vzťahy považujú za chladné až mierne napäté a 12,2% si myslí, že sú ľahostajné.

Prevažná väčšina (80,5%) uvádza, že sa aspoň občas zaujíma o dianie v obci, ďalších 17,1% sa oň zaujíma dokonca často. Spomedzi zdrojov informácií o dianí v obci sa ako najdôležitejší javí obecný rozhlas, ktorý za dôležitý označili všetci respondenti. Ďalším významným zdrojom informácií sú oznamy vyvesené na obecnom úrade, ktoré za dôležité považuje 73,2% respondentov, a tiež aj pracovníci a funkcionári obecného úradu, pošta, resp. poštový doručovateľ (v oboch prípadoch 58,5%). Význam ostatných zdrojov informácií je o niečo nižší (tab. 2.). Ani jeden z nich však nie je vyslovene nedôležitý.

Tab. 2.: Zdroje informácií o dianí v obci podľa stupňa dôležitosti (podiel odpovedí v %)

Zdroje informácií o dianí v obci	Dôležitý	Menej dôležitý	Nedôležitý	Neviem posúdiť
Obecný rozhlas	100	0	0	0
Obecné noviny	29,3	19,5	4,9	14,6
Oznamy vyvesené na obecnom úrade	73,2	19,5	0	0
Pracovníci a funkcionári obecného úradu	58,5	12,2	0	12,2
Pošta, poštový doručovateľ/ka	58,5	7,3	0	7,3
Obchod/hostinec	34,1	29,3	4,9	4,9
Susedia a priatelia	46,3	12,2	4,9	4,9
Komunitný aktivista	4,9	12,2	9,8	14,6
Iné	0	0	0	0

Pozn.: Zvyšný podiel tvoria respondenti, ktorí na otázku neodpovedali

Iba traja respondenti (7,3% z celkového počtu) uviedli, že sú členmi združenia alebo spolku, ktorý sa priamo podieľa na dianí a živote v obci. Každý z týchto troch uviedol len jedno združenie, resp. spolok, vždy odlišný. Išlo o nasledujúce subjekty: futbalový klub, telovýchova (?), Kultúra obce Ostrovany.

Štyria respondenti (9,8%) uviedli, že sa medzi nimi a ich susedmi odohral v priebehu posledného roka nejaký konflikt, ale iba v jednom prípade bol však uvedený i dôvod konfliktu („zlá komunikácia“).

ZAMESTNANOSŤ, PRÍJEM A KVALITA ŽIVOTA

V Ostrovanoch celkom jednoznačne vládne nespokojnosť s pracovnými možnosťami v obci. Viac ako štyri pätiny respondentov deklarujú nespokojnosť (41,5% je s nimi veľmi nespokojných a 43,9% nespokojných). Takmer polovica respondentov (46,3%) považuje mesačný príjem domácnosti za nedostatočný, ďalších 31,7% si myslí, že tento je skôr nedostatočný ako

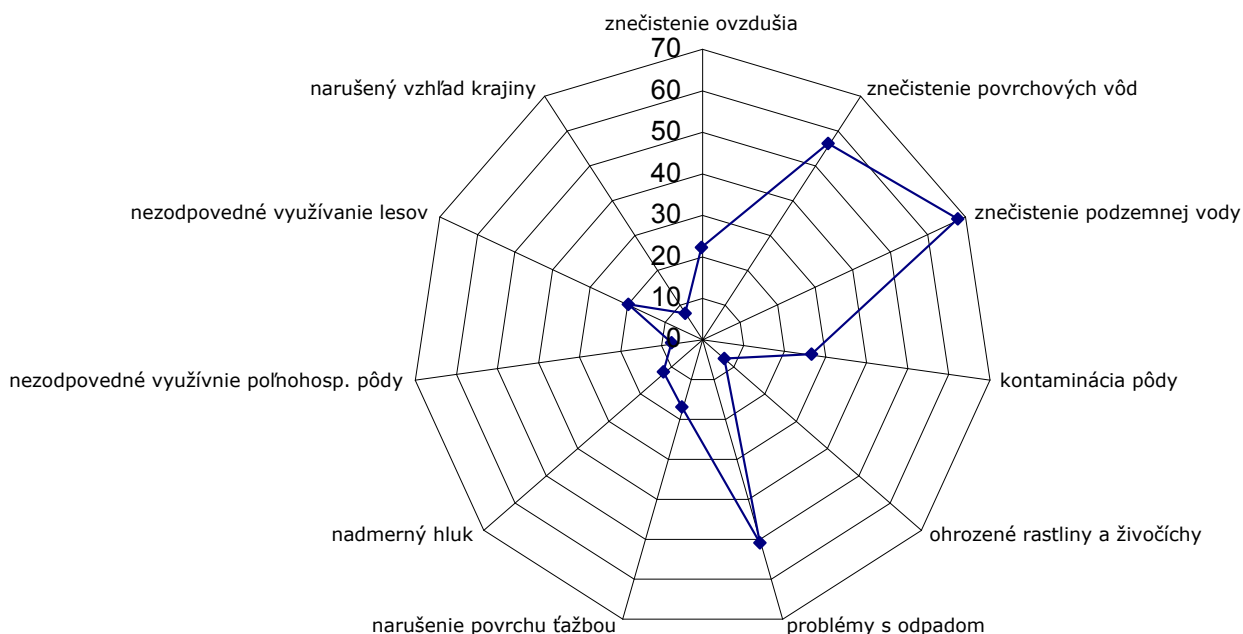
dostatočný. Takmer tri pätiny (58,5% respondentov) si myslia, že životná úroveň ich domácnosti je v porovnaní s inými domácnosťami v obci priemerná. Taký istý podiel respondentov sa domnieva, že ich materiálne zabezpečenie sa za ostatných 13 rokov zhoršilo. Naopak iba 14,6% respondentov má opačný názor, t.j. že sa ich materiálne zabezpečenie zlepšilo. Takmer polovica (48,8%) respondentov považuje kvalitu svojho života za priemernú. Pozitívnym faktom je, že až 46,3% ju považuje za dobrú. Horšie je to s vnímaním kvality života obyvateľov obce, ktorá bola vo väčšine prípadov (63,4%) považovaná za priemernú. Rovnaký je podiel (17,1%) tých, ktorí ju vnímajú ako dobrú, resp. zlú.

Vznik nových pracovných miest by bol podľa názorov respondentov najpotrebnejší v obchode a službách (myslí si to 63,4% respondentov) a v remeselníckej výrobe (53,7%). Výraznú podporu má tiež poľnohospodárstvo (39%) a stavebníctvo (22%).

ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Z hľadiska vplyvu rôznych rizík životného prostredia na zdravie a kvalitu života obyvateľov obce považovali respondenti za najvýznamnejšie znečistenie podzemných a povrchových vôd (68,3%, resp. 56,1% respondentov je presvedčených o ich významnom vplyve). Nasledujú problémy s odpadom (51,2%). V prípade ostatných rizík prevláda buď presvedčenie o tom, že ide len o čiastočný vplyv, alebo sa respondenti vyjadrili, že daný problém nevedia posúdiť (obr. 3.). Ani v jednom prípade neprevládol u väčšiny respondentov názor o nulovom (žiadnom) vplyve vybraného rizika. Najväčší podiel takýchto názorov (26,8%) bol zaznamenaný u nezodpovedného využívania poľnohospodárskej pôdy. I tu však bol vyšší podiel respondentov, ktorí sa nevedeli k danému problému vyjadriť (31,7%).

Subjektívne posúdenie vplyvu vybraných rizík životného prostredia na zdravie a kvalitu života obyvateľov obce (% respondentov)

Obr. 3.: Subjektívne posúdenie vplyvu významnosti vybraných rizík životného prostredia na zdravie a kvalitu života obyvateľov obce

Prvoradé, resp. prednostné riešenie si podľa respondentov celkom jednoznačne vyžaduje problém znečistenia vôd (43,9% respondentov). Menej výrazný podiel (17,1%) je tých, ktorí sa taktiež dožadujú riešenia problémov s odpadom.

Podľa názorov respondentov by na problémy životného prostredia v obci mali poukazovať predovšetkým občania obce a obecný úrad a obecné zastupiteľstvo (tab. 3.). Myslí si to viac ako 95% respondentov. Nasledujú ľudia, ktorí pracujú v obci (82,9%) a poľnohospodári/farmári (51,2%). V ostatných prípadoch je buď pomer tých, ktorí s účasťou vybraných subjektov pri poukazaní na problémy životného prostredia súhlasia, resp. nesúhlasia vyrovnaný (napr. cirkevné spoločenstvá - 22% v oboch prípadoch, miestni učitelia - 19,5 súhlasí a 17,1% nesúhlasí), alebo prevláda podiel respondentov, ktorí neodpovedali, resp. sa k danej otázke nevedeli vyjadriť (napr. v prípade politikov 24,4% respondentov nevedelo odpovedať a až 58,5% neuviedlo žiadnu odpoveď).

Tab. 3.: Kto by mal poukazovať na problémy životného prostredia v obci (podiel odpovedí v %)

Subjekty	Súhlasím	Nesúhlasím	Neviem posúdiť
Občania obce	95,1	2,4	0
Ľudia pracujúci v obci	82,9	2,4	0
Poľnohospodári/farmári	51,2	0	19,5
Miestni učitelia	19,5	17,1	24,4
Úrad a samospráva na regionálnej úrovni	36,6	4,9	17,1
Obvodný úrad	29,3	4,9	17,1
Obecný úrad a obecné zastupiteľstvo	95,1	0	2,4
Mimovládne environmentálne organizácie	17,1	9,8	22
Iné mimovládne organizácie	14,6	7,3	22
Cirkevné spoločenstvá	22	22	9,8
Politické strany a hnutia	14,6	12,2	17,1
Výskumné ústavy	26,8	7,3	12,2
Médiá	19,5	7,3	22
Politici	9,8	7,3	24,4
Iné subjekty	0	0	0

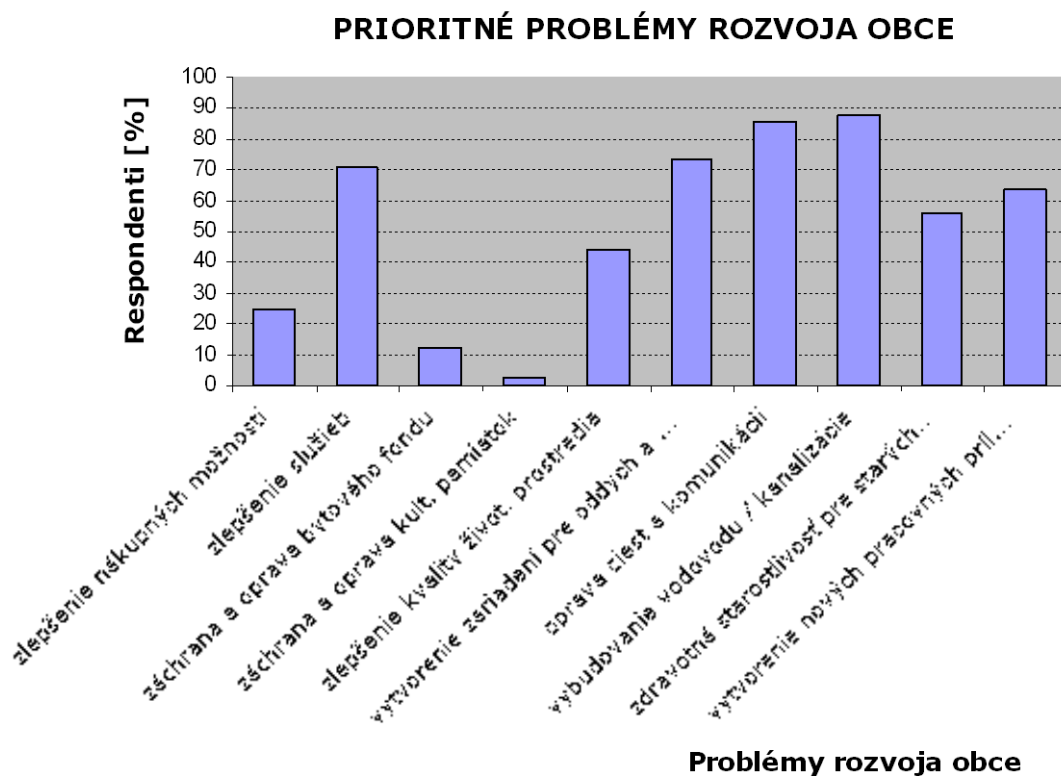
Pozn.: Zvyšný podiel tvoria respondenti, ktorí na otázku neodpovedali

Možnosť vyjadriť svoje pripomienky týkajúce sa životného prostredia v obci využilo v rámci jednej z otvorených otázok 63,4% z celkového počtu respondentov. Podiely ich odpovedí v rámci vytvorených kategórií boli pritom pomerne vyrovnané. Takmer jedna tretina z nich (30,8%) považuje za dôležité udržiavanie a starostlivosť o zeleň a čistotu v obci. Viacerí poukazovali najmä na potrebu zainteresovania rómskych spoluobčanov do takýchto aktivít. Zhodne po 26,9% z relevantného súboru respondentov poukazuje na význam výstavby vodovodu, resp. (ukončenie) výstavby kanalizácie a čistiarne odpadových vôd. Necelá jedna štvrtina (23%) upozorňuje na nutnosť riešenia problému čiernych skládok.

OBEC A JEJ ROZVOJ

Takmer tri pätiny respondentov uviedli, že poznajú rozvojový program obce (19,5% ho pozná a 39% ho pozná čiastočne) a 41,5% uviedlo, že ho nepozná vôbec. Rovnaký podiel respondentov bol schopný uviesť i zdroj informácie o ňom. Z týchto respondentov sa ich najviac (41,2%) o ňom dozvedelo z vývesných tabulí v obci, 29,4% na zasadnutiach obecného zastupiteľstva. Zhodne po 11,7% uviedlo ako zdroj informácií rozhovory so spoluobčanmi, resp. s pracovníkmi obecného úradu.

Z problémov, ktoré by bolo potrebné v rámci rozvoja obce riešiť, respondenti ako najvýznamnejšie určili vybudovanie vodovodu / kanalizácie (tento problém označilo za prednostný 87,8% respondentov). Nasleduje oprava ciest a komunikácií (85,4%), vytvorenie zariadení pre oddych a voľný čas (73,2%) a zlepšenie služieb, príp. vytvorenie nových (70,7%). Najnižší význam je prikladaný záchrane a oprave kultúrnych pamiatok, ktorý za prednostný problém rozvoja obce považoval jediný respondent (obr. 4). Nízky význam je pripisovaný tiež záchrane a oprave bytového fondu (12,2%).

Obr. 4.: Prioritné problémy rozvoja obce

Činnosť obecného úradu pre rozvoj obce bola v 43,9% prípadov odpovedí považovaná za priemernú, len v 12,2% prípadov za kvalitnú a v takmer 15% prípadov za nekvalitnú. Pomerne vysoký podiel respondentov (26,8%) tvorili tí, ktorí sa k úrovni činnosti obecného úradu nevedeli vyjadriť.

Realizácie niektorého z projektov občianskych združení organizovaného v Ostrovanoch sa zúčastnili iba štyria respondenti, t.j. 9,8% z celkového počtu. Viac ako polovica respondentov (53,7%) si myslí, že aktivity mimovládnych organizácií v ich obci sú potrebné. Iba 31,7% však uviedlo i dôvod, prečo majú takýto názor. Z nich si 30,7% myslí, že aktivity mimovládnych organizácií môžu priniesť zlepšenie života, životnej úrovne v obci a celkový rozvoj obce, 23% je presvedčených o finančnom prínose týchto aktivít. Zhodne po 15,4% vidí ich význam tiež v riešení rómskej problematiky, resp. v zlepšení kultúrneho života v obci.

VYUŽITIE PÔDY

Významná časť respondentov uviedla, že nevlastní ani nemá v prenájme žiadnu pôdu (48,8%). Dôležité postavenie však zaujímajú i tí, ktorí uviedli vlastníctvo pôdy (39%). O niečo menej, 36,6% z celkového počtu respondentov uviedlo i rozlohu vlastnenej pôdy. Z nich 73,3% vlastní 0,5ha, resp. menej ako 0,5 ha pôdy, 13,3% vlastní 0,6 až 1ha. Vlastníctvo viac ako 1ha pôdy uviedlo tiež 13,3% z relevantného súboru respondentov. Minimálna uvádzaná rozloha vlastnenej pôdy bola 0,1ha, maximálna 2ha. Priemer dosiahol hodnotu 0,56ha. Prenájom pôdy od iného vlastníka uviedli iba štyria respondenti, dvaja z nich do 0,5ha a dvaja nad 0,5ha, pri maximálnej uvádzanej cene prenájmu 400Sk/ha a minimálnej 200Sk/ha. Iba v dvoch prípadoch respondenti uviedli, že prenajímajú pôdu iným domácnostiam, spoločnostiam alebo družstvám. V jednom prípade bol uvádzaný prenájom dvoch hektárov pôdy za cenu 400Sk/ha, v druhom 3ha za cenu 500Sk/ha. Viac ako dve pätiny respondentov (41,5%) si myslia, že je lepšie si pôdu ponechať, 12,2% že je lepšie ju predať a 46,3% nevedelo tento problém posúdiť.

Iba 9,8% respondentov prejavilo záujem byť samostatne hospodáriacim roľníkom, pričom by všetci chceli eventuálne pestovať zemiaky a obiloviny

(pšenica, jačmeň), v jednom prípade respondent prejavil záujem i o pestovanie ovocia.

Oveľa vyšší podiel respondentov (39%) prejavil záujem stať sa samostatne podnikajúcou osobou. U týchto respondentov prevládal záujem o obchodovanie (33,3%), služby (26,6%) a príp. o výrobnú činnosť, resp. remeselnícku výrobu (20%). Záujem však prejavili i o ďalšie možnosti, ako napr. agroturistika a cestovný ruch, stavebníctvo.

Pomerne vyrovnaný bol podiel respondentov, ktorí uvádzali, že nepotrebujú mikropôžičky (43,9%) a tých, ktorí ich potrebujú (39%). Na otázku neodpovedalo 17,1% opýtaných respondentov.

Z hľadiska využitia pôdy v obci v nasledujúcej dekáde má najväčšiu podporu využitie na rozvoj obchodu a služieb a bytovú výstavbu (v oboch prípadoch s tým súhlasí 39% respondentov). Vo všetkých ostatných prípadoch prevládajú súhlasiaci nad nesúhlasiacimi. Zároveň existuje aj vysoký podiel respondentov, ktorí nevedeli danú možnosť využitia pôdy posúdiť, resp. na otázku vôbec neodpovedali.

Tab. 4.: Ako by mala byť využitá pôda v obci v nasledujúcej dekáde (podiel odpovedí v %)

Využitie pôdy	Súhlasím	Nesúhlasím	Neviem posúdiť
Priemyselný rozvoj	19,5	9,8	17,1
Rozvoj obchodu a služieb	39	4,9	19,5
Bytovú výstavbu	39	9,8	17,1
Rekreáciu	19,5	2,4	24,4
Ochranu prírody (napr. CHKO)	12,2	2,4	29,3
Lesné hospodárstvo	9,8	4,9	26,8
Konvenčne poľnohospodárstvo	9,8	2,4	26,8
Ekologické poľnohospodárstvo	24,4	2,4	26,8
Iné	0	0	0

Pozn.: Zvyšný podiel tvoria respondenti, ktorí na otázku neodpovedali

ZÁVER

Udržateľný rozvoj obce a prijateľná kvalita života pre obyvateľov obce si na jednej strane vyžaduje poznanie objektívnych podmienok a predpokladov rozvoja, na druhej strane hlbšie poznatky o vnímaní, hodnotení a očakávaniach miestneho obyvateľstva. V predloženej analýze dotazníka je prezentovaný celkový pohľad na problematiku rozvoja obce zo strany jej obyvateľov. Podrobná analýza dotazníka ako aj priložená SWOT analýza poukazuje na dôležitosť jednotlivých problémov a naznačuje priority riešenia smerujúce (podľa respondentov – obyvateľov obce) udržateľnému rozvoju obce.

Naznačené kľúčové problémy a priority je žiadúce zohľadniť pri vypracovaní „Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Ostrovany“. Úspešnosť stratégie sociálno-ekonomického rozvoja obce je totiž závislá od toho, či je spracovaná „zdola“. Udržateľný charakter rozvoja obce je možné zabezpečiť len vtedy, ak do procesu starostlivosti o obec sú zapojení jej obyvatelia a sú zohľadňované ich názory a predstavy.

SWOT ANALÝZA

SILNÉ STRÁNKY

- vlastníctvo domu a záhrady
- kludnejší a pokojnejší život ako v meste
- príjemné prostredie a možnosť byť v prírode
- spokojnosť so stavom plynofikácie v obci, s nákupnými možnosťami základných potrieb
- takmer 60% respondentov uviedlo, že pozná rozvojový program obce

SLABÉ STRÁNKY

- málo pracovných príležitostí
- nedostatočné možnosti nákupu a ponúkaných služieb, za všetkými službami treba ďaleko dochádzať
- nedostatočný spoločensko-kultúrny život
- nespokojnosť s úrovňou školy, s možnosťami kultúrneho vyžitia, s úrovňou zdravotníckej starostlivosti v obci
- riziká z hľadiska životného prostredia a zdravia, resp. kvality života obyvateľov obce - znečistenie podzemnej a povrchových vôd, problémy s odpadom
- realizácie niektorého z projektov občianskych združení organizovaného v Ostrovanoch sa zúčastnili iba štyria respondenti (t.j. 9,8% z celkového počtu)

PRÍLEŽITOSI

- občania podporujú vybudovanie kultúrneho strediska, resp. kultúrneho domu a rozvoj kultúrneho diania v obci, vybudovanie nových detských a športových ihrísk a zariadení, zriadenie materskej, resp. predovšetkým základnej školy v obci, rekonštrukcia dopravnej infraštruktúry (cesty, chodníky), vybudovanie Domu smútku, vytvorenie väčšieho množstva, resp. nových pracovných príležitostí v obci najmä v obchode a službách a v remeselníckej výrobe
- silná podpora občanov rozvojového programu obce zameraného na vybudovanie vodovodu/kanalizácie (87,8% respondentov), na opravu ciest a komunikácií (85,4%), na vytvorenie zariadení pre oddych a voľný čas (73,2%) a zlepšenie služieb, príp. vytvorenie nových (70,7%)
- vyšší podiel respondentov (39%) prejavil záujem stať sa samostatne podnikajúcou osobou - prevládala záujem o obchodovanie (33,3%), služby (26,6%) a príp. o výrobnú činnosť, resp. remeselnícku výrobu (20%)

O H R O Z E N I A

- nedostatočné množstvo pracovných príležitostí
- 17% respondentov rozmýšľa o zmene bydliska
- prevládajúca nespokojnosť nad spokojnosťou pri viacerých podmienkach pre kvalitný život v obci
- zhoršujúce sa materiálne zabezpečenie obyvateľstva v posledných rokoch
- činnosť obecného úradu pre rozvoj obce je považovaná za priemernú (43,9% prípadov), v takmer 15% prípadov za nekvalitnú a len v 12,2% prípadov za kvalitnú

(na základe analýzy percepcie, hodnotení, prístupov a očakávaní obyvateľov obce Ostrovany)

SÚHRN

Sociálny a ekonomický rozvoj obce a zlepšenie kvality života jej obyvateľov **je potrebné riešiť komplexne**, teda z hľadiska environmentálneho, sociálno-kultúrneho, ekonomického, ale aj inštitucionálneho. Úvahy spojené s ďalším rozvojom obce viedli k analýze problémov v životnom prostredí, kvalite života a k analýze predpokladov pre sociálne, ekonomicky a environmentálne vyvážený, t.j. udržateľný rozvoj, vychádzajúcej zo subjektívneho hodnotenia miestnych obyvateľov. Pre účely výskumu percepcie, prístupov, predstáv a hodnotení zo strany obyvateľov bola vybraná **metóda dotazníka**, ktorá efektívne zabezpečuje informácie pre ďalšiu analýzu. Zber dát sa uskutočnil na jar roku 2004. Základný súbor tvorili obyvatelia obce. Opytovanou časťou populácie boli obyvatelia starší ako 15 rokov. Prieskumu sa zúčastnilo len **41 respondentov**. Podstatné poznatky z analýzy poskytuje nasledujúci súhrnný prehľad.

Medzi najväčšie **výhody bývania v obci** patrí **vlastníctvo domu a záhrady** (súhlasí až 90,2% z nich), **klúdnejší a pokojnejší život ako v meste, príjemné prostredie a možnosť byť v prírode**, a to že sa **ľudia v obci lepšie poznajú a viac zaujímajú jeden o druhého** ako v meste. Ako **nevýhodu bývania** v Ostrovanoch považujú obyvatelia predovšetkým **nedostatok pracovných príležitostí** (až 92,7% respondentov),

nedostatočný spoločensko-kultúrny život, nedostatočné možnosti nákupu a využívania služieb a nutnosť za všetkým ďaleko dochádzať.

Medzi návrhmi na **zlepšenie podmienok kvality bývania** v ich obci sa najčastejšie objavovali: **vybudovanie nových detských a športových ihrísk a zariadení, zriadenie materskej, resp. predovšetkým základnej školy v obci, rekonštrukcia dopravnej infraštruktúry (cesty, chodníky), vybudovanie Domu smútku, zriadenie cukrárne v obci, zlepšenie autobusového spojenia s okolím, rozvoj služieb v obci, zriadenie zdravotného strediska, rozšírenie obchodnej siete a zriadenie, resp. posilnenie, policajnej ochrany a dozoru v obci.**

Takmer **tri pätiny respondentov** obce Ostrovany (58,5%) **nie sú so životom v ich obci ani spokojné ani nespokojné**, 22% je spokojných a 19,5% nespokojných. Približne **17%** respondentov uviedlo, že **rozmyšľá o zmene bydliska** (v dvoch prípadoch by to mala byť obec bez rómskej osady, resp. bez Rómov).

Spokojnosť, resp. nespokojnosť respondentov z obce s vybranými podmienkami života v obci vyjadrujú nasledujúce konštatovania. **Najväčšiu spokojnosť** prejavili respondenti so stavom **plynifikácie** v obci. **Pomerne vysokú spokojnosť** deklarovali tiež respondenti s **nákupnými možnosťami základných potrieb** (29,3% veľmi spokojných, 43,9% spokojných). Naopak, najväčšia bola **nespokojnosť respondentov s úrovňou školy a s možnosťami kultúrneho vyžitia** (65,9, resp. 63,4% veľmi nespokojných respondentov), so **stavom obecných ciest a možnosťami športovania**.

Z hľadiska vnímania **vzťahov, ktoré prevládajú medzi susedmi v obci**, analýza ukázala, že viac ako 56% respondentov si myslí, že sú **dobré**. Len 7,3% respondentov ich považuje za dôverné vzťahy dobrých priateľov a známych. Rovnaký podiel tvoria tí, ktorí tieto vzťahy považujú za chladné až mierne napäté a 12,2% si myslí, že sú ľahostajné.

Prevažná väčšina (**80,5%**) uvádza, že **sa** aspoň **občas zaujíma o dianie v obci**, ďalších 17,1% sa oň zaujíma dokonca často. Spomedzi **zdrojov informácií** o dianí v obci sa ako najdôležitejší javí **obecný rozhlas**. Ďalším významným zdrojom informácií sú **oznamy vyvesené na obecnom úrade** a tiež aj **pracovníci a funkcionári obecného úradu**.

V Ostrovanoch celkom jednoznačne vládne **nespokojnosť s pracovnými možnosťami** v obci. Viac ako štyri pätiny respondentov deklarujú nespokojnosť. Takmer polovica respondentov (46,3%) považuje mesačný príjem domácnosti za nedostatočný. **Tri pätiny** sa domnievajú, že ich **materiálne zabezpečenie sa za posledných 13 rokov zhoršilo**.

Z hľadiska **vplyvu** rizík na **životné prostredie, zdravie a kvalitu života obyvateľov** obce považovali respondenti za najvýznamnejšie **znečistenie podzemných a povrchových vôd** (68,3%, resp. 56,1% respondentov). Nasledujú problémy s **odpadom** (51,2%). **Prednostné riešenie** si podľa respondentov jednoznačne vyžaduje **problém znečistenia vôd**.

Takmer tri pätiny respondentov uviedli, že **poznajú rozvojový program obce** (19,5% ho pozná a 39% ho pozná čiastočne) a 41,5% uviedlo, že ho nepozná vôbec.

Z problémov, ktoré by bolo **potrebné v rámci rozvoja obce riešiť**, respondenti ako najvýznamnejšie určili **vybudovanie vodovodu/kanalizácie** (87,8%). Nasledovali: **oprava ciest a komunikácií** (85,4%), **vytvorenie zariadení pre oddych a voľný čas** (73,2%) a **zlepšenie služieb**, príp. vytvorenie nových (70,7%).

Činnosť obecného úradu z hľadiska prínosu pre rozvoj obce bola v 43,9% prípadov odpovedí **považovaná za priemernú**, len v 12,2% prípadov za kvalitnú a v takmer 15% prípadov za nekvalitnú

Iba 9,8% respondentov prejavilo záujem byť samostatne hospodáriacim roľníkom, pričom by všetci chceli eventuálne pestovať zemiaky a obilniny (pšenica, jačmeň), v jednom prípade respondent prejavil záujem i o pestovanie ovocia. Oveľa vyšší podiel respondentov **(39%) prejavil záujem stať sa samostatne podnikajúcou osobou**. Tu prevládala záujem o **obchodovanie, služby a príp. o výrobnú činnosť, resp. remeselnícku výrobu**.

Z hľadiska **využitia pôdy** v obci v nasledujúcej dekáde má najväčšiu podporu využitie na **rozvoj obchodu a služieb a bytovú výstavbu** (v oboch prípadoch s tým súhlasí 39% respondentov).

Naznačené kľúčové problémy a priority je žiadúce zohľadniť pri vypracovaní „Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Ostrovany“. **Úspešnosť**

stratégie sociálno-ekonomického rozvoja obce je totiž závislá od toho, či je **spracovaná „zdola“**. Udržateľný charakter rozvoja obce je možné zabezpečiť len vtedy, ak do procesu starostlivosti o obec sú zapojení jej obyvatelia a sú zohľadňované ich názory a predstavy.

Pre ETP Slovensko – Centrum pre udržateľný rozvoj, Košice spracovali:

Doc. RNDr. Vladimír Ira, CSc.

Mgr. Ivan Andráško

Vážený pán/vážená pani,

transformácia slovenskej ekonomiky sa negatívne prejavila práve na vidieku, čím ovplyvnila kvalitu života vidieckej populácie. Zlepšovanie životných podmienok obyvateľov na vidieku sa stalo jedným z prioritných cieľov regionálneho rozvoja na Slovensku. S cieľom zlepšenia ekonomických a sociálnych podmienok života ľudí na strednom Spiši sa na Vás obraciame s prosbou o pomoc pri získavaní základných informácií o Vašich sociálnych a ekonomických podmienkach. Poznanie Vašich názorov a postojov umožní odborníkom pri tvorbe rozvojových plánov obci. Len s Vašou pomocou je možné dosiahnuť zlepšenie podmienok života na vidieku na strednom Spiši. V tomto prieskume bude zaručená Vaša anonymita.

Za Vašu ochotu a spoluprácu Vám veľmi pekne ďakujeme!

ČASŤ A: OBEC A BÝVANIE

A1. Prežili ste v obci súčasného trvalého bydliska celý svoj život?

Áno Nie

A2. Ak nie, ako dlho bývate v tejto obci ? rokov

A3. Aké výhody má bývanie v obci?

	Súhlasím	Čiastočne súhlasím	Nesúhlasím	Neviem posúdiť
1. Život je kľudnejší a pokojnejší ako v meste				
2. Príjemné prostredie a možnosť byť v prírode				
3. Ľudia sa lepšie poznajú a viac sa zaujímajú jeden o druhého ako v meste				
4. Vlastníctvo domu, záhrady, ...				
5. Iné				

A4. Aké nevýhody má bývanie v obci?	Súhlasím	Čiastočne súhlasím	Nesúhlasím	Neviem posúdiť
1. Málo pracovných príležitostí				
2. Zlé možnosti nákupu a využívania služieb				
3. Nedostatočný spoločensko-kultúrny život				
4. Za všetkým treba ďaleko dochádzať				
5. Iné				

A5. Čo by ste navrhovali na zlepšenie podmienok a kvality bývania v obci?

.....

A6. Bývate:

- 1) Vo vlastnom rodinnom dome
- 2) V rodinnom dome s rodičmi/príbuznými
- 3) V prenajatom dome
- 4) Vo vlastnom byte
- 5) V byte s rodičmi/príbuznými
- 6) V prenajatom byte
- 7) Iné

A7. Aký zdroj kúrenia používate ?

.....

A8. Aká je ročná spotreba Vašej domácnosti ?

Elektrickej energie **Vody**

Plynu **Uhlia/dreva**

A9. Ako dlho musíte vykurovať obydlie?

A10. Aké máte mesačné náklady na:

Nájomne..... **Energiu**.....

(Koľko percent Vášho mesačného príjmu vynaložíte na tieto položky?)

A11. Ste spokojný/á so svojím životom v obci?

- 1) Veľmi spokojný/á
- 2) Spokojný/á
- 3) Ani spokojný/á /ani nespokojný/á
- 4) Nespokojný/á
- 5) Veľmi nespokojný/á

A12. Rozmýšľate o zmene bydliska? Áno Nie

Ak áno, kde by ste chceli bývať?.....

A prečo?.....

.....

.....

ČASŤ B: OBEC AKO SOCIÁLNY PRIESTOR

B1. Do akej miery ste spokojný/á?	Veľmi spokojný/á	Spokojný/á	Ani nespokojný/á ani spokojný/á	Nespojnosť/á	Veľmi nespokojný/á
1. S dopravným spojením s okolitými dedinami a mestami					
2. So stavom obecných ciest					
3. So stavom obecnej kanalizácie					
4. So stavom plynofikácie v obci					
5. S obecným vodovodom					
6. S nákupnými možnosťami základ. potrieb					
7. S úrovňou zdravotníckej starostlivosti v obci					
8. S úrovňou školy					
9. S možnosťami kultúrneho vyžitia					
10. S možnosťami športovania v dedine					
11. S úrovňou verejných priestranstiev					

B2. Aké vzťahy prevládajú medzi susedmi v obci?

- 1) Dôverné vzťahy dobrých priateľov a známych
- 2) Dobré bez zvláštnych osobných vzťahov
- 3) Ľahostajné
- 4) Chladné až mierne napäté vzťahy
- 5) Občasné až časté zvady, spolupráca takmer nemožná
- 6) Nevieť posúdiť

B3. Zaujímate sa o dianie v obci?

- 1) Áno, často
- 2) Áno, občas
- 3) Nie

B4. Uvedte zdroje informácií o dianí v obci podľa stupňa dôležitosti:

	Dôležitý	Menej dôležitý	Nedôležitý	Nevieť posúdiť
Obecný rozhlas				
Obecné noviny				
Oznamy vyvesené na obecnom úrade				
Pracovníci a funkcionári obecného úradu				
Pošta, poštový doručovateľ/ka				
Obchod/hostinec				
Susedia a priatelia				
Komunitný aktivista				
Iné.....				

B5. Ste členom združenia alebo spolku, ktorý sa priamo podieľa na dianí a živote v obci?

- 1) Áno
- 2) Nie

Ak áno, môžete ich vymenovať?

B6. Vyskytol sa nejaký konflikt medzi susedmi a Vami za posledný rok?Áno Nie **Ak áno, aké boli hlavné dôvody konfliktu?**.....
.....**ČASŤ C: ZAMESTNANOSŤ, PRÍJEM A KVALITA ŽIVOTA****C1. Ako ste spokojný/á s pracovnými možnosťami v obci?**

- 1) Veľmi spokojný/á
- 2) Spokojný/á
- 3) Ani spokojný/á ani nespokojný
- 4) Nespokojný/á
- 5) Veľmi nespokojný/á

C2. Príjem, ktorý má domácnosť za mesiac, je:

- 1) Dostatočný a ešte aj niečo ušetríme
- 2) Dostatočný
- 3) Skôr nedostatočný ako dostatočný
- 4) Nedostatočný
- 5) Nevieť posúdiť

C3. Ako sa z hľadiska životnej úrovne odlišuje Vaša domácnosť od iných domácností v obci?

- 1) Oveľa menej ako priemerná
- 2) Menej ako priemerná
- 3) Priemerná
- 4) Viac ako priemerná
- 5) Oveľa viac ako priemerná
- 6) Nevieť posúdiť

C4. Ako vnímate materiálne zabezpečenie Vašej domácnosti v porovnaní s ostatnými domácnosťami?

- 1) Veľmi dobré
- 2) Dobré
- 3) Priemerné
- 4) Zlé
- 5) Veľmi zlé
- 6) Neviem posúdiť

C5. Ako sa zmenilo materiálne zabezpečenie za posledných 13 rokov ?

- 1) Zlepšilo sa
- 2) Nezmenilo sa
- 3) Zhoršilo sa
- 4) Neviem posúdiť

C6. Ako vnímate kvalitu svojho života ?

- 1) Veľmi dobrá
- 2) Dobrá
- 3) Priemerná
- 4) Zlá
- 5) Veľmi zlá
- 6) Neviem posúdiť

C7. Ako vnímate kvalitu života obyvateľ'ov obce ?

- 1) Veľmi dobrá
- 2) Dobrá
- 3) Priemerná
- 4) Zlá
- 5) Veľmi zlá

C8. V ktorom odvetví by bol najpotrebnejší vznik nových pracovných miest v obci? (vyberte dve odpovede)

- 1) V priemysle
- 2) V remeselníckej výrobe
- 3) V stavebníctve
- 4) V poľnohospodárstve
- 5) V lesnom hospodárstve
- 6) V obchode a službách
- 7) V cestovnom ruchu a agroturistike

- 8) V štátnej a verejnej správe
 9) V inom odvetví (prosím špecifikovať)

ČASŤ D: ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

D1. Vplývajú nasledujúce riziká životného prostredia na zdravie a na kvalitu života ľudí v obci?	V žiadnom prípade	Čiastočne	Významne	Neviem posúdiť
1. Znečistenie ovzdušia				
2. Znečistenie povrchových vôd				
3. Znečistenie podzemnej vody				
4. Kontaminácia pôdy				
5. Ohrozené rastliny a živočíchy				
6. Problémy s odpadom				
7. Narušenie povrchu ťažbou				
8. Nadmerný hluk				
9. Nezodpovedné vyžívanie poľnohospodárskej pôdy				
10. Nezodpovedné využívanie lesov				
11. Narušený vzhľad krajiny				
12. Iné (prosím špecifikujte)				

D2. Ktorý z uvedených rizík životného prostredia si vyžiada prvoradé, prednostné riešenie?

.....

D3. Kto by mal poukazovať na problémy životného prostredia v obci?

	Súhlasím	Nesúhlasím	Neviem posúdiť
1. Občania obce			
2. Ľudia pracujúci v obci			
3. Poľnohospodári/farmári			
4. Miestni učitelia			
5. Úrad a samospráva na regionálnej úrovni			
6. Obvodný úrad			
7. Obecný úrad a obecné zastupiteľstvo			
8. Mimovládne environmentálne organizácie			
9. Iné mimovládne organizácie			
10. Cirkevné spoločenstvá			
11. Politické strany a hnutia			
12. Výskumné ústavy			
13. Médiá			
14. Politici			
15. Iné subjekty (prosím špecifikujte)			

D4. Tento priestor využite na pripomienky týkajúce sa životného prostredia v obci:

.....

ČASŤ E: OBEC A JEJ ROZVOJ

E1. Poznáte rozvojový program obce?

- 1) Poznám
- 2) Čiastočne poznám
- 3) Nepoznám

Ak poznáte, ako ste sa o ňom dozvedeli (zdroj informácie)?

.....

E2. Ktoré problémy v rozvoji obce by bolo potrebné najskôr riešiť?

1. Zlepšenie nákupných možností	
2. Zlepšenie služieb, príp. vytvorenie nových	
3. Záchrana a oprava bytového fondu	
4. Záchrana a oprava kultúrnych pamiatok	
5. Zlepšenie kvality životného prostredia	
6. Vytvorenie zariadení pre oddych a voľný čas	
7. Oprava ciest a komunikácií	
8. Vybudovanie vodovodu/kanalizácie	
9. Vytvorenie podmienok sociálnej starostlivosti pre starých a chorých ľudí	
10. Vytvorenie nových pracovných príležitostí	
11. Iné	

E3. Ako by ste zhodnotili činnosť obecného úradu pre rozvoj obce?

- 1) Veľmi kvalitná
- 2) Kvalitná
- 3) Priemerná
- 4) Nekvalitná

5) Veľmi nekvalitná

6) Neviem posúdiť

E4. Zúčastnil ste sa realizácie nejakého projektu občianskych združení organizovaných v obci?

Áno Nie

E5. Myslíte si, že aktivity mimovládnych organizácie v obci sú potrebné ?

Áno Nie

Ak áno prečo?

.....

.....

ČASŤ F: VYUŽITIE PÔDY

F1. Vlastníte/máte v prenájme Vy alebo Vaša rodina pôdu?

Vlastním Mám v prenájme

Vlastním a mám aj v prenájme Nevlastním

F2. Koľko pôdy vlastníte?ha

F3. Koľko pôdy máte prenajatých od iného vlastníka pôdy?ha

Cena prenájmuSk/ha

F4. Koľko pôdy prenajímate iným domácnostiam, spoločnostiam alebo družstvám?ha

Cena prenájmu.....Sk/ha

F5. Podľa vášho názoru - je lepšie pôdu predať, alebo si ju ponechať?

1) Je lepšie ju predať

2) Je lepšie si ju ponechať

3) Neviem posúdiť

F6. Chceli by ste byť samostatným hospodáriacim roľníkom?

Áno Nie

Ak áno, ktoré plodiny sú podľa vás najvhodnejšie pre lokalitu a s ktorými plodinami by ste chceli hospodáriť?

.....

.....

F4. Chceli by ste byť samostatne podnikajúca osoba?

Áno Nie

Ak áno, akú činnosť (živnosť) by ste rozvíjali?.....

.....

F5. Potrebujete mikropožičky ?

Áno Nie

F6. Ako by mala byť využitá pôda v obci v nasledujúcej dekáde?

Pôda by mala byť využitá na:	Súhlasím	Nesúhlasím	Neviem posúdiť
1. Priemyselný rozvoj			
2. Rozvoj obchodu a služieb			
3. Bytovú výstavbu			
4. Rekreačiu			
5. Ochranu prírody (napr. CHKO)			
6. Lesné hospodárstvo			
7. Konvenčne poľnohospodárstvo			
8. Ekologické poľnohospodárstvo			
9. Iné (prosím špecifikujte).....			

ČASŤ H: ZÁKLADNE ÚDAJE O RESPONDENTOVI A JEHO DOMÁCNOSTI

H1. **Pohlavie** Muž Žena

H2. **Vek** (Rok narodenia 19.....)

H3. **Rodinný stav**

- 1) Slobodný/á
- 2) Ženatý/Vydatá
- 3) Vdovec/Vdova
- 4) Rozvedený/á

H4. **Vaša národnosť**

- 1) Slovenská
- 2) Maďarská
- 3) Rómska
- 4) Česká, Moravská, Sliezska
- 5) Rusínska
- 6) Ukrajinská
- 7) Iná

H5. **K akému náboženskému vyznaniu (cirkvi) sa hlásite?**

- 1) Rímsko-katolícka cirkev
- 2) Grécko-katolícka cirkev
- 3) Evanjelická cirkev augs. vyznania
- 4) Reformovaná kresťanská cirkev
- 5) Pravoslávna cirkev
- 6) Iná
- 7) Bez vyznania

H6. **Najvyššie dosiahnuté vzdelanie?**

- 1) Základné
- 2) Učňovské
- 3) Úplné stredné učňovské bez maturity
- 4) Úplné stredné učňovské s maturitou
- 5) Úplné stredné odborné
- 6) Úplné stredné všeobecné
- 7) Vysokoškolské bakalárske

- 8) Vysokoškolské magisterské a inžinierske
- 9) Vysokoškolské doktorandské

H7. Pôvodné povolanie

H8. Aký je Váš zamestnanecký stav v súčasnosti?

- 1) Zamestnaný/á
- 2) Nezamestnaný/á
- 3) Študent/ka
- 4) Dôchodca/dôchodkyňa

H9. Ak ste ekonomicky činný/á, pracujete ako?

- 1) Zamestnanec v štátnom podniku
- 2) Zamestnanec v súkromnom podniku
- 3) Zamestnanec v poľnohospodárskom družstve alebo iných družstevných organizáciách
- 4) Člen produkčného družstva
- 5) Podnikateľ bez zamestnancov
- 6) Podnikateľ so zamestnancami
- 7) Vypomáhajúci v rodinnom podniku
- 8) Iný

H10. Miesto pracoviska:.....

H11. Koľko osôb mladších ako 18 rokov žije v domácnosti?

H12. Koľko osôb žije v domácnosti, vrátane Vás?

Muži Ženy

H13. V ktorej obci bývate (názov)?

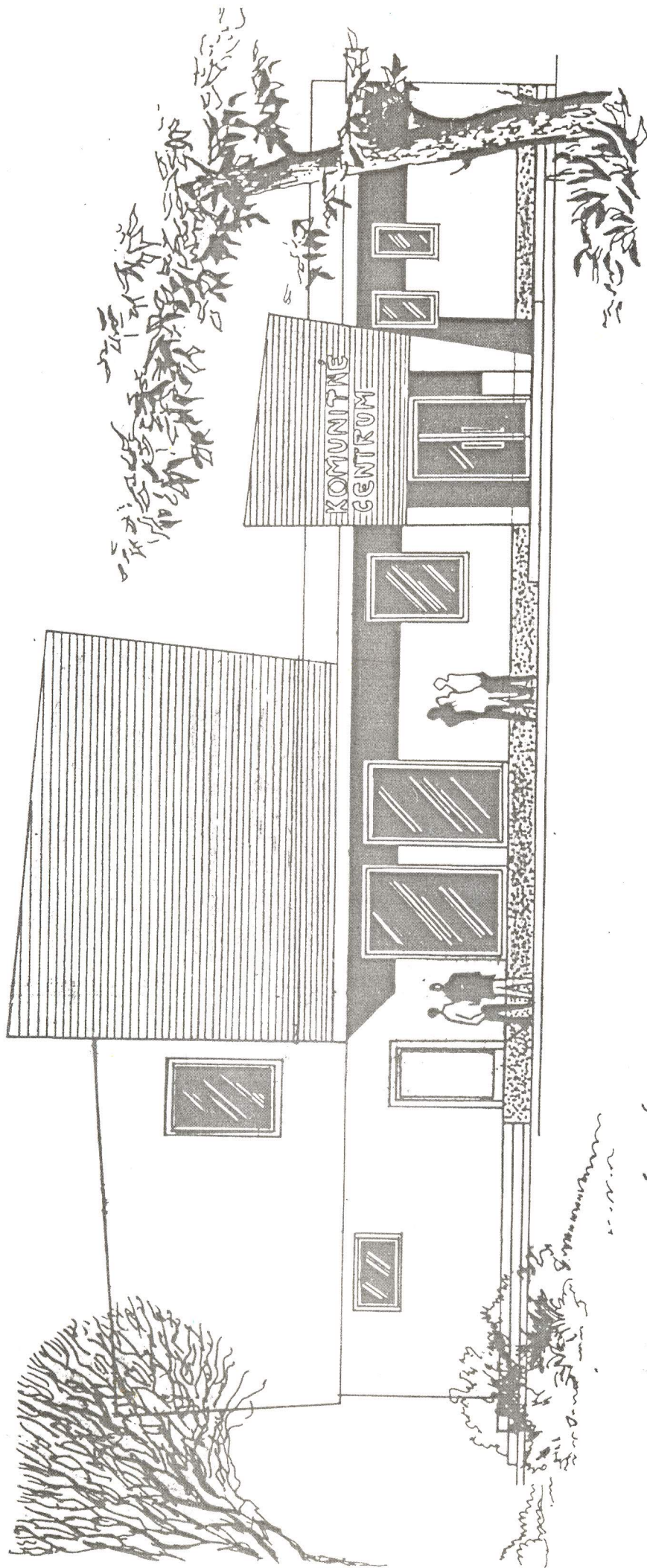
H14. Bývate:

- 1) V rodinnom dome
- 2) V bytovom dome
- 3) V ostatných budovách

H15. Ste vlastníkom:

	Áno	Nie
1) Domu
rok výstavby	☐	☐
2) Rekreačnej chaty, chalupy	☐	☐
3) Auta
aké staré	☐	☐

- 4) Počítača
- Počítača s internetom

POHĽAD SEVEROZÁPADNÝ M 1:100